

Právní vztahy ve sdílené ekonomice a jejich vliv na podnikání

Diplomová práce

Studijní program: N6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T085 – Podniková ekonomika - Podnik v mezinárodním prostředí

Autor práce: **Bc. Petr Karásek**
Vedoucí práce: doc. JUDr. Zbyněk Švarc, Ph.D.

Zadání diplomové práce

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Petr Karásek**
Osobní číslo: E16000345
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: N6208T085 – Podniková ekonomika – Podnik v mezinárodním prostředí
Zadávající katedra: katedra marketingu a obchodu
Vedoucí práce: doc. JUDr. Zbyněk Švarc, Ph.D.
Konzultant práce: JUDr. Alexandr Mareš, Ph.D.
Mareš Partners - Zakládající partner a společník sdružení advokátů

Název práce: **Právní vztahy ve sdílené ekonomice a jejich vliv na podnikání**

Zásady pro vypracování:

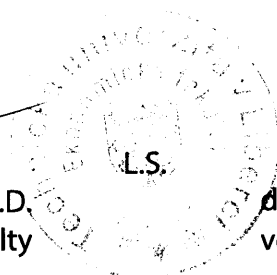
1. Pojem sdílená ekonomika a její ukotvení v českém a evropském právu.
2. Oblasti sdílené ekonomiky na českém trhu.
3. Porovnání trhu sdílené ekonomiky v EU a v USA.
4. Vytvoření vlastní služby v rámci sdílené ekonomiky.
5. Formulace závěrů a zhodnocení realizovatelnosti výše zmíněné služby.

Seznam odborné literatury:

- ŠVARC, Zbyněk, et al. 2014. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 4. vyd. Praha: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-504-3.
- ČERNÁ, Stanislava, et al. 2016. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-333-4.
- SUNDARARAJAN, Arun. 2016. *The Sharing Economy: The End of Employment and the Rise of Crowd-Based Capitalism*. Cambridge: The MIT Press. ISBN 9780262034579.
- PROQUEST. 2017. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2017-09-28]. Dostupné z: <http://knihovna.tul.cz>

Rozsah práce: 65 normostran
Forma zpracování: tištěná / elektronická
Datum zadání práce: 31. října 2017
Datum odevzdání práce: 31. srpna 2019

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan Ekonomické fakulty

doc. Ing. Jozefína Šimová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2017

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Rád bych touto formou poděkoval doc. JUDr. Zbyňku Švarcovi, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce a JUDr. Alexandru Marešovi, Ph.D., zakládajícímu partnerovi sdružení advokátů Mareš Partners, za konzultace v některých právních otázkách týkajících se sdílené ekonomiky.

Anotace

Diplomová práce na téma Právní vztahy ve sdílené ekonomice a jejich vliv na podnikání se zabývá problematikou samotného definování pojmu sdílené ekonomiky, ale také nedostatečným právním ukotvením tohoto ekonomického odvětví a postojem České republiky i Evropské unie k regulaci této oblasti. Náplní této práce je rovněž zjištění situace na českém trhu sdílené ekonomiky a přiblížení nejsilnějších platforem v jednotlivých oblastech. Vedle českého trhu je zde zkoumán i trh evropský, který je poté porovnán se stavem sdílené ekonomiky v USA. Cílem práce je poté využít získané poznatky k založení vlastní služby v rámci tohoto odvětví, jejíž koncept je představen v první kapitole praktické části. Druhá polovina praktické části se poté zabývá převážně výsledky dotazníkového šetření, ke kterým se mimo jiné přihlíží při rozhodování o realizaci dané služby.

Klíčová slova

Sdílená ekonomika, spoluspotřebitelství, platforma, regulace, sdílené ubytování, Airbnb, Uber, Share&Go, poskytovatel, zprostředkovatel, uživatel, podnikatel

Annotation

This master thesis on Legal relations in the sharing economy and their impact on business deals with the issue of the definition of the sharing economy as well as the lack of legislation of this economic sector and the attitude of the Czech Republic and the European Union to the regulation of this area. This work also focuses on finding the situation of sharing economy on the Czech market and description of the strongest platforms in different areas. In addition to the Czech market, the European market is also being studied and then compared with the USA. The goal of the thesis is to use the acquired knowledge to establish own service in this sector. The concept of the service is introduced in the first chapter of the practical part. The second half of the practical part is mainly concerned with the results of the questionnaire, which are then taken into account, among other things, when deciding about the realization of the service.

Key words

Sharing economy, collaborative consumption, platform, regulations, sharing accommodation, Airbnb, Uber, Share&Go, provider, intermediaries, user, entrepreneur

Obsah

Seznam ilustrací.....	12
Seznam tabulek.....	13
Seznam zkratk.....	14
Úvod	15
1 Pojem sdílená ekonomika a její ukotvení v českém a evropském právu	17
1.1 Definice sdílené ekonomiky	17
1.1.1 Historický vývoj sdílené ekonomiky.....	20
1.2 Pojmy blízké sdílené ekonomice	21
1.2.1 Spoluspotřebitelství	22
1.2.2 Přístupová ekonomika	22
1.2.3 Cirkulační ekonomika	23
1.2.4 Ekonomika hejna much	23
1.2.5 On demand ekonomika.....	24
1.3 Subjekty sdílené ekonomiky	25
1.3.1 Poskytovatel	25
1.3.2 Zprostředkovatel.....	26
1.3.3 Uživatel.....	27
1.3.4 Prosumer.....	27
1.3.5 Podnikatel	28
1.4 Regulace sdílené ekonomiky v ČR.....	29
1.4.1 Oblast podnikání.....	30
1.4.2 Oblast daní a poplatků	31
1.4.3 Oblast ochrany spotřebitele	34
1.4.4 Pravidla regulatorního řízení	35
1.4.5 Varianty přístupu k regulacím sdílené ekonomiky.....	36

1.5	České soudy versus společnost Uber	38
1.6	Postoj Evropské komise vůči sdílené ekonomice	40
1.6.1	Přístup na trh.....	41
1.6.2	Odpovědnost.....	42
1.6.3	Ochrana spotřebitele	42
1.6.4	Daně.....	44
1.7	Soudní dvůr EU v otázce společnosti Uber	44
2	Oblasti sdílené ekonomiky na českém trhu.	48
2.1	Český trh sdílené ekonomiky.....	48
2.1.1	Specifika českého trhu.....	50
2.2	Společná doprava.....	51
2.2.1	Uber	53
2.2.2	BlaBlaCar	55
2.3	Ubytování.....	56
2.3.1	Airbnb.....	57
2.4	Finance.....	60
2.4.1	Hithit.....	62
2.4.2	Zonky.....	63
2.4.3	Fundlift	65
3	Porovnání trhu sdílené ekonomiky v EU a v USA.....	67
3.1	Evropská unie	67
3.1.1	Nejvýznamnější sektory	67
3.1.2	Platformy	70
3.1.3	Postoj spotřebitelů ke sdílené ekonomice.....	70
3.2	Porovnání s USA	71
3.2.1	Nejvýznamnější sektory	71
3.2.2	Platformy	72

3.2.3	Postoj spotřebitelů ke sdílené ekonomice.....	74
4	Vytvoření vlastní služby v rámci sdílené ekonomiky.	76
4.1	Platforma Share&Go.....	76
4.1.1	Název.....	76
4.1.2	Koncept služby.....	77
4.1.3	Právní forma.....	80
4.1.4	Cíle.....	81
4.1.5	Potenciální uživatelé.....	82
4.2	Průzkum trhu.....	82
4.2.1	Konkurence.....	83
4.2.2	SWOT analýza.....	85
4.3	Provozní aspekty.....	86
4.3.1	Zřizovací náklady.....	86
4.3.2	Prostory a vybavení.....	87
4.3.3	Lidské zdroje.....	88
4.4	Financování.....	88
5	Formulace závěrů a zhodnocení realizovatelnosti výše zmíněné služby.	90
5.1	Dotazníkové šetření.....	90
5.1.1	Znalost a míra zapojení studentů v rámci sdílené ekonomiky.....	91
5.1.2	Oblast sdíleného ubytování.....	93
5.1.3	Názor studentů na novou službu sdíleného ubytování.....	94
5.1.4	Hodnocení dotazníkového šetření.....	99
5.2	Rozhodnutí o realizace této služby.....	100
	Závěr.....	101
	Seznam použité literatury.....	103
	Přílohy.....	111
	PŘÍLOHA A.....	111

PŘÍLOHA B 115

Seznam ilustrací

Obrázek 1 - Celkový počet zaměstnaných osob v EU ve sdílené ekonomice v roce 2016 .	49
Obrázek 2 - Počet platforem na českém trhu.....	50
Obrázek 3 - Poměr jednotlivých typů služeb.....	52
Obrázek 4 – Poměr jednotlivých typů řidičů.....	53
Obrázek 5 - Provize platforem sdíleného bydlení	57
Obrázek 6 – Poměr jednotlivých sektorů na velikosti sdílené ekonomiky (v mld. EUR)...	68
Obrázek 7 - Počet zaměstnanců v jednotlivých sektorech sdílené ekonomiky	69
Obrázek 8 - Domácí platformy v členských státech EU	70
Obrázek 9 - Procentuální zastoupení populace USA využívající jednotlivé sektory	72
Obrázek 10 - Hustota poskytovatelské sítě v rámci služby Airbnb.....	73
Obrázek 11 - Rozdělení americké populace podílející se na poskytování služeb sdílené ekonomiky	74
Obrázek 12 - Pokud ano, v jaké oblasti sdílené ekonomiky?	91
Obrázek 13 - Jaké z níže uvedených platforem ještě již využili?	92
Obrázek 14 - Jak jste byli spokojeni s touto službou?.....	93
Obrázek 15 - Budete využívat služby sdílené ekonomiky i nadále?	94
Obrázek 16 - Will you continue in using the sharing economy accommodation services?	94
Obrázek 17 - Měli byste obavy ze sdílení ubytování s člověkem, kterého neznáte?	95
Obrázek 18 - Líbil by se vám model služby, ve kterém byste museli sdílet své ubytování, abyste se mohli zdarma ubytovat u jiného hostitele (studenta)?	96
Obrázek 19 - Would you like a service model where you would have to share your accommodation so that you can stay free at another host (student)?	97
Obrázek 20 - Pokud byste uvažovali o sdílení vašeho prostoru, pomohl by vám k lepšímu rozhodnutí fakt, že by váš host byl rovněž student?.....	98
Obrázek 21 - If you were thinking about sharing your space, would it help you to make better decision if your guest was also a student?.....	98

Seznam tabulek

Tabulka 1- Meziroční nárůst hostitelské nabídky v ČR	59
Tabulka 2 - Přehled ratingů a jejich vliv na jednotlivé sazby	65
Tabulka 3 - SWOT analýza	85
Tabulka 4 - Zřizovací náklady.....	86
Tabulka 5 - Náklady na vybavení.....	88

Seznam zkratek

České zkratky

ČASE	Česká asociace sdílené ekonomiky
ČNB	Česká národní banka
DPH	Daň z přidané hodnoty
ES	Evropské společenství
HDP	Hrubý domácí produkt
NNO	Nevládní nezisková organizace
NOZ	Nový občanský zákoník
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
TUL	Technická univerzita v Liberci
VŠE	Vysoká škola ekonomická

Cizojazyčné zkratky

B2B	Business to Business
B2C	Business to Consumer
C2B	Consumer to Business
C2B2C	Consumer to Business to Consumer
C2C	Consumer to Consumer
CAWI	Computer Asisted Web Interviewing
ESN	Erasmus Student Network
GDPR	General Data Protection Regulation
ISIC	International Student Identity Card
P2P	Peer to Peer
PWC	PricewaterhouseCoopers
SL	Sociedad Limitada
SSL	Secure Sockets Layer
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats
VRBO	Vacation Rentals by Owner

Úvod

V úvodu je popsán a shrnut obsah a cíl práce, jejíž hlavní náplní, jak už z názvu vyplývá, je oblast sdílené ekonomiky. V první kapitole dochází k samotnému definování sdílené ekonomiky a dalších blízkých pojmů jako spoluspotřebitelství nebo přístupová ekonomika, které bývají poměrně často mezi sebou zaměňovány, což vnáší značné nejasnosti již do samotného vymezení tohoto pojmu a také do toho, jaké platformy a služby pod jednotlivé termíny spadají. Jsou zde popsány i jednotlivé subjekty, které se účastní vztahů v rámci sdílené ekonomiky, a mezi které patří poskytovatelé, zprostředkovatelé a uživatelé, ale jsou zde přiblíženy i pojmy prosumer a podnikatel, které se sdílené ekonomiky také přímo týkají. Další část první kapitoly je již zaměřena na právní problematiku tohoto odvětví, převážně na postoj ČR a EU k regulacím v této oblasti. Jsou zde přiblížena doporučení vlády ČR i Evropské komise, jak správně provést tyto regulace, aniž by došlo k nějakému výraznému omezení potenciálu tohoto odvětví. Důraz je zde kladen především na oblasti daní a poplatků, ochrany spotřebitele a odpovědnosti, ale také na nutnost jasně stanovení kritérií, které pomohou k jasnější charakteristice, zda by se měl subjekt označit za podnikatele či nikoliv. V neposlední řadě se první kapitola zabývá případy, kdy měly české i zahraniční soudy možnost vyjádřit se k této problematice.

Druhá kapitola se poté soustředí na český trh sdílené ekonomiky a její význam v celkovém hospodářství státu. Tato kapitola je poté rozdělena do 3 částí: společná doprava, ubytování a finance, kde se každá část zabývá jednou z nejdůležitějších oblastí sdílené ekonomiky na českém trhu a jsou zde popsány i nejúspěšnější platformy v jednotlivých oblastech, jako například Uber, Airbnb nebo Zonky. Následující kapitola poté analyzuje situaci kolem sdílené ekonomiky v celoevropském měřítku a popisuje, podobně jako u předchozí kapitoly, nejvýznamnější sektory a platformy působící v Evropské unii. Tato část práce se také blíže zajímá o postoj spotřebitelů ke sdílené ekonomice a jejich zapojení do tohoto odvětví. Ve druhé polovině této kapitoly se poté práce snaží porovnat situaci v EU se stavem sdílené ekonomiky v USA, a to nejen z pohledu významných sektorů a platform, ale také z hlediska postoje uživatelů k těmto službám.

Praktická část diplomové práce se poté soustředí na vytvoření vlastní služby v rámci sdílené ekonomiky. Nejprve je zde uveden název a podrobně popsán samotný koncept této služby, stejně jako zvolení nejvhodnější právní formy. Jsou zde vymezeny krátkodobé a dlouhodobé cíle této platformy i potenciální uživatelé, na které by se tato služba chtěla primárně zaměřit. Dochází zde i k průzkumu trhu, a to především konkurence v oblasti sdíleného ubytování, na což navazuje SWOT analýza, kde jsou popsány slabé a silné stránky této služby a také příležitosti a hrozby, které by mohly ovlivnit její úspěch. Další část této kapitoly se poté zaměřuje na provozní aspekty, a to převážně na zřizovací náklady, náklady na prostor a vybavení a lidské zdroje, ale také na způsoby, jakými by bylo možno tyto náklady pokrýt. Za účelem zjištění, zda by tento koncept mohl mít mezi svými potenciálními uživateli úspěch, bylo vytvořeno dotazníkové šetření, jehož vyhodnocení je obsaženo v poslední kapitole této diplomové práce, na které přímo navazuje zhodnocení, zda je reálné tuto službu ve své podobě realizovat.

Náplní této práce je tedy charakterizování pojmu sdílená ekonomika a objasnění jeho problematického definování. Dále pak získání informací o fungování sdílené ekonomiky, jejím právním ukotvení a s tím spojenou problematikou, která by mohla mít negativní dopad na fungování vytvořené služby a v neposlední řadě zmapování situace na českém, evropském i americkém trhu sdílené ekonomiky a zjištění případné konkurence, což by mělo pomoci dané službě při vstupu na tyto trhy. Cílem této diplomové práce je poté, na základě těchto poznatků, teoretické vytvoření konkurenceschopné služby a vyhodnocení, zda by její realizování v této podobě a s tímto zaměřením mělo šanci na úspěch.

1 Pojem sdílená ekonomika a její ukotvení v českém a evropském právu

První kapitola této práce je věnována samotné definici pojmu sdílená ekonomika, problematice, kterou s sebou tato nejednoznačná definice přináší a historickému vývoji tohoto ekonomického odvětví. Následně budou v této části práce přiblíženy některé další pojmy, které úzce souvisí s termínem sdílená ekonomika a občas bývají s tímto termínem i zaměňovány. Budou zde představeny i jednotlivé subjekty, které se zapojují do fungování sdílené ekonomiky. Ve své druhé polovině se první kapitola poté zabývá postojem České republiky a Evropské unie k problematice právního ukotvení tohoto relativně nového ekonomického odvětví a jsou zde popsány i některé případy, kdy měly různé soudní instance možnost vyjádřit se k této problematice.

1.1 Definice sdílené ekonomiky

Hned na začátek je důležité uvést, že lze nalézt více možných definic pojmu sdílená ekonomika, jelikož se ještě nepodařilo ustanovit jednotný výklad, který by přesně vysvětloval tento pojem. Někteří autoři navíc nejsou spokojeni s užíváním tohoto výrazu, a proto vznikla řada dalších definic a pojmů s podobným či totožným významem, které si také přiblížíme v následujících podkapitolách.

Pojem sdílená ekonomika byl původně převzat z anglického slovního spojení „sharing economy“. Obecněji můžeme tento pojem označit za nějaký druh či koncept podnikání, který je postavený na půjčování, výměně, pronájmu nebo sdílení majetku a služeb¹ nebo také jako upřednostnění pronájmu nebo půjčky aktiv dlouhodobé spotřeby a služeb před jejím vlastnictvím prostřednictvím digitálních platforem.²

---

¹ Co je sdílená ekonomika. *Ekonomika online* [online]. Praha: ekonomika online, 2015 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ekonomikaonline.cz/357/co-je-sdilená-ekonomika/>

² MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilená-ekonomika.pdf>

Asi nejrelevantnější definici sdílené ekonomiky nalezneme v dokumentu *Evropský program pro ekonomiku sdílení*, vydaným Evropskou komisí. Tento pojem je zde popsán těmito slovy: „*Ekonomikou sdílení se označují obchodní modely, v nichž jsou činnosti usnadňovány platformami pro spolupráci, které vytvářejí otevřený trh pro dočasné využívání zboží nebo služeb často poskytovaných soukromými osobami. Ekonomika sdílení zahrnuje tři kategorie aktérů: i) poskytovatele služeb, kteří sdílejí aktiva, zdroje, čas a/nebo dovednosti – může se jednat o soukromé osoby nabízející příležitostně služby (tzv. „peers“, subjekty na stejné úrovni) nebo o poskytovatele služeb jednající v rámci výkonu svého povolání („profesionální poskytovatelé služeb“), ii) jejich uživatele a iii) zprostředkovatele, kteří – prostřednictvím on-line platformy – propojují poskytovatele s uživateli a usnadňují transakce mezi nimi („platformy pro spolupráci“). Transakce v rámci ekonomiky sdílení obecně nezahrnují změnu vlastnictví a mohou být prováděny pro zisk i neziskově.*“³

Pod pojmem sdílená ekonomika se ale v dnešní době skrývá mnoho dalších služeb, které toho se sdílením vlastně ani tolik společného nemají. Proto pokud se chceme zaměřit na pojem sdílená ekonomika jako takový, kde bude tedy hlavním prvkem právě sdílení, je asi nejpřesnější označit tento směr jako ekonomický systém, který je založen na sdílení nevyužitých kapacit daných aktiv nebo služeb. Tato aktiva a služby ale poskytovatel normálně používá pro vlastní potřebu a sdílením chce zvýšit efektivitu daného aktiva. Z toho vyplývá, že naprostým základem je zde prvek sdílení nevyužitých aktiv mezi soukromými osobami a měly by tedy pod tento pojem spadat pouze platformy, které tento prvek splňují.⁴

Poprvé jsme se mohli s označením sdílená ekonomika setkat již v roce 2008. Za vznikem sdílené ekonomiky podle mnohých stál nedostatek zdrojů v určitých sektorech a zvýšená poptávka po určitých komoditách a službách. Díky stále se vyvíjejícím informačním technologiím bylo již možné vytvořit takové platformy, kde se mohla střetnout nabídka po

---

³ Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. ec.europa.eu [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

⁴ The Sharing Economy: What It Is, Examples, And How Big Data, Platforms And Algorithms Fuel It. *Forbes* [online]. Forbes, 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2016/10/21/the-sharing-economy-what-it-is-examples-and-how-big-data-platforms-and-algorithms-fuel/#504419207c5a>

těchto statcích a službách s poptávkou ze strany spotřebitelů.⁵ Jelikož je tento typ ekonomiky postaven na provázanosti přes sociální sítě, internetové portály a stále více přes mobilní aplikace, je sdílená ekonomika často označována jako „produkt internetové a informační doby“.⁶

Pro lepší pochopení, zda se společnost skutečně dá zařadit mezi platformy sdílené ekonomiky, sepsala Rachel Botsman (profesorka na univerzitě v Oxfordu) pět klíčových kritérií, které by každá takováto služba měla splňovat:

1. Hlavní obchodní myšlenka zahrnuje existenci a odhalení úplně nebo částečně nevyužitých statků, volných kapacit atd., ať se jedná o aktiva peněžního i nepeněžního charakteru.
2. Společnost zprostředkující tyto služby by měla mít jasnou misi založenou na smysluplných zásadách zahrnujících transparentnost, lidskost a pravost poskytovaných informací.
3. Pro poskytovatele těchto statků by měla být jasně definována pravidla při oceňování jejich nabídky. Zprostředkující společnosti by se také měli zavázat ke zlepšování ekonomické i sociální úrovně života těchto poskytovatelů.
4. Zákazníkům na straně poptávky by z tohoto krátkodobého užívání statků nebo služeb měl plynout větší prospěch než v případě, že by tato aktiva vlastnili.
5. Základem takového podnikání by měla být distribuovaná tržiště nebo decentralizované sítě, které vytvářejí pocit kolektivní zodpovědnosti a vzájemných benefitů.⁷

---

⁵ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

⁶ Co je sdílená ekonomika. *Ekonomika online* [online]. Praha: ekonomika online, 2015 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ekonomikaonline.cz/357/co-je-sdilena-ekonomika/>

⁷ BOTSMAN, Rachel. Defining The Sharing Economy: What Is Collaborative Consumption–And What Isn't?. *FastCompany* [online]. 2015 [cit. 2018-07-09]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>

Sdílená ekonomika se od svého vzniku stále vyvíjí a v dnešní době se za tímto pojmem schovává celá řada dalších online transakcí zahrnující již i B2B obchodní vztahy. Mezi takovéto platformy můžeme zařadit např.:

- „Spolupracující platformy“ – Společnosti nabízející sdílené pracovní prostory pro pracovníky na volné noze, podnikatele a zaměstnance.
- „P2P úvěrové platformy“ – Společnosti, které umožňují jednotlivcům půjčovat peníze jiným osobám za nižší sazby, než je tomu u tradičních poskytovatelů úvěrů.
- „Módní platformy“ – Internetové stránky nebo aplikace, které umožňují prodej či pronájem oblečení a módních doplňků.
- „Freelancing platforms“ – Webové stránky nabízející široké spektrum pracovních možností nezávislým pracovníkům.⁸

Z mého subjektivního pohledu se dá tedy sdílená ekonomika pochopit dvěma způsoby. V prvním případě, kdy je základem samotné sdílení plně nevyužitého majetku mezi dvěma či více jednotlivci, ale statek je zároveň stále využíván jeho vlastníkem, se jedná o sdílenou ekonomiku v jejím pravém smyslu slova a stává se z ní tedy mnohem užší pojem, který by měl zahrnovat méně služeb i platform, které skutečně splňují tyto aspekty. V tom druhém se pod tímto pojmem vedle sdílení nachází více typů obchodních transakcí jako i výměna, pronájem atd., a zároveň u některých platform spadajících pod sdílenou ekonomiku již mizí přímí vztah mezi jednotlivci (P2P) i prvek využívání vlastněného a poskytovaného statku a se sdílením to tedy již moc společného nemá. Podle mého názoru by se tedy ani tyto platformy neměly označovat jako platformy sdílené ekonomiky, ale bylo by pro ně vhodnější označení spoluspotřebitelství převzatého z anglického spojení collaborative consumption, které je vysvětleno níže.

1.1.1 Historický vývoj sdílené ekonomiky

Co se týká sdílení jako takového nejedná se v ekonomice o nic nového. Sdílelo se již v předešlých dobách, kdy bylo sdílení využíváno především ke zmírnění nízké produktivity. Lidé dříve žili v menších a uzavřenějších komunitách, což umožňovala vyšší míru sociální

---

⁸ Sharing Economy. *Investopedia* [online]. Investopedia LLC: Investopedia, 2018 [cit. 2018-06-07]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/sharing-economy.asp>

kontroly a díky tomu si lidé mezi sebou vytvořili důvěrné vztahy na základě, kterých byli poté ochotni mezi sebou sdílet svůj majetek. V důsledku průmyslové revoluce a s ní spjatou zvýšenou životní úrovní, se význam sdílení snižoval. Dalším důsledkem této revoluce byla urbanizace do velkých měst, kde už se tolik nevytváří pevně spjaté komunity jako na venkově a proces sdílení je zde tedy složitější.⁹

Sdílená ekonomika, jak ji známe dnes, začala dostávat podobu mezi lety 2008-2009. Jak už bylo zmíněno výše, velký podíl na tom měl vývoj informačních technologií, chytrých telefonů a rozšiřující se internetové pokrytí. V těchto letech probíhala největší recese od dob hospodářské krize, která vedle mnoha negativ, přinesla překvapivě i velký tlak na inovace a strukturální změny. Mnozí lidé si v této době nemohli dovolit vlastnictví statků dlouhodobé spotřeby, a proto uvítali možnost krátkodobého pronájmu. Pro poskytovatele tohoto zboží poté jejich pronájem přinášel dodatečný příjem, který jim pomáhal v překonání této recese. Poté, co se stav ekonomiky zlepšil a sdílení by již nemuselo mít pro uživatele takový význam, tak díky rozmachu technologií a inovacím byl již rozvoj sdílené ekonomiky nezastavitelný. Problém s důvěrou, který v úzce uzavřených komunitách neexistoval, se v dnešní době řeší pomocí recenzí a zkušeností ostatních uživatelů, na jejichž základě se zájemce o danou službu či statek sám rozhodne zdá má o daný produkt zájem či nikoliv. Platformy navíc prověřují poskytovatele, kteří mají zájem o sdílení svých aktiv, čím dodávají své službě ještě větší důvěryhodnost, což snižuje nedůvěru případných zájemců a díky tomu dochází k ještě větší expanzi sdílené ekonomiky.

1.2 Pojmy blízké sdílené ekonomice

Jak již bylo zmíněno dříve, existuje celá řada dalších pojmů, které bývají často zaměňovány s pojmem sdílená ekonomika. Tyto pojmy obvykle mívají relativně podobný výklad, ale každý z těchto pojmů v sobě ukrývá drobné či větší rozdíly, čím se od sebe navzájem odlišují. Bohužel nejsou tyto rozdíly v definicích pro mnoho lidí na první pohled zřejmé, což

---

⁹ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilená-ekonomika.pdf>

vnáší problém do jasného definování sdílené ekonomiky.¹⁰ V této podkapitole si zkusíme přiblížit pár takto blízkých pojmů a osvětlit si tak alespoň trochu tuto problematiku.

1.2.1 Spoluspotřebitelství

Spoluspotřebitelství což je český překlad pro anglický pojem *collaborative consumption* se například na portálu ekonomikaonline.cz a dalších označuje pouze jako jiný, avšak významem totožný pojem ke sdílené ekonomice, což ale není úplně pravda.¹¹ Ve sdílené ekonomice jako takové, by měl být základem právě prvek sdílení, kdežto spoluspotřebitelství se dá vysvětlit spíše jako jakési obnovení tradičního tržního chování (pronájem, půjčení, výměna, sdílení atd.), které by v takové míře nebyly před digitalizací možné. Můžeme si všimnout, že zde sice sdílení nalezneme, ale není to ten klíčový prvek, jako by tomu mělo být u platform sdílené ekonomiky. Dá se tedy říct, že pojem spoluspotřebitelství by měl být pojmem nadřazeným vůči sdílené ekonomice, jelikož, jak plyne z tohoto výkladu, může zahrnovat i služby, ve kterých sdílení nemusí vůbec figurovat.

1.2.2 Přístupová ekonomika

Anglicky *access economy* je v některých zdrojích označována, jako přesnější výraz pro sdílenou ekonomiku. Sdílení v pravém slova smyslu by mělo mít charakter výměny přímo mezi jednotlivci, buď zdarma nebo za nějaký poplatek, což ale některé z dnešních platform sdílené ekonomiky nespĺňují. Hlavní hráči na poli sdílené ekonomiky Uber a Airbnb vystupují jako zprostředkovatel, umožňující za poplatek přístup ke zboží nebo službě, které vlastní poskytovatelé na straně nabídky. Přístupová ekonomika se dá tedy spíše označit za model ekonomické výměny, kdy je kladen důraz hlavně na užitek (nižší náklady, snadnější přístup ke zboží či službě atd.) spotřebitele než na sociální interakci.¹²

---

¹⁰ Defining the Sharing Economy. *ProQuest* [online]. 2017 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/openview/bb7dad246a02a0c88b44965ba4e606a3/1?pq-origsite=gscholar&cbl=37905>

¹¹ Co je sdílená ekonomika. *Ekonomika online* [online]. Praha: ekonomika online, 2015 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ekonomikaonline.cz/357/co-je-sdilená-ekonomika/>

¹² VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

1.2.3 Cirkulační ekonomika

Circular economy jako taková je koncept, zabývající se udržitelným rozvojem. Hlavním cílem je pomocí větší efektivity produkce, zvýšit kvalitu životního prostředí i životní úroveň obyvatel.¹³ Pojem cirkulační ekonomika je někdy také používána jako jedno z alternativních označení sdílené či kooperativní ekonomiky ve snaze vyzdvihnout možnost opakovaného využití produktů. Spíše však můžeme sdílenou ekonomiku ve vztahu s ekonomikou cirkulační označit jako jeden z jejich nástrojů, který má kladný vliv na ekologii a určitou měrou přispívá ke zmíněné lepší životní úrovni uživatelů sdílené ekonomiky.¹⁴

1.2.4 Ekonomika hejna much

Swarm economy je velmi netradiční pojem užívaný v souvislosti se sdílenou ekonomikou. S tímto výrazem přišel švédský velmi vlivný myslitel Rick Falkvinge a označuje se tím ekonomika, která stojí na oslabování velkých subjektů a s tím spojenou silnější pozicí jednotlivce, která se zároveň snaží klást důraz především na peer-to-peer vztahy mezi oběma stranami. Ekonomika hejna much se vlastně snaží nabourávat zavedené pořádky tím, že snižuje důležitost prostředníka a ten se tak stává nahraditelným. Jako příklad si můžeme uvést v zahraničí velmi populární platformu TaskRabbit.com, která je jakýmsi tržištěm, kde můžete nalézt různé profese od instalatérů až po au-pair pracovnice, kteří zde nabízejí své služby. Tím se snižuje potřeba centrálních společností s desítkami až stovkami zaměstnanců, jelikož můžete pomocí takové platformy, obejít společnost vystupující na straně prostředníka, což bývá výhodné jak pro zájemce o případnou službu, tak i pro jejího poskytovatele. Dalším příkladem, kde tzv. swarm economy slaví velký úspěch, jsou crowdfundingové a crowdsourcingové platformy, kde se lidé z celého světa skládají na vývoj a vznik nějakého výrobku, filmu, hry nebo třeba hudební desky.¹⁵

---

¹³ What is Circular Economy [online]. 2018 [cit. 2018-07-15]. Dostupné z: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/concept>

¹⁴ EGERTON, Sab. *WHAT DOES THE SHARING ECONOMY MEAN FOR A CIRCULAR ECONOMY?*[online]. 2016 [cit. 2018-07-16]. Dostupné z: <https://circulatenews.org/2016/08/what-does-the-sharing-economy-mean-for-a-circular-economy/>

¹⁵ Ekonomika hejna much: Jak internet mění byznys. *Živě.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/ekonomika-hejna-much-jak-internet-meni-byznys/sc-3-a-177076/default.aspx>

Základem ekonomiky hejna much je decentralizace až deglobalizace, což potvrzují následující aspekty tohoto směru:

- Ztrácí se význam obchodníka, jelikož výrobce dodává přímo zákazníkovi. Obě strany se navíc mohou jednoduše spojit přes internetovou platformu.
- Existuje možnost, že se lidé budou v budoucnu věnovat více než jednomu zaměstnání, jedno nebo více pro obživu a další za účelem seberealizace, čím by došlo k nabourání tradičního modelu zaměstnání.
- Když si chce spotřebitel koupit nějaký produkt, ve velkém množství případů se obrací na diskuzní fóra a zkušenosti ostatních uživatelů, čím dochází ke zmírnění dopadu reklamy na rozhodování kupujícího.¹⁶
- V dnešní době nemusí člověk čekat na to, jaký program mu nabídne televize či rádio, ale pustí si film, na který se chce zrovna koukat nebo přehraje hudbu, na kterou má v danou chvíli náladu.
- Dopravce a taxislužby ztrácejí své výhradní postavení, jelikož je možné si k někomu přisednout a za zlomek ceny se dostat do cílové destinace atd.¹⁷

1.2.5 On demand ekonomika

Posledním pojmem, který bude představen v této podkapitole, je pojem on demand economy, který by se asi dal přeložit jako ekonomika na vyžádání a označují se tím také občas některé z platform sdílené ekonomiky, jako například Uber. Tímto pojmem je potom označena ekonomická aktivita prováděna přes online platformy, která umožňuje uspokojení potřeb zákazníka okamžitým přístupem k daným statkům a službám.¹⁸ Dá se tedy říci, že ekonomika na požádání je zase užší pojem, než sdílená ekonomika nebo spoluspotřebitelství, protože zde hlavním prvkem je okamžité uspokojení zákaznických potřeb, což je například u platformy Uber splněno, ale u ubytovacích služeb by toto okamžité uspokojení bylo trochu problematictější. Tyto on demand platformy jsou také poměrně blízké klasickým službám a nemusí vždy obsahovat prvek sdílení.

---

¹⁶ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

¹⁷ Ekonomika hejna much: Jak internet mění byznys. *Živě.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/ekonomika-hejna-much-jak-internet-meni-byznys/sc-3-a-177076/default.aspx>

¹⁸ What Is the On-Demand Economy?. *Wonolo.com* [online]. 2018 [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.wonolo.com/blog/what-is-the-on-demand-economy/>

Jak si tedy můžeme všimnout výklady definic jednotlivých pojmů se poměrně často více či méně překrývají a nalézt v nich rozdíly, může být celkem náročné a vyznat se v jejich významu je v mnoha případech matoucí. Podle mého názoru musí v rámci sdílené ekonomiky dojít k jednotnému výkladu tohoto pojmu i pojmů blízkých, aby se v této oblasti dokázal orientovat i uživatel, který nemá takový přehled o dané problematice. Jasná definice sdílené ekonomiky je také základním kamenem pro její další právní ukotvení, jelikož jejího nejasného výkladu v dnešní době využívají různé subjekty k obcházení již zavedených regulací, čemuž by právě jasný výklad definic a kritérií měl v budoucnu zabránit.

1.3 Subjekty sdílené ekonomiky

V této části budou představeny jednotlivé subjekty, které se zapojují do vztahů sdílené ekonomiky. Mezi tyto subjekty patří poskytovatel, zprostředkovatel a uživatel. Dále zde bude vysvětlen zvláštní pojem „prosumer“ a dojde i k definici podnikatele, jehož nedostatečné definování pro potřeby sdílené ekonomiky, způsobuje nejasnosti v některých právních aspektech.

1.3.1 Poskytovatel

Prvním ze subjektů sdílené ekonomiky je poskytovatel. Za poskytovatele můžeme označit takovou osobu, jež vlastní daná aktiva, statky, čas či schopnosti a sdílí je s výhledem rozdělení nákladů na tyto zdroje nebo s cílem vedlejšího výtěžku. V ideálním případě, aby byla dodržena podstata sdílené ekonomiky by měl poskytovatel vystupovat jako soukromá osoba nabízející krátkodobě a nepravidelně své služby nebo osoba vykonávající tuto vedlejší činnost v rámci svého povolání.¹⁹ V současné době se již ale i na straně poskytovatele můžeme v některých případech setkat s tím, že poskytovatelem není soukromá osoba, ale vytváří se za tímto účelem celé podniky, které se například starají o nabídku ubytování v rámci ubytovacích platforem sdílené ekonomiky. Tyto subjekty by však měly být spíše

---

¹⁹ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platformy: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

klasifikovány jako podnikatelé a měly by se na ně tedy i vztahovat příslušná práva a povinnosti.

1.3.2 Zprostředkovatel

Zprostředkovatelé mají za úkol spojit v rámci sdílené ekonomiky zbylé dvě strany, tedy poskytovatele a uživatele. Tyto subjekty musí splňovat následující požadavky:

1. Musí zajistit takovou kapacitu sdílených aktiv (auta, byty, osoby atd.), aby byla pokryta poptávka po těchto službách.
2. Musí zajistit jednoduchou a rychlou vzájemnou komunikaci mezi oběma stranami, a to jak před, tak i po uzavření kontraktu.
3. Musí zajistit kontrolu uzavřeného kontraktu, plateb a také zabránit jakékoliv nekalé činnosti.²⁰

Toto spojení mezi příslušnými stranami je povětšinou zprostředkována s využitím internetové platformy, kde se střetává nabídka s poptávkou poskytovatelů a uživatelů, kteří se mezi sebou nijak neznají a prostřednictvím takovéto platformy mají tedy možnost sdílet svá aktiva a dosáhnout snížení nákladů či dodatečného zisku. V dnešní době se nejčastěji tyto platformy vyskytují v podobě mobilních aplikací, které si mohou uživatelé stáhnout do svých chytrých zařízení a mají tak možnost nabízet či poptávat statky nebo služby téměř kdekoliv. Zprostředkování v rámci sdílené ekonomiky se vyskytuje ve dvou variantách. Jednou z nich je forma C2C, neboli consumer to consumer (spotřebitel vůči spotřebiteli). V tomto případě vystupuje platforma čistě jako zprostředkovatel mezi jednotlivými stranami. Druhá možnost se poté označuje jako C2B2C, čili consumer to business to consumer, což je vztah, kdy platforma již má větší roli než pouze zprostředkovatelskou, ale zároveň definuje i určité podmínky tohoto sdílení, jako např. cenu. V tomto vztahu je poté důležité dát pozor na to, zda se daný případ neblíží již vztahům B2C a C2B, které by se poté daly spíše označit jako podnikatelská činnost.²¹

---

²⁰ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

²¹ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

1.3.3 Uživatel

Definice uživatele je velmi jednoduchá. Jedná se o takovou osobu, která využívá nabízených služeb poskytovatele. Tento vztah, kdy je nějaký kontrakt uzavřen pomocí internetové platformy mezi osobami, kteří vystupují jako nepodnikatelské, nemůžeme označit jako vztah podnikatel – spotřebitel, a proto se v různých zdrojích uživatel v rámci sdílené ekonomiky označuje jako tzv. kvazispotřebitel, jelikož tato osoba nespĺňuje definice klasického spotřebitele, tak jak je uvedena v NOZ.²² Problém může nastat v otázce ochrany tohoto uživatele, protože i ve vztahu C2C se může vyskytnout například informační nesourodost a může tak docházet ke zvýhodnění poskytovatele.

1.3.4 Prosumer

Pojmem prosumer (česky přeloženo jako samospotřebitel) se ve sdílené ekonomice označuje taková osoba, která se z právního hlediska pohybuje na pomezí mezi klasickým podnikatelem a spotřebitelem a tímto označením se odborníci v této oblasti snaží lépe zachytit její legislativní postavení v těchto vztazích. Původně byl však tento pojem použit v zimním energetickém balíčku z roku 2017. Za prosumera se tedy podle tohoto dokumentu dá označit jakýkoliv spotřebitel nebo skupina spotřebitelů, kteří využívají, skladují nebo prodávají elektřinu, která ale zároveň byla vyrobena v jejich prostorech. Podmínkou je zároveň fakt, že příjmy z takto vyrobené a prodané elektřiny nesmí být hlavní činností daného výrobce/spotřebitele. Tento člověk tedy ve více případech má status spotřebitele, avšak při některých obchodních vztazích může vystupovat i na straně podnikatele.²³

Postavení prosumera ve vztazích sdílené ekonomiky je zvláštní v tom, že by měl splňovat jak povinnosti poskytovatele, jako například pojištění odpovědnosti, tak by se na něj zároveň měla vztahovat i práva kterými disponují klasičtí spotřebitelé, např. práva na ochranu spotřebitele. Definovat prosumera tedy není vůbec jednoduché, jelikož hranice mezi ním, podnikatelem a spotřebitelem je tenká. Prosumer může tedy vystupovat na straně

---

²² Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

²³ Kdo je prosumer a co přinese energetice. *Energie kolem nás* [online]. 2017 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <http://ekn.cz/kdo-je-prosumer-a-co-prinese-energetice/>

spotřebitele vůči podnikateli v případě, že se činnost druhé strany může klasifikovat jako podnikání (např. podnikatel vystupuje jako internetová platforma zprostředkovávající za úplatu službu sdílené ekonomiky). Zároveň však může vystupovat i na straně podnikatele, pokud jeho vlastní činnost má znaky podnikání.²⁴

1.3.5 Podnikatel

Pojmem podnikatel se označují subjekty podnikatelské činnosti, která je definována jako samostatná výdělečná činnost na vlastní účet a vlastní odpovědnost. Tato činnost je vykonávána soustavně živnostenským nebo podobným způsobem s cílem realizovat zisk.²⁵ Aby se tedy činnost dala označit za podnikání musí být splněny následující znaky:

- Výdělečnost – daná činnost přináší příjem
- Samostatnost – podnikatel si sám rozhoduje o organizačních věcech
- Na vlastní účet a odpovědnost – zisk i ztráta se přičítá vždy pouze podnikateli nikomu jinému
- Živnostenským nebo obdobným způsobem – za podnikání se dá označit pouze ta činnost týkající se nabídky služeb a zboží třetím stranám
- Soustavnost – musí se jednat o trvalejší záměr, ale nemusí tato činnost být vykonávána nepřetržitě (např. sezónní podnikání)
- Účel zisku – zisku nemusí být dosaženo, ale musí být prokázáno, že dosažení zisku bylo hlavním cílem dané činnosti²⁶

Pojem podnikatel se může použít v souvislosti s fyzickými osobami, v tomto případě se jedná o individuální podnikání, ale také u osob právnických, které se označuje jako společné podnikání. Živnostenský zákon označuje podnikatele jako osobu, která je oprávněna provozovat živnost na základě oprávnění. V NOZ se pak setkáme se čtyřmi skupinami podnikatelů. Za podnikatele se logicky označuje osoba, co podniká. Dále také osoba zapsaná

---

²⁴ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-15]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

²⁵ ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ, Jan DĚDIČ a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4.

²⁶ ČERNÁ, Stanislava a Stanislav PLÍVA a kolektiv. *Podnikatel a jeho právní vztahy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, ediční středisko v nakladatelství Eva Rozkotová, 2013. ISBN 978-80-87146-76-7.

v obchodním rejstříku, aniž by vytvářela podnikatelskou činnost nebo osoba s živnostenským oprávněním podle jiného zákona (viz. živnostenský zákon). V neposlední řadě se jako podnikatel může označit i taková osoba, která uzavírá smlouvu se spotřebitelem týkající se jeho obchodní, výrobní či podobné činnosti nebo výkonem jeho povolání.²⁷

Ve vztahu podnikatele ke sdílené ekonomice tedy nastává otázka, zda se ekonomický model P2P může označit jako klasické podnikání. Vyřešení této otázky bude klíčové pro další úpravu českého právního řádu týkající se sdílené ekonomiky. Je-li osoba charakterizována jako podnikatel, vztahují se na ni různé povinnosti vůči spotřebitelům, se kterými jedná. Bez právního ukotvení se tedy bude muset postavení jednotlivých stran určovat pro každý případ jednotlivě. Při rozhodování, zda se tedy daná osoba může označit za podnikatele či nikoliv, by se měly vždy zvážit následující aspekty: četnost služeb, motiv usilování o zisk a výše obratu, jak doporučuje i Evropská komise (viz. subkapitola 1.6.3).²⁸

1.4 Regulace sdílené ekonomiky v ČR

V této podkapitole se bude práce zabývat, jak je sdílená ekonomika řešena z právního hlediska na úrovni České republiky. Důležité je podotknout, že zatím nedošlo k žádnému jednotnému ukotvení této problematiky, a proto se tato práce bude muset odkazovat převážně na analýzy a studie, na kterých jsou poté postavena doporučení pro případnou regulaci tohoto odvětví.

V souvislosti s otázkou případné regulace sdílené ekonomiky byl Hospodářskou komorou ČR ve spolupráci s předními odborníky na danou problematiku a s podporou zastoupení Evropské komise v ČR vytvořen soubor doporučení, jak co nejlépe tuto regulaci provést. Sdílená ekonomika může pro mnoho obyvatel přinést pozitiva ve formě dalšího příjmu nebo

---

²⁷ ŠVARC, Zbyněk, et al. *Základy obchodního práva po rekodifikaci soukromého práva*. 4. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-504-3.

²⁸ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

nové možnosti, jak získat poptávaný statek. Je zde ovšem nutnost jasného vymezení pravidel, a to především ve třech důležitých oblastech, jako jsou podnikání, daně a poplatky a ochrana spotřebitele. Regulace by měly být spíše umírněné, aby se zabránilo většímu přesunu aktivit do šedé zóny ekonomiky a také aby nedocházelo k nějakému velkému omezování potenciálu tohoto odvětví. Zároveň musí být dodržovány moderní principy řízení jako například „once only“, kdy jedna strana je povinna dodat potřebné údaje pouze jednou a stát je poté musí předat dalším potřebným úřadům nebo princip „digital by default“, díky kterému se primárním způsobem komunikace se státem stává komunikace digitální. Stát by měl mít poté ještě za úkol aktivně rozšiřovat a modernizovat internetové pokrytí, aby byl zajištěn rychlý a bezproblémový přístup k digitálním platformám. Sdílená ekonomika je v některých případech regulována na úrovni městských samospráv, a proto by mělo dojít ke sjednocení přístupu jednotlivých měst jak v otázce regulace sdílené ekonomiky, tak i např. v otázce snížení administrativní zátěže nebo využití digitálních technologií.²⁹

1.4.1 Oblast podnikání

Klíčovým bude vytyčení hranic mezi příležitostným příjmem a podnikáním. Současná úprava umožňuje moc velkou volnost, a proto by mělo být vedle již stávajících pojmů (soustavnost a aktivita pro dosažení zisku) jasně stanovena hranice celkového minimálního příjmu za rok, jako je tomu u daňové legislativy. Takový finanční limit by měl poté vést k jasnějšímu rozdělení příležitostné a pravidelné činnosti. Stále velký počet poskytovatelů v rámci sdílené ekonomiky tak činí pouze příležitostně, a z tohoto důvodu je jako další doporučení rozdělit charakteristiku příjmů do 3 kategorií:

- a) **příležitostný příjem** – do 30 000 Kč/rok, bez nutnosti živ. oprávnění ani dalších požadavků, osvobozen od daní i dalších poplatků
- b) **přivýdělek** – do výše 12x minimální měsíční mzda, nutnost živ. oprávnění, zjednodušený režim výběru daní, pro osoby, které mají zároveň příjmy ze závislé činnosti nebo pro studenty, důchodce, osoby na mateřské dovolené atd.

---

²⁹ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

- c) **živnostenská činnost** – více než 12x minimální měsíční mzda, nutnost živ. oprávnění, odvod daní z příjmu, soc. i zdrav. pojištění, možnost standartního i paušálního výběru daní

Poskytovatelé, kteří by museli vlastnit živnostenské oprávnění, by ho měli mít možnost získat jednoduchým způsobem za použití online nástrojů bez zbytečného administrativního zatížení. V neposlední řadě by se po zavedení regulací musel zavést systém, jak takováto opatření efektivně vymáhat.³⁰ Pro posouzení, zda se tedy jedná o podnikání nebo jen o příležitostný příjem, by se vedle výše tohoto příjmu dále měla velmi pečlivě posuzovat soustavnost poskytování dané služby. Jelikož právě soustavnost dané činnosti, jak vyplývá z definice podnikatele (viz. subkapitola 1.3.5), je jedním z hlavních prvků, který by měl odlišovat podnikatele od příležitostného poskytovatele. Bohužel i v této otázce panuje určitá právní nesourodost, což může mít v budoucnu negativní dopad na rozvoj sdílené ekonomiky.³¹

1.4.2 Oblast daní a poplatků

Sdílená ekonomika zaznamenává za poslední roky i na českém trhu velký růst a bez debat se jedná o výdělečnou činnost s obrovským potenciálem. Z toho důvodu je poté nutností ji nějakým způsobem zdanit. Zde ale v dnešní době vzniká velký problém, jelikož nikdo pořádně neví, jak se k této problematice postavit a podle jakých pravidel toto zdanění provést. Překážkou v tomto ohledu jsou také nejasné definice, jak samotného pojmu sdílené ekonomiky, tak i definice příjmu a jeho příjemce. Kvůli této problematice se začíná zvedat vlna nevole ze strany provozovatelů klasických služeb (hoteliéři, taxikáři atd.) kvůli jejich povinnosti dodržování přesných regulí, které se mnohdy na poskytovatele služeb sdílené ekonomiky nevztahují nebo jsou jimi obcházeny. Poskytovatelé často nejsou přímo proti regulacím a nechtějí je cíleně obcházet, ale pro mnohé běžné lidi jsou stávající pravidla nesrozumitelná a nedokáží se v nich orientovat. Je proto nutnost přijít s nějakou

---

³⁰ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z:

https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

³¹ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilená-ekonomika.pdf>

zjednodušenou formou daňových povinností, která by se uplatňovala právě na sektor sdílené ekonomiky. Další skupinou, na kterou by se případné daňové regulace měli zaměřit, jsou zprostředkovatelé, kteří mají daňovou registraci mimo ČR. Tyto společnosti pak často řeší svou daňovou povinnost v daňových rájích nebo se jí vyhnou úplně.³²

V první řadě je tedy klíčové podle Hospodářské komory ČR zvýšit právní jistoty, a to sjednocením živnostenské i daňové legislativy, což by vneslo trochu světla, na koho se vztahují, jaké povinnosti. Pro poskytovatele zařazené do skupiny příležitostné příjmy by se poté měl vyhotovit jednotný informační materiál, kde by byla jasně stanovená maximální výše ročního příjmu (30 000 Kč), a jak se chovat v případě, že dojde k překročení tohoto limitu. Poskytovatelům s příjmem splňující podmínky přivýdělku (viz. předchozí subkapitola) by poté měly digitální platformy poskytnout možnost, že za ně se státem vyřídí formalisty týkající se živnostenského listu a dalších oprávnění. Stejně jako pro skupinu s příležitostným příjmem by i zde mělo dojít k vytvoření informačního materiálu, pro objasnění kroků při odvodu daní z příjmu a dalších povinnostech, pokud dojde k překročení ročního limitu, který činí 12x minimální měsíční mzda. Nabízí se zde testování nového systému odvodu daní v podobě jednorázové paušální daně, jejímž zaplacením by poplatník jednorázově nebo v několika splátkách vyrovnal svoji daňovou povinnost vůči státu, v důsledku čehož by mu odpadla výrazná část administrativní zátěže. Platformy by měly respektovat právo státu vyžádat si informace o příjmech daných poskytovatelů prostřednictvím jejich platformy a poskytovatelé by o této možnosti kontroly jejich příjmů, zda nebyl překročen stanovený limit, ze strany finančního úřadu měli být vždy informováni.³³

K této problematice se vyjádřil i předseda České asociace sdílené ekonomiky (ČASE) Patrik Czetö následujícími slovy: *„Prioritně se budeme zaměřovat na nové možnosti zdanění a úpravu legislativy. Přizpůsobení se stávajícím požadavkům není reálné. Chceme vládě předložit návrh zjednodušení registračních procesů, jedná se o vytvoření takzvaných*

---

³² Výběr daní ze sdílených služeb by mohly zajistit jednoduché miniživnosti. *Podnikatel.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/vyber-dani-ze-sdilenych-sluzeb-by-mohly-zajistit-jednoduche-minizivnosti/>

³³ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

*miniživností. Zároveň chceme jít cestou ohraničení příjmové hranice, ne vytyčováním konkrétních údajů. Pracujeme s návrhem kopírování minimální mzdy. Ta se vyvíjí s trhem a je to trvale posouvatelná hranice.*³⁴

Inspirace, jak řešit tuto problematiku v rámci sdílené ekonomiky, se dá nalézt u některých jiných států Evropské unie. V **Estonsku** byl například ve spolupráci dopravního sektoru, daňové a celní rady a společnosti Uber vytvořen systém, který propojuje platby v rámci služby Uber s výkaznictvím této rady, a v rámci kterého jsou shromažďována data o vykonaných transakcích, z kterých je poté daná část poslána přímo daňové a celní radě. Tato data jsou poté doplněna do předpřipravených daňových přiznání, čímž poskytovatelům odpadá výrazná administrativní zátěž. Estonská vláda v návaznosti na tento systém vyvíjí obdobné řešení, které by se dalo použít na všechny platformy sdílené ekonomiky.³⁵

Vedle jiných problémů vyvstává další otázka, zda na tyto příjmy uplatňovat nižší sazby než na jiné činnosti. V **Belgii a Itálii** k tomuto kroku přistoupili s tím, že tímto způsobem podporují rozvíjející se odvětví ekonomiky.³⁶ V Belgii je například určená hranice 5 000 EUR/rok, na kterou se vztahuje daňové zatížení 20 %, ale zároveň s možností uplatnit paušální daňové úlevy, a to až do výše 50 % z vypočtené daně. Podmínkou je zde poté elektronické vypořádání všech transakcí. Při překročení tohoto limitu tuto výhodu však poskytovatel ztrácí a musí odvádět daně ve výši 33 %, plus mu vznikne povinnost platit DPH. Itálie se k daním z takových příjmů staví ještě benevolentněji než Belgie. Hranici ročních příjmů stanovila až na 10 000 EUR, ze kterých poskytovatel odvádí 10 % daň. Při překročení této hranice jsou poté poskytovateli tyto příjmy připočteny k ostatním příjmům a daní je poté klasickými pravidly.³⁷

---

³⁴ Výběr daní ze sdílených služeb by mohly zajistit jednoduché miniživnosti. *Podnikatel.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/vyber-dani-ze-sdilenyh-sluzeb-by-mohly-zajistit-jednoduche-minizivnosti/>

³⁵ Sdílená ekonomika: Jak ji řeší Evropa?. *Ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-28]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/08/sdilena-ekonomika-jak-ji-resi-evropa/>

³⁶ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

³⁷ Sdílená ekonomika: Jak ji řeší Evropa?. *Ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-28]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/08/sdilena-ekonomika-jak-ji-resi-evropa/>

1.4.3 Oblast ochrany spotřebitele

Právní úprava pro ochranu spotřebitele je velmi rozsáhlá s velkým množstvím předpisů. Spotřebitel zde vystupuje jako slabší subjekt při uzavírání smlouvy s podnikatelem. Tyto předpisy se ve všech případech vztahují na obchodní vztahy B2C. Problematika ochrany spotřebitele však vzniká, pokud se v rámci sdílené ekonomiky začne jednat o vztah P2P, kdy jsou obě smluvní strany na stejné úrovni. I v této situaci se však dá předpokládat, že poskytovatel bude mít přece jen lepší postavení než uživatel dané služby. Nemusí tomu ale tak být vždy. Například v situaci, kdy zprostředkující platforma vystupuje jako podnikatel, jsou obě zbylé smluvní strany v postavení spotřebitele vůči této platformě.³⁸

Dostatečná ochrana spotřebitele musí být zajištěna, ať už spadá poskytovatel do jakékoliv skupiny (příležitostný příjem, přivýdělek nebo živnostenská činnost). Zásadní je poté pro digitální platformy zajistit potřebnou informovanost spotřebitelů. Dalším úkolem těchto platform by mělo být schraňovat veškeré informace a komunikaci, kdyby došlo k nějakému sporu mezi jednotlivými stranami. Regulace v oblasti ochrany spotřebitele by také měla vyrovnat úroveň mezi elektronickou a papírovou komunikací, avšak zároveň aktivně vyhledávat, jak snížit regulatorní zátěž za pomoci moderních technologií. V dnešní době jsou velmi důležité recenze ostatních uživatelů, které mohou mít velký vliv na rozhodování spotřebitelů. Platformy by proto měly podporovat hodnocení poskytovatelů daných služeb, ale zároveň musí seznámit uživatele se systémem hodnocení, objektivitou a v neposlední řadě také s možnými dopady negativních recenzí. Dobrým řešením do budoucna, které by mělo zajistit kladný dopad na ochranu spotřebitele, by byla centrální spolupráce mezi jednotlivými platformami, které by mezi sebou sdíleli informace například o rozvázání spolupráce s určitým poskytovatelem kvůli nedostatečné kvalitě služeb, což by zabránilo, aby takovýto poskytovatel mohl nadále vykonávat činnost pouze s tím, že přešel k jiné platformě.³⁹

---

³⁸ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

³⁹ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

Regulatorní opatření potom nesmí bránit spotřebiteli ve svobodném rozhodování, jaká služba nejlépe splňuje jeho požadavky. Naopak by regulace měly tuto možnost výběru podporovat a poskytovatele zatěžovat pouze takovými nároky, které jsou v současné době opravdu nezbytné.⁴⁰

1.4.4 Pravidla regulatorního řízení

Hospodářská komora nastiňuje 5 pravidel, které by mělo každé regulatorní řízení dodržovat.:

1. Všechny návrhy případných regulací musí být opřeny o podrobnou analýzu a měla by jim předcházet snaha o zlepšení stávajících pravidel. Změny by měly být poté prováděny pouze na základě jasných důkazů, že je existující legislativní rámec nedostatečný.
2. Všechny návrhy by měly mít za cíl srozumitelné definování pravidel pro jednotlivé účastníky sdílené ekonomiky, a to za využití dostupných digitálních technologií pro komunikaci mezi podnikateli a úřady.
3. Před zahájením jakéhokoliv regulatorního řízení by měla proběhnout diskuse a jednání za účasti všech stran, kterých by se tato opatření měla týkat.
4. Pro přínosnou a účinnou regulaci musí být splněny 3 podmínky:
  - I. Respektovat rozvoj sdílené ekonomiky a přínos, který by mohla mít pro českou ekonomiku.
  - II. Efektivní komunikace mezi úřady a jejich koordinovaný postup za účelem vytvoření základních parametrů regulace, které by pokrývaly celou sdílenou ekonomiku.
  - III. Podpora vládní strategie pomocí vytvoření speciálních nástrojů, které využijí vlastnosti jednotlivých odvětví pro jeho efektivnější regulaci (např. dobrovolné odvody poplatků z cestovního ruchu).

---

⁴⁰ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

5. Primárním cílem všech diskusí by měla být snaha o snížení regulatorní zátěže všem podnikatelům v daném sektoru.⁴¹

1.4.5 Varianty přístupu k regulacím sdílené ekonomiky

- a) **Nulová varianta** by nijak neupravovala stávající stav právního rámce a vše by zůstalo při starém. Některé služby sdílené ekonomiky by se tak i nadále pohybovali v tzv. šedé zóně. Charakter dané služby by tak i nadále byl na jednotlivém posouzení, převážně s ohledem na to, zda se u ní dají najít znaky podnikání či nikoliv. Kvůli současnému nepřizpůsobivému přístupu živnostenských úřadů by v mnoha případech docházelo k posouzení služby jako neoprávněného podnikání, což by ale nezabránilo takovýmto službám vstupovat na trh a působit zde až do doby, kdy by došlo k jejich posouzení. Docházelo by tedy k omezování služeb sdílené ekonomiky a s tím spojeného nedostatečného využívání potenciálu daného odvětví z důvodu nedostatečné právní jistoty. Tato varianta by tedy nepřinesla žádný posun.⁴²
- b) **Redefinice podnikání** by znamenala zásah do živnostenského zákona i občanského zákoníku, za účelem vytvoření paragrafu o příležitostném přivýdělnku skrze digitální platformy, který by nespadal pod podnikání. Toho by se dalo docílit například definicí dočasnosti, která by měla za úkol vymezit pojem příležitostné činnosti a oddělit tak od sebe jednorázové příjmy a soustavné podnikání. S vytvořením takového paragrafu by se pak naskytla poskytovatelům možnost nárazového příjmu, aniž by byli zatíženi tolika pravidly jako podnikatel.⁴³

---

⁴¹ Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z:

https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

⁴² Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

⁴³ Co je sdílení a co už podnikání? Uber a spol. nejspíš změní i české zákony. *IDnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/prouza-zpracoval-analyzu-sdilene-ekonomiky-fm3-/ekonomika.aspx?c=A170211_180355_ekonomika_rny

Jako alternativa se poté nabízí klasifikování sdílené ekonomiky jako výjimky živnostenského zákona. Muselo by zde ale dojít k ohraničení sdílené ekonomiky, a to třeba pomocí určení maximálního příjmu, maximálního počtu odpracovaných hodin nebo počtu pronajatých pokojů atd. Zvolit takovýto přístup nabádá i Evropská komise ve svém sdělení, které si přiblížíme v následující podkapitole. Tato alternativa by tak byla jakýmsi napodobením již existující úpravy živ. zákona, týkajícího se prodeje nezpracovaných přebytků rostlinných a živočišných výrobků z vlastní drobné činnosti.⁴⁴

- c) Další, avšak složitější variantou by bylo vytvoření **samostatného zákona o sdílené ekonomice** s cílem pomoci poskytovatelům, aby nebyli zatíženi tolika povinnostmi, jako klasický podnikatel. Zde by byl jasně definován nejen samotný pojem, ale i účastníci a v neposlední řadě také srozumitelně vymezeny rozdíly mezi sdílenou ekonomikou a klasickým podnikáním. Tento zákon by také vytyčoval odpovědnost poskytovatelů vůči spotřebitelům jejich služeb.⁴⁵
- d) **Regulace jednotlivých sektorů** by poté přinesla rozšíření stávajících zákonů o nové prvky sdílené ekonomiky. Například zákon o silniční dopravě by byl doplněn o to, jak přistupovat k digitálním platformám typu Uber nebo zákony týkající se hotelnictví by vymezily svůj postoj k on-line pronajímání bytových prostorů. U smluvní přepravy osob by se smlouvy uzavřené prostřednictvím mobilních aplikací postavily na stejnou úroveň jako smlouvy písemné atd. Obecně by pak docházelo k modernizaci jednotlivých zákonů s přihlédnutím k možnosti digitalizace. Vyskytly by se zde však i problematičtější oblasti, jako třeba oblast bezpečnostních standardů ochrany hotelů, na které by podle této úpravy měly být kladené stejné nároky jako na byty nabízející se na Airbnb, což by mohlo mít špatné dopady na bezpečnost hostů.⁴⁶

---

⁴⁴ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

⁴⁵ Co je sdílení a co už podnikání? Uber a spol. nejspíš změní i české zákony. *IDnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/prouza-zpracoval-analyzu-sdilene-ekonomiky-fm3-/ekonomika.aspx?c=A170211_180355_ekonomika_rny

⁴⁶ Co je sdílení a co už podnikání? Uber a spol. nejspíš změní i české zákony. *IDnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/prouza-zpracoval-analyzu-sdilene-ekonomiky-fm3-/ekonomika.aspx?c=A170211_180355_ekonomika_rny

- e) **Kombinovaný přístup**, který by spočíval jak ve vymezení sdílené ekonomiky, tak v regulacích jednotlivých sektorů, by sice představoval asi nejsložitější variantu, jak regulovat sdílenou ekonomiku, zároveň by ale tato varianta přinesla nejlepší řešení, jak se s touto problematikou vypořádat. Pomocí tohoto přístupu by došlo k vytvoření obecného právního rámce, který by se vztahoval na všechny služby sdílené ekonomiky.⁴⁷

1.5 České soudy versus společnost Uber

K problematice kolem společnosti Uber se měly již šanci vyjádřit i české soudy v podobě dvou předběžných opatření a dalších rozhodnutí. Jedním z takových případů bylo rozhodnutí Městského soudu v Praze, který zamítl návrh na zákaz této služby. Toto rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že předběžná opatření slouží pouze v otázkách nových protiprávních situací, kdežto v tomto případě fungovala společnost Uber v Praze již přes dva roky.⁴⁸

Druhým případem bylo podání návrhu sdružením taxikářů na předběžné opatření u Krajského soudu v Brně. Tento soud službu krátce po jejím zahájení zakázal s odůvodněním, že žalobce přednesl takové důkazy, které soud opravňovaly k takovému rozhodnutí bez dalšího bližšího vysvětlení.⁴⁹ Společnost Uber se odvolala k Vrchnímu soudu v Olomouci, který vyvrátil tento zákaz a označil toto rozhodnutí kvůli nedostatku důvodů za nepřezkoumatelné a vyzval Krajský soud v Brně o jasnější formulování myšlenek a větší odůvodnění daného rozhodnutí.⁵⁰ Soud prvního stupně toto předběžné opatření znovu potvrdil s odkazem na náleží Ústavního soudu, čímž chtěl dosáhnout, aby byla platforma Uber charakterizována jako provozovatel taxislužby. Další verdikt byl tedy opět na Vrchním

---

⁴⁷ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

⁴⁸ Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2017. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Praha.pdf

⁴⁹ ROTREKL, David. Sdílená ekonomika v praxi SDEU a českých soudů. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2017, č. 16, s. s. 137-148. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/8567>

⁵⁰ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 6. 2017. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Brno_-_Vrchni_soud_v_Olomouci.pdf

soudu v Olomouci, který 26.10.2017 opět zamítnul rozhodnutí Krajského soudu a umožnil tak obnovení činnosti této platformy. Vrchní soud odůvodnil své rozhodnutí tím, že z charakteristiky žalovaného (společnost Uber) nevyplývá, že by se jednalo o provozovatele taxislužby, ale označil ho jako *jinou službu v oblasti dopravy*. Toto odůvodnění je poté také celkem nesrozumitelné, jelikož se s pojmem *jiná služba v oblasti dopravy* nesetkáme v zákoně o silniční dopravě a Vrchní soud dále více nerozvádí na základě, jakých poznatků a důkazů došel ke svému rozhodnutí, což trochu připomíná situaci, kvůli které v první fázi procesu zamítl rozhodnutí Krajského soudu kvůli nedostatečnému odůvodnění.⁵¹ Poslední změna v tomto případě přišla 13.11.2018, kdy Ústavní soud zrušil rozhodnutí Vrchního soudu a obnovil tak zákaz této služby v Brně s odůvodněním, že Uber přepravu osob nejen zprostředkovává, ale také poskytuje. Vrchní soud v Olomouci se tedy bude muset tímto odvoláním ze strany Uberu proti předběžnému opatření zabývat znovu.⁵²

Dalším ze sporů, kdy se měly soudní orgány možnost vyjádřit ke společnosti Uber bylo ve věci pokuty 15 000 Kč pro řidiče Uberu a ročního zákazu činnosti od magistrátu města Prahy. Městský soud nejdříve tyto postihy zrušil a své rozhodnutí odůvodnil slovy: *„Využívání této aplikace bylo v rozhodné době povoleno, žalobce (řidič Uberu) nemohl předem rozpoznat, že jeho jednání by mohlo být považováno za nezákonné, neboť využívání mobilní aplikace Uber nebylo zapovězeno žádným právním předpisem.“*⁵³

Magistrát poté na toto rozhodnutí podal kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud vyhověl a konstatoval, že v této věci není dostatečný argument to, že v dané době nebyla sdílená přeprava upravena zákonem. *„Přeprava osob uskutečněná řidiči, kteří používají aplikaci UberPop, se neodehrává v právním vakuu. Jakkoliv využívají moderní technologická řešení a alternativní ekonomické formy, neznamená to automaticky, že jejich činnost nepodléhá žádným pravidlům.“* Nejvyšší správní soud vyzval Městský soud

---

⁵¹ ROTREKL, David. Sdílená ekonomika v praxi SDEU a českých soudů. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2017, č. 16, s. s. 137-148. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/8567>

⁵² Zákaz Uberu v Brně platí, rozhodl Ústavní soud. *Novinky.cz* [online]. 13.11.2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/488989-zakaz-uberu-v-brne-plati-rozhodl-ustavni-soud.html>

⁵³ Soud musí znovu řešit pokutu pro řidiče Uberu, původně ji zrušil. I pro alternativní taxislužbu platí pravidla, rozhodl NSS. *Ihned.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65942510-soud-musi-znovu-resit-pokutu-pro-ridice-uberu-puvodne-ji-zrusil-i-pro-alternativni-taxislužbu-plati-pravidla-rozhodl-nss?fbclid=IwAR2-uEcMz9zzUjoeoixQzTDgRHsNtATPONxQxv9AM7VEs1W6IHtenIOpg1U>

k prověření, zda na sdílenou přepravu nedopadá současná právní úprava a také k prověření za jakým účelem řidič přepravu vykonal (za účelem zisku nebo nikoliv) a jestli tato skutečnost může mít vliv na daný případ.⁵⁴

Je tedy zajímavé, že Vrchní soud a Nejvyšší správní soud nepohlíží na tuto problematiku jednotně. Vrchní soud označil platformu Uber za *jinou službu v oblasti dopravy*, kdežto Nejvyšší správní soud vyzývá k přezkoumání, zda se na sdílenou přepravu nedají uplatnit nějaká stávající pravidla a tím tedy naráží na to, jestli se služba Uber nedá klasifikovat jako taxislužba.⁵⁵

1.6 Postoj Evropské komise vůči sdílené ekonomice

2. června 2016 byl Evropskou komisí vydán dokument *Evropský program pro ekonomiku sdílení*, který vedle vytvoření definice tohoto pojmu (viz. kapitola 1.1), měl za úkol vyjádřit svůj postoj ke sdílené ekonomice a také poskytnout doporučení a pokyny pro spotřebitele, podniky a veřejné orgány, jak co nejefektivněji využívat výhod sdílené ekonomiky, jak se co nejlépe postavit nejistotám v oblasti práv a povinností jednotlivých účastníků a v neposlední řadě poskytnout právní vodítka, aby byl zajištěn udržitelný rozvoj sdílené ekonomiky. Jelikož se nejednalo o žádný legislativně závazný akt, ale pouze o sdělení, může být tento dokument chápán jako jakási neformální doporučení pro členské státy EU, jak se postavit k regulaci tohoto odvětví.⁵⁶

Komise vidí ve sdílené ekonomice velký potenciál, jak pro spotřebitele, tak i pro podnikatele. Pokud se zodpovědně přistoupí k podpoře tohoto odvětví, mohla by mít sdílená ekonomika kladný dopad na růst zaměstnanosti i konkurenceschopnosti. I přes určité

---

⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017. [cit. 2018-10-25] Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0291_9As__1600136_20171101151509_prevedeno.pdf

⁵⁵ ROTREKL, David. Sdílená ekonomika v praxi SDEU a českých soudů. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2017, č. 16, s. s. 137-148. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/8567>

⁵⁶ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

problémy vidí komise pro poskytovatele největší pozitiva v podobě dalších zdrojů příjmu a efektivnějšího využívání vlastněných aktiv. Výhody pro spotřebitele by pak měly představovat především nižší ceny, možnosti využití nových služeb a rozšíření dodávek. Komise také spatřuje ve sdílení aktiv a efektivnějším využívání zdrojů prostředek, jak přispět k udržitelnému rozvoji EU. Vedle pozitiv si je Evropská komise vědoma i určitých nedostatků v legislativních otázkách, a to především v nedostatečném vytyčení hranic mezi spotřebiteli a uživateli, pracovníky a OSVČ a také mezi profesionálními a neprofesionálními poskytovateli daných služeb, což spolu s necentrálním přístupem jednotlivých států i regionů v oblasti regulací může způsobit nejistotu v chápání platných pravidel. Kvůli tomuto faktu se ještě naplno nemohl projevit potenciál a výhody tohoto odvětví a zároveň to dává prostor pro vznik šedé zóny, která může být zneužita pro obcházení zavedených pravidel.⁵⁷

1.6.1 Přístup na trh

Důležitou otázkou, jak pro subjekty sdílené ekonomiky, tak pro příslušné orgány je, v jaké míře se na poskytovatele a zprostředkující platformy budou uplatňovat platné předpisy EU na přístup na trh, které zahrnují například udělení oprávnění, licenční závazky nebo požadavky na standard kvality. V této otázce bude velmi důležité, aby došlo k rozlišení mezi profesionálními a příležitostnými poskytovateli, na které by se automaticky nemělo pohlížet jako na profesionální poskytovatele. K tomuto rozdělení by mělo pomoci například určení prahové hodnoty na úrovni aktivity (úroveň příjmu, pravidelnost poskytování atd.). Poskytovatelé, kteří by nedosahovali těchto prahových hodnot, by poté neměli být tolik zatěžováni omezujícími pravidly. U profesionálních poskytovatelů by naopak měla vzniknout povinnost získat obchodní povolení či licence, ale pouze v případě, že se nejedná o diskriminační jednání a získání takového povolení je nezbytný pro dosažení cíle obecného zájmu. Stát navíc musí zajistit, aby podmínky pro získání povolení byly jasné a objektivní, licence udělována na neomezenou dobu a aby náklady poskytovatelů za účelem povolení byly přiměřené. Platformy vystupující čistě jako prostředník mezi zbylými stranami by neměly být zatěžovány nutností získat povolení nebo licence. Jiná situace by nastala v momentě, kdy by zprostředkující platforma zároveň poskytovala danou službu. V tomto případě by se na platformu mohla vztahovat povinnost na udělení licence či oprávnění stejně

---

⁵⁷ Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

jako na klasického poskytovatele služby. Charakter platformy by se pak musel určovat u každého případu zvlášť.⁵⁸

1.6.2 Odpovědnost

Ačkoliv většina pravidel vztahujících se ke smluvní i mimosmluvní odpovědnosti je řešena na úrovni členských států EU, měly by být podle předpisů Evropské unie některé on-line platformy, které mají čistě charakter zprostředkovatele, za určitých podmínek vyjmuty z odpovědnosti za uchovávané informace. Aby platforma dosáhla této výjimky musí být její úloha pouze pasivní, technická a automatická. Dále musí činnost této platformy splňovat znaky hostingové služby (ukládání dat zákazníků a poskytování místa, kde se poskytovatelé setkávají s uživateli). Takovým platformám poté nesmí být udělována povinnost kontrolovat a hledat případy, při kterých dochází k nelegální činnosti. Na druhou stranu komise nabádá tyto platformy k zodpovědnému chování a k dobrovolné činnosti, která by sloužila k zabránění šíření nelegálního obsahu. Komise vnímá ponechání režimu odpovědnosti pro tyto zprostředkující subjekty jako klíčové pro rozvoj sdílené ekonomiky, jelikož digitální platformy jsou základním kamenem tohoto odvětví. Charakter jednotlivých platform se pak bude, stejně jako u přístupu na trh, muset posuzovat u každého případu jednotlivě.⁵⁹

1.6.3 Ochrana spotřebitele

Předpisy týkající se této oblasti se klasicky zabývají vztahem, kdy je jedna strana (spotřebitel) v horším postavení než strana druhá a je zde nutnost tuto stranu chránit. Evropská komise dbá na ochranu uživatele těchto aktiv, avšak upozorňuje také na to, aby nedocházelo k přílišnému zatěžování osob, které se dají klasifikovat jako příležitostní poskytovatelé.⁶⁰

---

⁵⁸ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

⁵⁹ Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

⁶⁰ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

V rámci sdílené ekonomiky však dochází ke smazávání hranice mezi jednotlivými stranami, a proto zde komise (stejně jako Hospodářská komora ČR) uvádí jako klíčové určení podmínek, za kterých by se při P2P vztahu měl poskytovatel označit za obchodníka. Za účelem vyřešení tohoto problému nabízí Evropská komise ukazatele, které by, při určité kombinaci, měly pomoci při určování charakteristiky daného poskytovatele:

- 1) **Četnost služeb** – čím vyšší četnost služeb, tím spíše dojde ke klasifikaci poskytovatele jako obchodníka. Vysoká četnost svádí k tomu, že poskytovaná služba má spíše charakter obchodu, řemesla nebo živnosti.
- 2) **Motiv usilování o zisk** – pokud je poskytovatelův hlavní cíl výměna statků a služeb nebo snížení nákladů za jejich poskytnutí, obecně se takovýto poskytovatel nebude označovat za obchodníka. Naopak v momentě, kdy odměna za tuto aktivitu přesáhne náklady, dá se již mluvit o určitém zisku a také o charakteristice poskytovatele jako obchodníka.⁶¹
- 3) **Výše obratu** – podobně jako u četnosti služeb se i zde dá říci, že čím větší obrat, tím spíše se bude činnost blížit obchodnímu charakteru. Musí se však přihlédnout k tomu, zda tento obrat plyne z více činností nebo pouze z jedné. Při první možnosti totiž nemusí vyšší obrat predikovat postavení poskytovatele jako obchodníka.

V případě, že dojde ke kvalifikování poskytovatele nebo i zprostředkující platformy jako obchodníka, musí dodržovat povinnosti profesionální péče a dodržovat pravidla daná směrnicí o nekalých obchodních praktikách. Digitální platformy by měly uzpůsobit své aplikace nebo internetové stránky, aby se poskytovatelé vystupující jako obchodníci mohli takto označovat a zároveň dát uživatelům najevo, že vůči obchodníkům nebudou v nijak znevýhodněné pozici. V neposlední řadě pak musejí platformy dodržovat pravidla týkající se ochrany osobních údajů. Všechny tyto aspekty by poté měly zvýšit důvěru ve služby sdílené ekonomiky.⁶²

---

⁶¹ Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

⁶² Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

1.6.4 Daně

Ani sdílená ekonomika není výjimkou a podléhá daňovým pravidlům, která jsou v rámci tohoto odvětví v některých případech porušována, i když se tak někdy děje neúmyslně. Tomuto problému nepomáhají ani problémy spojené se složitou identifikací poplatníků a příjmů, špatná dostupnost informací o těchto poskytovatelích nebo rozdílné přístupy jednotlivých zemí EU.

Komise proto v tomto dokumentu vyzývá státy EU ke spolupráci s platformami sdílené ekonomiky, které zaznamenávají určité údaje za účelem usnadnění a zlepšení výběru daní a využily tak možnosti vyšší sledovatelnosti, které používání těchto platforem umožňuje. Dále by měly znovu zhodnotit stávající daňová pravidla, zda zaručují férové podmínky stejným službám a zda neexistuje jiná možnost, jak docílit zjednodušení a vyšší transparentnosti pokynů souvisejících s použitím daňových pravidel. Hlavním cílem těchto kroků by poté měla být pomoc subjektům sdílené ekonomiky efektivně a jednoduše splnit daňové povinnosti. Dobrý příklad takovéto spolupráce mezi platformami sdílené ekonomiky a státními orgány můžeme opět najít v již zmiňovaném Estonsku. Platformy by zase na druhou stranu měly vyvinout větší snahu v komunikaci s příslušnými orgány, což by mohlo vést k ustanovení parametrů týkajících se výměny informací ohledně daňové povinnosti, aniž by byly porušeny předpisy na ochranu osobních údajů.⁶³

1.7 Soudní dvůr EU v otázce společnosti Uber

Asi nejdůležitějším soudním rozsudkem pro oblast sdílené ekonomiky je vyjádření Soudního dvora EU v otázce podané Obchodním soudem v Barceloně týkající se sporu mezi sdružením barcelonských taxikářů (Asociación Profesional Elite Taxi) a španělskou pobočkou společnosti Uber (Uber Systems SpainSL) ve věci poskytování její úplatné služby mezi neprofesionálními řidiči a zájemci o danou službu bez příslušného povolení a licence.

---

⁶³ Evropská komise. *Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů*. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

V původním řízení z roku 2014 požaduje Elite Taxi, aby bylo rozhodnuto, že společnost Uber porušuje právní úpravu a dopouští se nekalosoutěžního jednání, a aby bylo soudem nařízeno ukončení činnosti této platformy. Hlavním argumentem v této otázce je, že Uber Spain ani neprofesionální řidiči nemají příslušné licence a povolení potřebné pro provozování taxislužby v barcelonské aglomeraci. Rozhodnutí, zda se dá činnost Uber označit za nekalou, by poté mělo záviset na určení, zda se tato služba dá charakterizovat jako dopravní služba, služba informační společnosti nebo kombinace těchto dvou. Obchodní soud dále uvedl, že kvůli mezinárodnímu charakteru dané platformy by měla být tato otázka vyřešena na evropské úrovni. Z těchto důvodů se obchodní soud v Barceloně zdržel vynesení rozsudku a rozhodl se předložit Soudnímu dvoru EU tyto otázky:⁶⁴

- 1) Dá se činnost Uberu charakterizovat jako činnost v oblasti dopravy, elektronickou zprostředkovací službu nebo službu informační společnosti?
- 2) Dá se předpokládat, že při určení služby jako elektronického zprostředkovatele se alespoň z části jedná o službu informační společnosti a získává tedy tato služba zásady volného pohybu služeb?
- 3) V případě určení, že daná služba není službou přepravní, dochází k porušení směrnice týkající se svobody usazování a povolovacích režimů, který uvádí, že získání licencí a povolení nesmí být nijak omezující?
- 4) Pokud se určí, že je platforma Uber službou informační společnosti, dochází vyžádáním zisku licence nebo povolení pod výhrůžkou soudního příkazu k ukončení činnosti porušením dané směrnice?⁶⁵

Soudní dvůr EU vynesl rozsudek 20.12.2017, ve kterém rozhodl, že tato služba, která pomocí internetové aplikace za provizi spojuje neprofesionální poskytovatele využívající své auto a jejich zákazníky, musí být charakterizována jako **služba v oblasti přepravy**, a

---

⁶⁴ ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu). *InfoCuria - Judikatura Soudního dvora* [online]. 20. prosince 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=198047&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=379426&fbclid=IwAR2d9JZ8Njx2f0vVX_ITICEn0zFZBEIhZPgSNwIXZpDjSxD7Xjipc54IcgI

⁶⁵ ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu). *InfoCuria - Judikatura Soudního dvora* [online]. 20. prosince 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=198047&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=379426&fbclid=IwAR2d9JZ8Njx2f0vVX_ITICEn0zFZBEIhZPgSNwIXZpDjSxD7Xjipc54IcgI

tudíž se na ni nesmí vztahovat směrnice 2000/31 (směrnice o elektronickém obchodu) ani směrnice 2006/123/ES (o službách vnitřního trhu). Tento rozsudek se pak nevztahuje automaticky na všechny zprostředkovatelské služby. Samotná zprostředkovatelská služba může mít charakter služby informační společnosti a vztahovat se tak na ni směrnice 2000/31, jelikož povětšinou splňují daná kritéria (poskytovaná na dálku, za úplatu, elektronicky). V tomto individuálním případě u společnosti Uber však došel Soudní dvůr k závěru, že vedle zprostředkovatelské činnosti tato platforma zároveň vytváří nabídku dopravy v daných městech a velkou měrou se podílí na podmínkách, za které jsou tyto služby poskytovány (max. cena, kontrola kvality vozidel i chování řidičů). Z tohoto důvodu musí být zprostředkovatelská služba platformy Uber chápána jako část celkové služby, v rámci, které je hlavním prvkem přepravní služba, a proto nemůže být označena za službu informační společnosti.⁶⁶

Pokud chce tedy služba využívat zásady o volném pohybu služeb, musí se tak díť prostřednictvím společné dopravní politiky. Tyto služby individuální městské dopravy a s ní spojené další služby nepřiměly Evropský parlament ani Radu EU k vytvoření společných pravidel v této otázce, z čehož vyplývá, že práva pro úpravy těchto zprostředkovatelských služeb náleží jednotlivým členským státům. Jelikož nedošlo k charakterizování dané služby jako služby informační společnosti, nebylo potřeba zodpovídat zbylé dvě otázky.⁶⁷

Toto rozhodnutí se sice vztahovalo pouze na neprofesionální řidiče, ale může v budoucnu fungovat jako jakýsi vzor pro regulativní omezení dalších služeb. Názory na toto rozhodnutí se různí. Evropská konfederace odborových svazů se k němu staví velmi pozitivně a věří, že přinese řidičům vyšší mzdy i lepší pracovní podmínky. Jiný pohled na celou věc má poté

---

⁶⁶ Rozsudkem ve věci C-434/15 Soudní dvůr EU klíčovým způsobem doplnil výklad práva týkající se služeb informační společnosti. *Mpo.cz* [online]. Leden 2018 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/cz/e-komunikace-a-posta/postovni-sluzby/sluzby-informacni-spolecnosti/rozsudkem-ve-veci-c-434-15-soudni-dvur-eu-klicovym-zpusobem-doplnil-vyklad-tykajici-se-sluzeb-informacni-spolecnosti--234208/?fbclid=IwAR1iv73uSRVlnwNkIp8I9vLYn6Vle7IaktuEWtByCSy9uyhSXE_OrqwpCS8

⁶⁷ ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu). *InfoCuria - Judikatura Soudního dvora* [online]. 20. prosince 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=198047&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=379426&fbclid=IwAR2d9JZ8Njx2f0vVX_ITICEn0zFZBEIhZPgSNwIXZpDjSxD7Xjipc54Icgl

například asociace sdružující internetové firmy, která si myslí, že tento rozsudek bude mít neblahý vliv na snahu EU o podporu inovací.⁶⁸

---

⁶⁸ Soudní dvůr EU: Uber je přepravní služba a musí žádat o licenci. *Ceskenoviny.cz* [online]. Prosinec 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/soudni-dvur-eu-uber-je-prepravni-sluzba-a-musi-zadat-o-licenci/1564649>

2 Oblasti sdílené ekonomiky na českém trhu.

Ve druhé kapitole této diplomové práce si nejdříve uvedeme obecné informace o českém trhu v oblasti sdílené ekonomiky a přiblížíme některá specifika českého sdíleného trhu. Větší část této kapitoly bude poté tvořit přiblížení nejvýznamnějších platforem v různých oblastech sdílené ekonomiky.

2.1 Český trh sdílené ekonomiky

Objem trhu sdílené ekonomiky v ČR se odhaduje na zhruba 2 miliardy Kč, což činí cca 0,04 % nominálního HDP. Toto číslo je ve srovnání s vyspělými západními zeměmi nižší, ale i tak se dostane před takové země jako například Německo či Rakousko. Sdílená ekonomika v dnešní době není tolik významná pro ekonomiku České republiky, ale odborníci ji predikují v budoucnu ohromný růst, který by se mohl vyšplhat až k 1-1,2 % HDP, což by představovalo něco kolem 50-60 miliard Kč.⁶⁹ Z tohoto důvodu bude pro českou ekonomiku důležité sledovat vývoj a podporovat růst sdílené ekonomiky, jelikož by v budoucnu při správném uchopení daňové legislativy mohlo toto odvětví generovat významný příjem do státního rozpočtu.

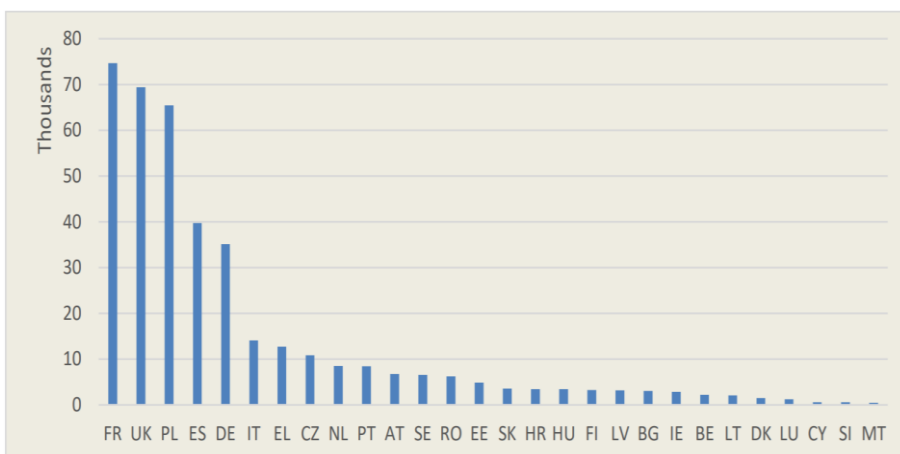
Přibližný počet zaměstnaných lidí se pohybuje okolo 11 000, což by znamenalo, že se sdílená ekonomika podílí na celkové zaměstnanosti pouhými 0,2 %, což ale Českou republiku, jak můžeme vidět na přiloženém grafu, řadí přibližně do průměru Evropské unie.⁷⁰

---

⁶⁹ Deloitte: Sdílená ekonomika v Česku má potenciál až 60 miliard korun. *Deloitte.com* [online]. 2017 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/press/articles/cze-tz-sdilena-ekonomika-v-cesku-ma-potencial-az-60-miliard-korun.html>

⁷⁰ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. ISBN 978-92-79-81728-1. February 2018 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOlDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

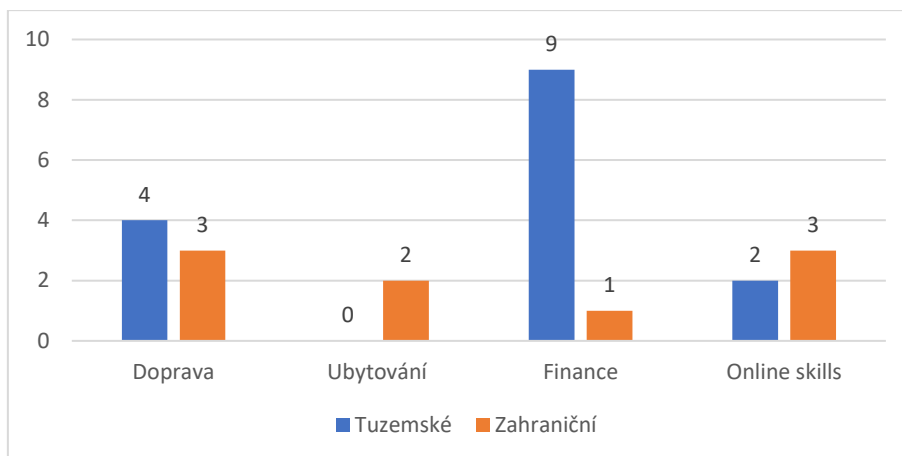

Obrázek 1 - Celkový počet zaměstnaných osob v EU ve sdílené ekonomice v roce 2016

Zdroj: Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States

Na českém trhu operuje 24 více či méně úspěšných platforem sdílené ekonomiky, vytvořených v zahraničí i v tuzemsku. Na některé nejvýznamnější převážně z oblastí dopravy, ubytování a financování se blíže podíváme v následujících částech práce. Největší počet domácích platforem celkem 9 se vyskytuje v oblasti financí, následované sektorem dopravy a oblastí tzv. „online skills“. Jak můžeme vidět na grafu, neoperuje na českém trhu žádná z tuzemských ubytovacích platforem a pouze dvě zahraniční služby, což je nejspíše zapříčiněno velmi silným postavením hlavního hráče v této oblasti platformou Airbnb.⁷¹

⁷¹ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. February 2018 [cit. 2018-09-15]. ISBN 978-92-79-81728-1. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOriDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

Obrázek 2 - Počet platforem na českém trhu

Zdroj: Vlastní zpracování - Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States

2.1.1 Specifika českého trhu

Velikost sdílené ekonomiky v ČR je zatím celkem zanedbatelná a mnoho již úspěšných platforem ze zahraničí si buď ještě nenašlo cestu na náš trh nebo zde operují pouze v omezeném rozsahu ve vybraných regionech. Velká část platforem vznikajících v tuzemsku pak spíše kopíruje koncepty z právě těchto již úspěšných zahraničních služeb. I když celkový počet uživatelů sdílené ekonomiky není v Čechách nijak závratný, zaznamenává velký růst, a to hlavně díky dostupnější technologii, rozšířením mobilního internetu a rostoucí technologickou gramotností. Dalším specifikem českého trhu je nadvláda velkých platforem. Každý trh má omezené množství uživatelů, a tudíž je zde místo jen pro omezené množství platforem, které mohou tyto uživatele obsloužit. V tomto směru mají obrovskou výhodu služby, které se na trhu již nějakou dobu pohybují a mají již vybudovanou svoji uživatelskou základnu. Pro nové společnosti je poté velmi těžké takovýmto platformám konkurovat a v mnoha případech jsou nové nápady odkupovány právě těmito dominantními hráči na poli sdílené ekonomiky.⁷²

⁷² KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

Nepředpokládá se, že by se na této situaci mělo i v budoucnu něco měnit, a proto se spíše počítá, že malé domácí platformy s menším počtem uživatelů budou spíše zanikat nebo budou pohlceny silnějšími hráči. Ačkoliv je zde zřejmá síla zahraničních a známých značek, jsou na českém trhu i oblasti, kam se tyto značky dostávají jen těžko, jelikož si zde už stihly vybudovat svoje dobré postavení některé z tuzemských platforem. Zářným příkladem je toho například oblast dluhového crowdfundingu a společnost Zonky.⁷³

2.2 Společná doprava

Jednou z nejvýznamnějších oblastí sdílené ekonomiky bude bezesporu oblast společné dopravy. Tato oblast může být rozdělena do dalších dvou podoblastí. Jednou z nich bude **spolujízda (anglicky carpooling)**, která v podstatě navazuje na tradiční autostop a je jakousi levnější alternativou pro dopravu převážně na delší cesty. V tomto případě se většinou řidič domluví již předem s dalším cestujícím, který má společnou cestu nebo aspoň její část a spolujízdu se tak podělí o náklady. Díky tomu je možno efektivněji využívat vlastněný automobil. Druhou podoblastí je poté tzv. **společná jízda (anglicky real-time ridesharing)**, což se českým názvem velmi přibližuje první variantě, ale skrývá se za ní trochu odlišný koncept sdílené dopravy. V případě ridesharingu se jedná o jízdy ve velmi krátkém časovém úseku a tvoří tedy jakousi alternativu klasickým taxislužbám s tím rozdílem, že poskytovatel v rámci této služby nemusí disponovat osvědčením pro provozování taxislužby, ale postačí mu živnostenský list s koncesí na přepravu osob v autech pro maximálně 9 lidí. Veškeré služby týkající se sdílené dopravy se zatím zaměřují v drtivé většině na velká města (Praha a Brno) a v ostatních regionech je tedy najdeme jen výjimečně.⁷⁴

Se stále větší popularitou služeb typu Uber se snaží klasičtí taxikáři bojovat pomocí mobilních aplikací, které umožňují snadnou orientaci v dostupných nabídkách. Taxikáři se poté již nemusí spoléhat na operátory, kteří jim přidělují zakázky, jelikož zákazník přes mobilní aplikaci vidí, který řidič je zrovna nablízku a může ho svézt. Takové aplikace však

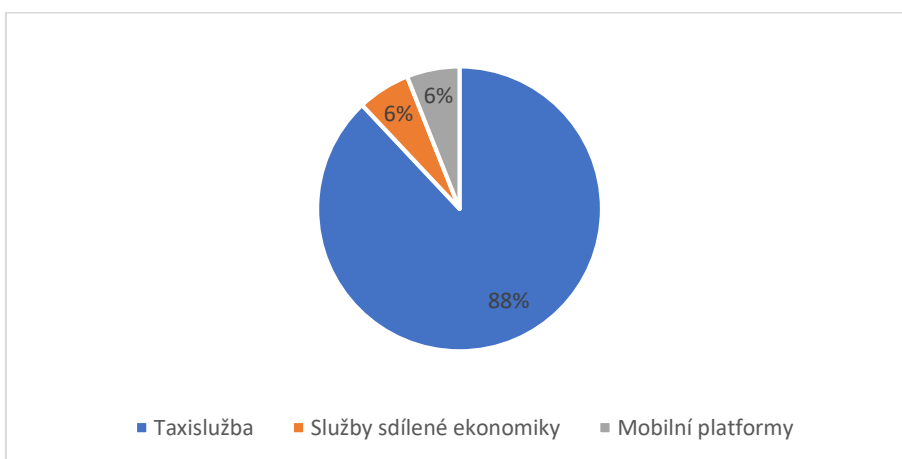
---

⁷³ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

⁷⁴ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

slouží pouze licencovaným řidičům a využívají technologie s cílem poskytnout zákazníkům i poskytovatelům efektivnějšího řešení, a proto bychom je neměli řadit mezi typické služby sdílené ekonomiky, i když se tak někdy děje. Asi nejvýznamnější aplikací v této oblasti na českém trhu je platforma Liftago, která ale ani zdaleka nemůže svoji uživatelskou základnou konkurovat aplikaci Uber.

Na příkladu Prahy si můžeme ukázat velikost trhu sdílené dopravy. Ať už se vezme v potaz počet řidičů nebo počet jízd za měsíc, který se pohybuje mezi 800 tisíci až 1 miliónem, dojdeme k závěru, že zhruba 12 % místního trhu už zaujímají služby sdílené ekonomiky nebo nabídka jízd pomocí mobilních aplikací a dá se předpokládat, že toto číslo v dalších letech ještě poroste.

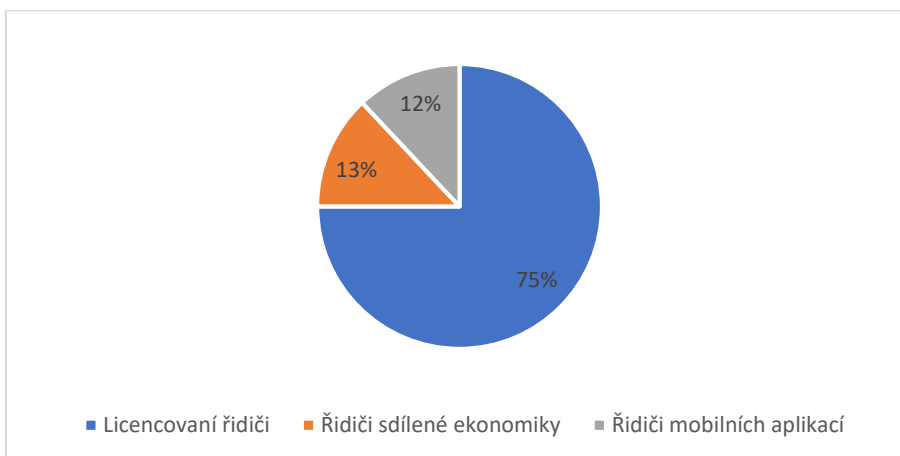

Obrázek 3 - Poměr jednotlivých typů služeb

Zdroj: Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice

Důležitým ukazatelem je také zvyšující se počet řidičů, zapojujících se do využívání mobilních aplikací, který v dnešní době, jak můžeme vidět na grafu, činí cca 25 %.⁷⁵

⁷⁵ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

Obrázek 4 – Poměr jednotlivých typů řidičů

Zdroj: Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice

2.2.1 Uber

Firma Uber je bezesporu v oblasti dopravy největším hráčem, jak na českém trhu sdílené ekonomiky, tak i na tom globálním. Uber spadá do oblasti ridesharingu (viz. výše), takže se z něho na českém trhu stává největší konkurent a zároveň trn v oku klasickým poskytovatelům taxislužeb. Řidiče pro Uber může dělat v podstatě každý, kdo disponuje řidičským oprávněním a vlastní nebo má zapůjčený vůz a je ochoten vynaložit svůj volný čas k efektivnějšímu využití tohoto vozidla. Od roku 2016 musí ještě takový řidič vlastnit živnostenské oprávnění. Zákazník pomocí mobilní aplikace zadá cíl své cesty a aplikace mu najde nejbližšího řidiče a automaticky vypočítá cenu jízdy. Výhodou je, že zákazník předem vidí částku, která už poté není navýšena. Tato funkce určitě napomáhá popularitě této služby nejen mezi cizinci, kterým bohužel poměrně často, ať už kvůli nevědomosti nebo jazykové bariéře, speciálně pražští taxikáři účtují nepřiměřené taxi. Z této služby většinou profitují obě strany, jelikož zákazník si pohodlně přes aplikaci přivolá vůz, tak i poskytovatel, který tak může díky této aplikaci získat další příjem. Výhodné je to i pro společnost Uber, která si poté účtuje cca 20 % z každé jízdy.⁷⁶

⁷⁶ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilena-ekonomika.pdf>

Uber byl založen v roce 2009 v Californii ve městě San Francisco, odkud se již rozšířil do více než 70 zemí a cca 630 měst po celém světě. Společnost zaměstnává cca. 12 000 lidí, což ji řadí po bok Airbnb mezi největší zaměstnavatele ve sdílené ekonomice. Růst této platformy a její vykazované tržby rostou raketovým tempem. V roce 2013 vykázala společnost tržby v hodnotě 400 miliónů USD, o rok později představovala tato částka již 1,5 miliardy USD a v roce 2016 se toto číslo vyšplhalo na závratných 6,5 miliard USD⁷⁷. V prvním čtvrtletí roku 2018 byly tržby této společnosti vypočítány na přibližně 2,5 miliardy USD, což značí, že se růst této platformy nijak nezpomaluje.⁷⁸

Ne všichni řidiči v rámci této služby jsou pouze příležitostní poskytovatelé, ale za účelem zisku prostřednictvím této platformy jsou vytvářeny celé společnosti s týmy řidičů, kteří pouze jako příležitostní poskytovatelé vystupují. Taxikářům se také nelíbí, že poskytovatelé pod záštitou této platformy nemusí vlastnit speciální licenci, kterou klasičtí provozovatelé taxislužby musejí získat. Tyto a další důvody vedly k tomu, proč se kvůli společnosti Uber v řadě zemí přistupuje k omezování této služby. K celoplošnému zákazu této služby se uchýlilo Maďarsko, ale i některá z velkých měst po celém světě, jako například Frankfurt, Barcelona nebo Vancouver.⁷⁹ I v České republice už došlo k několika soudním sporům ohledně společnosti Uber, které byly přiblíženy v kapitole 1.5.

Další často diskutovanou otázkou je bezpečnost. Aplikace se proti tomuto brání tím, že dbají na bezpečnost zákazníka mnohdy více než klasické taxislužby. Uber má například podmínku, že auto nesmí být starší 10 let. Řidiči také při registraci musí předložit živnostenský list a výpis z trestního rejstříku. Nejlepším nástrojem pro zaručení kvalitních služeb jsou ale recenze od ostatních uživatelů. Po každé jízdě může zákazník ohodnotit svého řidiče až pěti hvězdami. V případě, že se u některého z řidičů opakovaně objevují negativní recenze, zaměstnanec aplikace se s dotyčným spojí a vzniklou situaci řeší. Při

---

⁷⁷Uber: *Our story* [online]. 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/our-story/>

⁷⁸Uber se ziskem v dohledné době stále nepočítá. *E15.cz* [online]. Květen 2018 [cit. 2018-08-18]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/doprava-a-logistika/uber-se-ziskem-v-dohledne-dobe-stale-nepocita-1347091>

⁷⁹VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

shledání nevhodného poskytování služeb daným řidičem mu může být odepřena možnost aplikaci používat.⁸⁰

2.2.2 BlaBlaCar

V oblasti carpoolingu bude bezesporu na našem trhu nejznámější platformou BlaBlaCar, kterou můžeme označit za jakéhosi nástupce klasického autostopu nebo alternativu k autobusové dopravě. Platformy carpoolingu se zaměřují především na delší trasy, proto si přímo nekonkurují s platformami typu Uber. Řidič realizující ať již vnitrostátní nebo zahraniční jízdu, zadá do aplikace směr a cíl své cesty. Dále uvede počet volných míst, které je ochoten poskytnout a na základě doporučené ceny, se kterou může poskytovatel hýbat max. o 50 %, stanoví sazbu za takovou spolujízdu.⁸¹ Zájemce si potom takové místo v autě může jednoduše zarezervovat. Z této služby opět těží všechny strany, jelikož poskytovatel ušetří část nákladů, než kdyby cestoval sám a pro zákazníka představuje tento způsob levnější variantu než například autobusová doprava.

Vznik francouzské společnosti BlaBlaCar se datuje již do roku 2006. Významné rozšíření zaznamenala služba mezi lety 2014 a 2015, kdy odkoupila 5 konkurenčních platforem, včetně největšího konkurenta carpooling.com. Tato akvizice se zapsala do historie jako nejdražší kapitálová investice do francouzského startupu v dějinách, ale významně si tím BlaBlaCar upevnil pozici na daných trzích.⁸² Tato služba se chlubí 45 milióny registrovaných uživatelů napříč 22 zeměmi. Společnost na svých stránkách uvádí, že ji každé čtvrtletí využije okolo 12 miliónů uživatelů, kteří díky této aplikaci ročně ušetří až 8 miliard korun. BlaBlaCar sama sebe označuje jako společensky odpovědnou firmu, která přispívá prostřednictvím těchto spolujízd ke snižování automobilů na silnicích a tím i ke snižování uvolňování emisí do ovzduší.⁸³

---

⁸⁰ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

⁸¹ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilená-ekonomika.pdf>

⁸² SUNDARARAJAN, Arun. *The Sharing Economy: The End of Employment and the Rise of Crowd-Based Capitalism*. Cambridge: The MIT Press, 2016. ISBN 9780262034579.

⁸³ *BlaBlaCar: O nás* [online]. 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.blablacar.cz/o-nas>

Na český trh vstoupila společnost v roce 2016 a to díky odkoupení české společnosti Jízdomat. Na rozdíl od zahraničí, kde si BlaBlaCar většinou účtuje provizi cca. 10 % z každé jízdy, u nás jsou její služby zatím zdarma, za účelem získání větší uživatelské základny. Pro provozování této služby není potřeba žádné koncese, jelikož se z pohledu práva nejedná o silniční dopravu pro cizí potřeby. Tato činnost není vykonávána za účelem zisku, protože cestující pouze sdílejí náklady na danou cestu, a proto tato činnost nemůže být označena jako živnost.⁸⁴

2.3 Ubytování

V rámci sdíleného ubytování nabízí vlastníci zájemcům k pronájmu buď celou nemovitost nebo pouze její část. Pronájem přes platformy sdílené ekonomiky má poté spíše krátkodobý charakter. Tyto služby se do Čech jako většina platform sdílené ekonomiky rozšířily z USA. V Čechách se tyto služby stejně jako v případě dopravy, koncentrují v drtivé většině v Praze a v Brně, ale začínají si nacházet cestu i do dalších větších měst po celé republice. Bezesporu nejsilnějším a v podstatě jediným významným hráčem na českém trhu je společnost Airbnb. Nalezneme zde i další služby sdílené ekonomiky, ale ty se za prvé ani v nejmenším nepřibližují rozšíření Airbnb a za druhé se soustředí spíše na pronájem celých nemovitostí v době, kdy jsou majitelé třeba na dovolené. Zatím celkem nevyužitou oblastí s ohromným potenciálem pro sdílené ubytování jsou chaty a chalupy, kterých je odhadem v ČR něco kolem 180 000.⁸⁵

Poskytovatelé sdíleného ubytování se dají rozdělit do dvou skupin. Profesionální hostitelé, kteří povětšinou nabízí celé nemovitosti a používají zároveň více platform, aby docílili většího rozšíření svých nabídek a příležitostní poskytovatelé, kteří vedle celého objektu pronajímají i pouze jeho část a činí tak pouze občas za účelem přivýdělku většinou bez živnostenského listu. Takoví poskytovatelé poté musí nabízet své ubytování přes aplikace,

---

⁸⁴ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

⁸⁵ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

kteří nevyžadují určitá povolení, jako je například služba Airbnb. Různé platformy také uplatňují různý způsob získávání provizí. Aplikace určené především pro profesionální hostitele se často uchylují k jednorázovým ročním poplatkům, zatímco služby pro příležitostně poskytovatele dělí své provize mezi hostitele i uživatele (viz. obrázek 5). Typickým uživatelem sdíleného ubytování jsou poté lidé mezi 25-30 lety. Z toho vyplývá, že se jedná o skupinu s dobrou technologickou gramotností, ale zase se nejedná primárně o velmi mladé lidi, kteří vyhledávají co nejlevnější ubytování i na úkor pohodlí, kteří tak často volí spíše platformu Couchsurfing, která je buď zdarma nebo za dobrovolný poplatek.⁸⁶

Služba	Roční poplatek	Poplatek - hostitel	Poplatek - návštěvník
Airbnb	x	3 %	6-12 %
FlipKey	x	2,5 %	5-10 %
HomeAway*	349 – 999 USD	10 %	x
Vacation Rentals	199 USD	x	x
VRBO	349 – 999 USD	x	x

Obrázek 5 - Provize platforem sdíleného bydlení

Zdroj: Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice

2.3.1 Airbnb

Společnost Airbnb vznikla v roce 2008 v Californii. V dnešní době nalezneme v systému této platformy více než 5 miliónů nabízených ubytování ve více než 81 000 městech napříč 191 zeměmi a využívá ji kolem 200 miliónů uživatelů. Vedle nabídky ubytování rozšířila platforma své služby i o nabídku zážitků v daných oblastech. Tržby za loňský rok této společnosti byly vypočítány na 2,6 miliard USD.⁸⁷

Jak už bylo zmíněno výše, Airbnb je bez pochyb největším a v podstatě i jediným významným hráčem na českém poli sdíleného ubytování. I díky svému velmi silnému postavení a obrovské uživatelské základně na globálním i českém trhu se zatím u nás nepodařilo vytvořit domácí platformu, která by mohla alespoň trochu konkurovat této službě.

⁸⁶ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

⁸⁷ *Airbnb: O nás* [online]. 2017 [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.airbnb.cz/about/about-us>

I Airbnb se zatím zaměřuje především na velká města jako je Praha a Brno, kde především v Praze nabízí opravdu velké množství objektů a podílí se tak cca. 49 % na celkovém trhu krátkodobých pronájmů v tomto městě. V roce 2017 bylo evidováno téměř 72 000 lůžek nabízených přes tuto platformu, což bylo jen o nějakých 5 000 lůžek méně než u tradičních poskytovatelů ubytování (hotely a penziony), což znamená skoro 13 000 objektů k pronájmu.⁸⁸

Z těchto 13 000 nabídek jsou 4/5 tvořeny nabídkami celých bytů a zbytek tvoří inzerce samostatných nebo sdílených pokojů. Pro představu, jak obrovsky je tato platforma v Praze rozšířena a jaké zde generuje zisky si uvedeme pár číselných údajů:

- 3,3 miliardy Kč – souhrnné tržby pronajímatelů v Praze za uplynulý rok
- 456 miliónů Kč – rekordní souhrnná měsíční tržba (srpen 2018)
- 460 miliónů Kč – potenciální suma vybraná na daních při vhodné daňové úpravě
- 325 000 Kč – medián ročních tržeb za pronájem jednoho objektu
- 24 %, 7 %, 4 % – podíl na celkovém počtu pronajímaných bytů na Praze 1, 2 a 3⁸⁹

Meziroční nárůst nabídek nezaznamenává však pouze Praha, ale je patrný i v jiných větších městech napříč republikou viz. tabulka 1.⁹⁰

---

⁸⁸ Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

⁸⁹ Pronajímatelé Airbnb mají rekordní tržby. Velká část z nich neplatí daně ani poplatky. *Ihned.cz* [online]. Zář 2018 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://infografiky.ihned.cz/airbnb/r~a7407f6ebbe811e899900cc47ab5f122/>

⁹⁰ Airbnb zaznamenalo v Česku 86% nárůst nabídek ubytování. *Marketingjournal.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: https://www.m-journal.cz/cs/aktuality/airbnb-zaznamenalo-v-cesku-86--narust-nabidek-ubytovani__s288x11864.html?fbclid=IwAR22oxxfq2147u8IIUUhJQrBxNfZ0OrhY5ZQ7WwNN6iuqELuiZus0r65wjK8

Tabulka 1- Meziroční nárůst hostitelské nabídky v ČR

Praha	82 %
Liberec	80 %
Karlovy Vary	73 %
Brno	86 %
Ostatní města	120 %
Celkem	86 %

Zdroj: Vlastní zpracování – Airbnb zaznamenalo v Česku 86 % nárůst nabídek ubytování

Poskytovatelé nabízející své nemovitosti přes tuto platformu ne ve všech případech přiznávají své příjmy za účelem daní, což vyvolává vedle dalších otázek, jako například v oblasti bezpečnostních a hygienických předpisů, které jsou pro tradiční poskytovatele mnohem přísnější, nelibost jak ze stran těchto tradičních poskytovatelů, tak i příslušných státních orgánů. Z tohoto důvodu byla platforma již v některých evropských městech regulována. Například v Berlíně se přes Airbnb od roku 2016 dá pronajmout pouze soukromý nebo sdílený pokoj. Praha se k takovému omezení zatím neuchýlila, ale je pravděpodobné, že se v budoucnu k této otázce regulace bude muset nějakým způsobem postavit a vyřešit ji.⁹¹

Další diskutovanou otázkou je fakt, že v podstatě 4/5 inzerovaných nabídek nemůžeme charakterizovat jako příležitostnou sdílenou ekonomiku a tito poskytovatelé by tedy měli být klasifikováni jako podnikatelé a z tohoto statusu by jim měly plynout i příslušné povinnosti. Toto tvrzení podporují další údaje, které dále uvádí, že téměř 1/3 poskytovatelů, nabízí 2 a více obytných jednotek, což vede k tomu že necelých 16 % poskytovatelů zajišťuje téměř 53 % trhu sdíleného ubytování v Praze. V teoretickém případě klasifikace těchto osob jako podnikatelů a správného nastavení daňového zatížení příjmů z této činnosti, by mohla do obecních a státních rozpočtů přitéci suma pohybující se kolem půl miliardy Kč ročně.⁹²

⁹¹ VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

⁹² Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

2.4 Finance

Pro označení P2P půjček v této oblasti sdílené ekonomiky se i v češtině uchytil pojem crowdfunding, který, jak už vyplývá z jeho anglického překladu, značí, že se na výslednou sumu skládá větší počet osob relativně malou částkou, takže nepodstupují tak výrazné riziko.⁹³ Tyto platformy pak většinou vystupují jako zprostředkovatel jednotlivých úvěrů a nejsou tedy jejich poskytovateli. Crowdfunding spadá do tzv. šedé zóny sdílené ekonomiky. Snižují se sice transakční náklady, ale věřitel poskytuje své zdroje pouze po dobu splatnosti, a proto prvek, který se skutečně sdílí, je spíše riziko mezi věřiteli. V ČR je tento způsob financování zatím velmi menšinový ale v budoucnu by mohl představovat konkurenci pro tradiční finanční odvětví hlavně díky tomu, že přes tyto platformy mohou zájemci získat finanční prostředky za lepších podmínek než u klasických bank a věřitelé zase mohou přes tyto platformy lépe zhodnotit své peníze než na klasických spořicíh účtech. Menšinový je i z toho důvodu, že se na českém trhu pohybuje pouze pár společností nabízející crowdfundingové služby. Menší počet těchto služeb je vyústěním mimo jiné i nového zákona o spotřebitelských úvěrech, který ukládá na tyto platformy větší nároky, jako například nutnost základního kapitálu ve výši 20 miliónů Kč. Existují zde samozřejmě i určitá rizika, a to převážně v podobě vyplnění špatných údajů dlužníkem a s tím spojeným špatným posouzením jeho kreditních rizik. Tyto platformy mají však přístup do úvěrových rejstříků, takže by pro ně neměl být problém dohledat si informace o daném zájemci o úvěr, a navíc, jak už vyplývá ze samotné podstaty crowdfundingu, se toto riziko rozděluje mezi více věřitelů, čím se tedy snižuje toto nebezpečí.⁹⁴

Ačkoliv se k nám myšlenka crowdfundingu, jako většina konceptů sdílené ekonomiky, dostala ze Spojených států, je český trh crowdfundingu celkem specifický oproti ostatním oblastem sdílené ekonomiky jako doprava nebo ubytování. V těchto dvou oblastech jsou hlavními hráči zahraniční společnosti a domácí platformy mají pouze minoritní zastoupení, kdežto na poli financí je to přesně naopak a hlavní postavení si zde vydobýly tuzemské

---

⁹³ LI, Xi. Essays on Crowdfunding and the Sharing Economy. *ProQuest* [online]. 2017 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/openview/fa8c8d070707c4cda8233622384d8f5b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

⁹⁴ MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdilená-ekonomika.pdf>

platformy. Nejúspěšnější crowdfundingové platformy na českém trhu nalezneme převážně v těchto 3 oblastech:

- 1) **Odměnový crowdfunding**, kde se skupina lidí skládá na podporu vzniku určitého projektu (produkt, film, kniha atd.) buď ze zcela charitativního úmyslu nebo s cílem zisku nějaké odměny (ne finanční) nebo finálního produktu. Nejsilnějším hráčem v této oblasti je společnost Hithit.
- 2) **Dluhový crowdfunding** je koncept, kdy se skupina věřitelů skládá na úvěr dlužníka, kterého si může prostřednictvím dané platformy přímo vybrat a zjistit tak i to, na co si daný úvěr chce půjčit. Tato oblast se na českém trhu začala objevovat až v roce 2015, kdy zaznamenala půjčky kolem 40 miliónů Kč. Od této doby se ale dluhový crowdfunding stále více rozmáhá a již v roce 2020 se mu předpovídá objem poskytnutých prostředků na cca. 2 miliardy Kč. I daňové úřady pohlíží na tyto platformy jinak než na běžné poskytovatele úvěrů, což se projevuje tím, že úroky získané věřitelem nejsou zatíženy srážkovou daní jako klasické úroky, ale věřitel má povinnosti přiznat je ve svém daňovém přiznání, čím dochází k větší administrativě i vyššímu daňovému základu. Nejvýznamnější platformou v oblasti dluhového crowdfundingu je společnost Zonky.
- 3) **Podílový crowdfunding** se zase zaměřuje na zprostředkování financování různých společností za účelem zisku částí akcií, čím věřitel získá vedle podílu na zisku i rozhodovací pravomoci, jako je tomu u klasických akcionářů. Společnost tak získá potřebné finanční zdroje na její fungování nebo další růst bez nutnosti splácet poskytnuté finance, jak by tomu bylo právě třeba u dluhového crowdfundingu. Jako vhodný se tento způsob financování zdá být převážně pro začínající společnosti, které však již mohou prokázat nějaké výsledky a tím zaručit fungování takové firmy. Platformy podílového crowdfundingu jsou regulovány ze strany ČNB, a to prostřednictvím nutnosti zisku licence obchodníka s licencovanými papíry. Nejúspěšnější platformou na českém trhu je v tomto případě společnost Fundlift.⁹⁵

---

⁹⁵ KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-21]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

2.4.1 Hithit

Platforma Hithit, jak už bylo zmíněno výše je neúspěšnější službou tzv. odměnového crowdfundingu na českém trhu a kontroluje kolem 70 % své oblasti, jak na trhu českém, tak i slovenském. Princip fungování této platformy asi nejlépe vystihnou slova jednoho ze spoluzakladatelů Aleše Burgera: „*Hithit je internetový obchod se zatím neexistujícími věcmi. Je to tak, že vy chcete něco vyrábět, na webu řeknete – budu produkovat tohle a prodávat za tolik, vaši budoucí zákazníci se na váš nápad podívají, a když se jim zalíbí, přispějí tím, že si zatím neexistující zboží od vás koupí.*“⁹⁶

Společnost Hithit byla založena již roku 2012, ale významnější rozmach zažívá až od roku 2016, kdy se přes tuto platformu podařilo úspěšně zafinancovat 224 projektů celkovou sumou 32 milionů korun. Popularita této služby stále roste a od roku 2016 zaznamenala zdvojnásobení podporovatelské komunity, a s tím spojený meziroční nárůst vybraných peněz o cca. 30 %. Od svého počátku do roku 2017 se prostřednictvím této platformy povedlo celkově podpořit na 832 projektů celkovou částkou 112 milionů Kč, na které se podílelo přes 69 tisíc podporovatelů a je pravděpodobné, že tento rostoucí trend bude pokračovat i v následujících letech.⁹⁷

O podporu svého projektu se zde může ucházet v podstatě každý. Základem je samozřejmě mít originální myšlenku, ale jde také o to vytvořit chytlavou prezentaci svého projektu a zaujmout tak podporovatelskou komunitu. Po schválení vašeho nápadu (nesmí se jednat o nic explicitního či xenofobního) má každý projekt 45 dní na vybrání cílové částky, čím chce platforma nutit žadatele o nastavení reálných cílů a také zaručit podporovatelům, že nebudou na cílový produkt čekat nepřiměřeně dlouho. Po uplynutí této doby úspěšné projekty obdrží vybranou částku, čím se zavazují k vytvoření výrobku a doručení odměn lidem, kteří projekt podpořili. Existuje zde riziko, že i úspěšné projekty nejsou nakonec zdárně dokončeny, ale pro tento případ má Hithit pojistku, čím zabrání, aby zákazníci nepřišli o své peníze. V případě neúspěchu daného projektu obdrží podporovatelé do 10 dní své peníze zpět.

---

⁹⁶ Hithit je e-shop se zajímavými nápady, vysvětluje jeho spoluzakladatel. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: https://usti.idnes.cz/rozhovor-mf-dnes-ales-burger-hithit-dbd-/usti-zpravy.aspx?c=A171114_364433_usti-zpravy_vac2

⁹⁷ Na Hithitu se za dobu jeho existence vybralo přes sto milionů. *E15.cz* [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/na-hithitu-se-za-dobu-jeho-existence-vybralo-pres-sto-milionu-1340896>

Provize této platformy u projektů do 200 000 Kč činí 9 %, plus DPH z provize a platební poplatky cca. 1,5-2,5 %. U projektů s vyšší vybíranou částkou se poté žadatelé domluví se společnostmi Hithit na individuálních podmínkách.⁹⁸

2.4.2 Zonky

Společnost Zonky vznikla v roce 2015. Za jejím vznikem stála firma Creative Dock, která se specializuje na vytváření start upů tzv. na klíč. Platforma byla vytvořena během 3 let a skrze ni se na český trh dostala úplně nová oblast P2P půjček. Úloha Zonky jako prostředníka spočívá převážně v propojení investorů se zájemci o půjčku, chránění anonymity všech zúčastněných, stanovováním úrokových sazeb a hlídání hladkého průběhu celé transakce. V roce 2017 byla poté služba Zonky převedena do skupiny Home Credit, kde se vedle právě Home Creditu a Air Bank stala třetí samostatnou značkou.⁹⁹

Velký nárůst zaznamenává tato služba od roku 2017, kdy mezi měsíci dubnem až červencem zdvojnásobila celkovou sumu půjčených peněz a dosáhla tak mety 1 miliardy. Zároveň se v tomto období ztrojnásobil počet klientů této platformy. Růst této společnosti se poté nijak nezastavil a k dnešnímu datu udává společnost Zonky celkovou sumu rozpůjčovaných peněz přesahující 4,5 miliardy Kč. Zonky chce do roku 2019 obsadit 10 % celkového trhu se spotřebitelskými půjčkami a v budoucnu také expandovat na zahraniční trhy. Za úspěchem podle slov generálního ředitele Pavla Nováka stojí následující: *„Náš byznys stále stojí na zdravých půjčkách soukromým osobám a OSVČ. Nemáme v plánu rozšiřovat segment. Zakládáme si na tom, že máme nejlepší risk z P2P platform a dokážeme lidem přinést levnější půjčku než klasická banka. Díky tomu dokážeme zdravě růst. Náš marketing se aktuálně soustředí na navyšování prodeje.“*¹⁰⁰

---

⁹⁸ Vše o Hithit. *Hithit.com* [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z:

<https://www.hithit.com/cs/article/whatIsHithit>

⁹⁹ Platforma na půjčky Zonky dospěla. Z inkubátoru míří do skupiny Home Credit. *E15.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/platforma-na-pujcky-zonky-dospela-z-inkubatoru-miri-do-skupiny-home-credit-1331130?fbclid=IwAR3s0t8hhQShWkb2cd8Ec5SjSJedXtw7u657SLVHsJtSHiddJ4xfj6QCAZg>

¹⁰⁰ Služba Zonky rozpůjčovala už jednu miliardu korun. Najdete ji nově i na Finparádě.cz. *Finparada.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: http://finparada.cz/4498-Zonky-rozpujcovalo-uz-jednu-miliardu-korun-Spolecnost-najdete-i-na-Finparade-cz.aspx?mobile=full&fbclid=IwAR2_fLj5asvVgNJbhu6LixZ9aHgjuHqBmlSi_zoVYdhFmkUq2ugBnANKB90

Na Zonky si může v podstatě půjčit každý občan ČR, EU nebo Ukrajiny po dovršení 18 let s bankovním účtem v České republice. Nejčastěji se úvěry poskytují na refinancování jiných úvěrů, rekonstrukce bytů a na pořízení automobilů, ale jinak se přes tuto platforma dá zažádat o půjčku téměř na cokoliv, a to v rozmezí od 20 000 do 750 000 Kč na dobu mezi 6 měsíci až 7 lety. Záleží na každém jednotlivci, jakou si nastaví měsíční splátku. Každá půjčka je v nabídce max. 2 dny, ale mohou se na ni investoři složit i během několika minut. Úroková sazba se pohybuje mezi 3,99 % až 19,99 %. Její výše se nastavuje na základě ratingu, který je stanoven podle vyplněných údajů (čím více údajů, tím větší šance na lepší úrok). Úrok je pak vypočítán na základě toho, jak splátky ovlivní životní úroveň žadatele a také na základě rizika pro investory.¹⁰¹

Společnost Zonky si bere jednorázovou provizi 2 % z půjčené částky, a to pouze až v případě, že se lidé složí na daný úvěr a peníze jsou skutečně poslány na účet dlužníka. Dále si účtuje poplatek od investorů, který se odvíjí podle toho, do jakých projektů investují a pohybuje se v rozmezí 0,2 % až 5 % z ročně proinvestované částky. Průměrný roční výnos u společnosti Zonky je 6,03 %, což v porovnání s výnosností spořicího účtu (1,1 %) je znatelný rozdíl. Následující tabulka přehledně zobrazuje jednotlivé ratingy a jak se projevují do jednotlivých sazeb.¹⁰²

---

¹⁰¹ Služba Zonky rozpůjčovala už jednu miliardu korun. Najdete ji nově i na Finparádě.cz. *Finparada.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: http://finparada.cz/4498-Zonky-rozpujcovalo-uz-jednu-miliardu-korun-Spolecnost-najdete-i-na-Finparade-cz.aspx?mobile=full&fbclid=IwAR2_fLj5asvVgNJbhu6LixZ9aHgjuHqBmlSi_zoVYdhFmkUq2ugBnANKB90

¹⁰² Časté dotazy, když si chcete půjčit. *Zonky.cz* [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

Tabulka 2 - Přehled ratingů a jejich vliv na jednotlivé sazby

Rating	A**	A*	A++	A+	A	B	C	D
Úrok (%)	3,99	4,99	5,99	8,49	10,99	13,49	15,49	19,99
Rizikové náklady (%)	0,49	0,59	0,79	1,69	2,59	3,59	4,59	7,10
Investorký poplatek (%)	0,2	0,5	1,0	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0
Očekávaný výnos (%)	3,3	3,9	4,2	4,3	5,4	6,4	6,9	7,89
Riziko	Minimální	Velmi nízké	Nízké	Nízké	Nižší	Střední	Vyšší	Rizikové

Zdroj: Vlastní zpracování – Zonky.cz

2.4.3 Fundlift

Společnost Fundlift vznikla v roce 2015 ve spolupráci finanční skupiny Roklen a investiční skupiny Rockaway a nabízí firmám alternativní možnost, jak získat finanční prostředky přes přímé napojení na případné investory a mnohdy za výhodnějších podmínek než u klasických poskytovatelů úvěru. K dnešnímu dni se tato služba podílela na finanční podpoře 41 úspěšně zafinancovaných projektů celkovou sumou kolem 247,5 miliónů Kč. Úspěšnost kampaní přes tuto platformu je 89 % a průměrná investice do jednoho projektu se pohybuje kolem 34 000 Kč, což dělá z Fundliftu nejúspěšnější platformu na poli podílového crowdfundingu. Vedle podílů ve firmě, může investor získat za svoji investici i tzv. minibondy (cenný papír v podobě dluhopisu, který přináší investorům úrok, ale ne podíl ve firmě) nebo investiční certifikáty (cenný papír vydaný za účelem zisku financí jako u dluhopisu s tím rozdílem, že skrze tento certifikát může poté vlastník konverzí získat podíl ve společnosti).¹⁰³

¹⁰³ O nás. *Fundlift.cz* [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.fundlift.cz/#/stranka/o-nas>

Přes tuto platformu může každý občan ČR představit v podstatě jakýkoliv projekt napříč sektory a ucházet se tak o finanční podporu na jeho chod. Při zadávání projektu musí zájemce představit jeho koncept, cílový trh, průběh financování a plány do budoucna a také jednotlivé členy týmu. Poté je projekt obvykle vystaven 60 dní, během kterých do nich mohou lidé investovat. Toto zadání projektů je zcela zdarma. Poté mohou nastat 3 situace: a) nepodařilo se vybrat určenou částku - v tomto případě Fundlift nezíská žádnou finanční kompenzaci, b) podařilo se vybrat určenou částku – Fundlift si účtuje 5 % provizi z vybrané částky c) podařilo se vybrat určenou částku ještě před limitem – projekt může být ukončen v momentě dosažení určené částky nebo může pokračovat v přijímání investic až např. do 140 % nebo do ukončení časového limitu – i v tomto případě Fundlift získá 5 % provizi. Investovat poté mohou všichni obyvatelé EU, a to v minimální výši 500 Kč/projekt. Investice jsou omezeny i horní hranicí, která je stanovena na 1 milion EUR/rok. Z úrokového výnosu z těchto investic si Fundlift nic neúčtuje, ale jsou zatíženy 15 % daní.¹⁰⁴

---

¹⁰⁴ Časté dotazy. *Fundlift.cz* [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.fundlift.cz/#/stranka/caste-dotazy>

3 Porovnání trhu sdílené ekonomiky v EU a v USA.

Ve třetí kapitole této práce budou přiblíženy některé údaje, vypovídající o tom, jaké postavení má sdílená ekonomika v celoevropském měřítku, a také jak moc jsou evropští občané ochotni se zapojovat do využívání platform v tomto odvětví a co je k tomu vede. V navazující podkapitole se bude práce poté snažit porovnat jednotlivé oblasti se sdílenou ekonomikou v USA.

3.1 Evropská unie

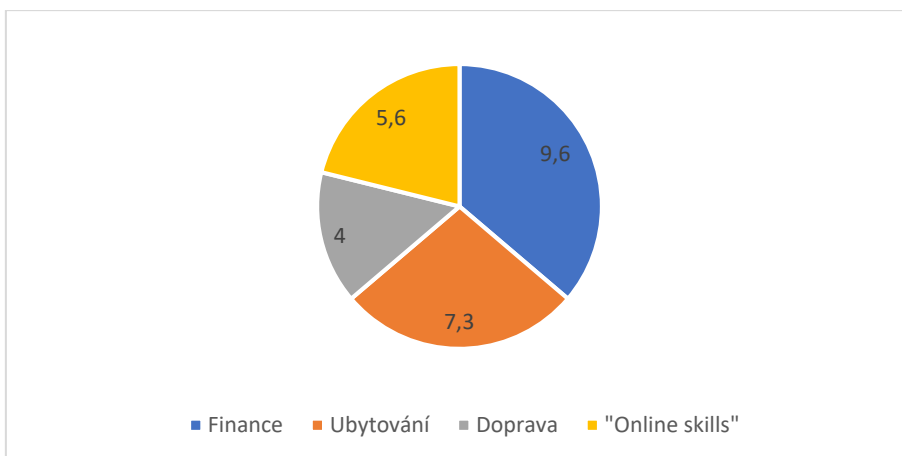
V této části budou nejprve přiblíženy nejdůležitější sektory a platformy na celoevropském trhu sdílené ekonomiky. Poté se tato kapitola zaměří na postoj a míru zapojení evropských uživatelů do tohoto ekonomického odvětví.

3.1.1 Nejvýznamnější sektory

V roce 2016 se sdílená ekonomika ve všech státech Evropské unie podílela na celkovém HDP Evropské unie 26,5 miliardami EUR (0,17 % z celkového HDP), které byly rozděleny mezi 4 dominantní sektory: finance, doprava, ubytování a tzv. online skills. Jak můžeme vidět na grafu sektorem s největším podílem byl sektor financí, následující sektorem ubytování. Na třetí pozici jsou tzv. online skills a jako čtvrtý se 4 mld. EUR byl sektor dopravy.¹⁰⁵

---

¹⁰⁵ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. ISBN 978-92-79-81728-1. February 2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOrIDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

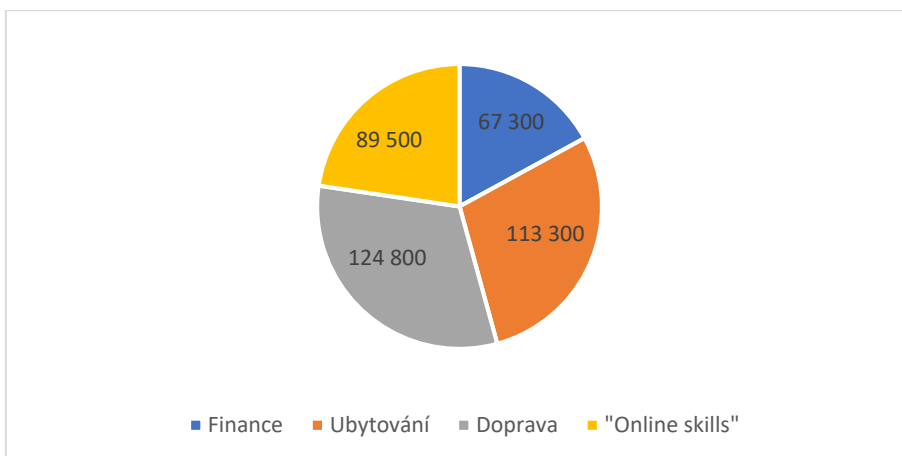

Obrázek 6 – Poměr jednotlivých sektorů na velikosti sdílené ekonomiky (v mld. EUR)

Zdroj: Vlastní zpracování – Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report

V oblasti sdílené ekonomiky bylo v roce 2016 zaměstnáno skoro 394 000 osob, což z celoevropského hlediska činí pouhých 0,15 % z celkového počtu zaměstnanců. Jak můžeme vidět na dalším grafu, největší měrou se na zaměstnanosti osob ve sdílené ekonomice podílela doprava, následována sektorem ubytováním. Finance, které tvořily největší podíl v celkové velikosti sdílené ekonomiky jsou z pohledu tohoto ukazatele až na čtvrtém místě.¹⁰⁶

¹⁰⁶ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. ISBN 978-92-79-81728-1. February 2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOriDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

Obrázek 7 - Počet zaměstnanců v jednotlivých sektorech sdílené ekonomiky

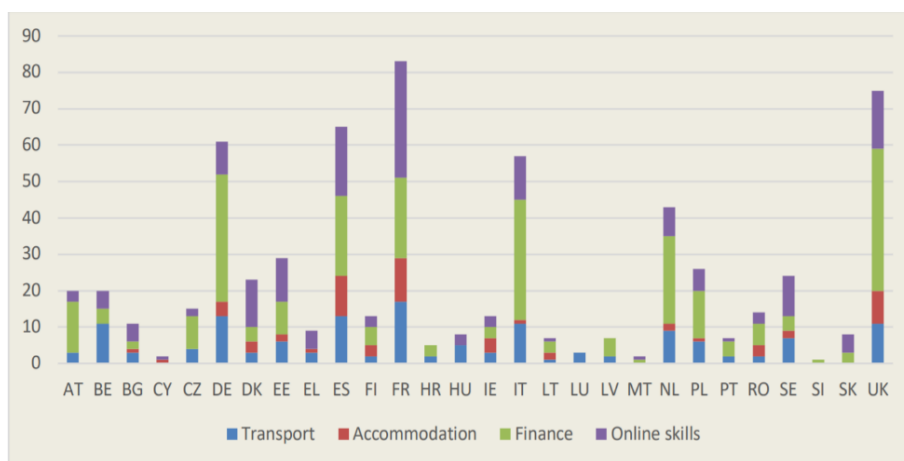
Zdroj: Vlastní zpracování – Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report

Co se týká predikcí do budoucna, tak ačkoliv nynější ekonomické údaje ukazují, že se sdílená ekonomika podílí na celkové ekonomice EU zanedbatelnou částí, tak vzhledem k růstu transakcí v rámci sdílené ekonomiky mezi roky 2013 až 2016, kdy se jejich celková částka téměř ztrojnásobila a situace kolem sdílené ekonomiky v dnešní době nenapovídá, že by se na tomto rostoucím trendu mělo něco v následujících letech měnit, odhaduje se, že by se už do roku 2025 mohl objem transakcí v rámci sdílené ekonomiky zvýšit až 20x na celkovou sumu kolem 570 mld. EUR. Z tohoto růstu by měli primárně těžit poskytovatelé služeb sdílené ekonomiky, kteří by mohli zaznamenávat příjem až 85 % z této částky. Tento růst by měly poměrně rovnoměrně zaznamenat všechny zmíněné sektory, avšak nejrychlejší růst je předpovídán sektoru „online skills“, u kterého se odhaduje meziroční nárůst až o 40 %. Tento značný nárůst v tomto odvětví je poté odůvodněn nástupem nové generace, která se stále častěji obrací na služby sdílené ekonomiky, aby vyřešili potřeby kolem své domácnosti.¹⁰⁷

¹⁰⁷ Europe's five key sharing economy sectors could deliver €570 billion by 2025. *Pwc.com*[online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://press.pwc.com/News-releases/europe-s-five-key-sharing-economy-sectors-could-deliver--570-billion-by-2025/s/45858e92-e1a7-4466-a011-a7f6b9bb488f?fbclid=IwAR0T3b7HyH3i6tEVQcsYARcypRth0CUBJPY32qwWzjK7olzgUH5mfa62Rfs>

3.1.2 Platformy

Na evropském trhu sdílené ekonomiky se pohybuje cca. 650 platform vytvořených v členských státech EU. Nejvíce platform (268) je v sektoru financí, což jen potvrzuje, že je tento sektor nejvýznamnější oblastí na evropském trhu. Nejméně (62) služeb nalezneme poté v sektoru ubytování, což je důsledkem velmi silného postavení americké společnosti Airbnb. Jak vidíme na obrázku, nejvíce služeb nalezneme v nejlidnatějších zemích západní a jižní Evropy, převážně pak v okolí velkých měst. Z těchto 650 platform působí zhruba 50 mezinárodně. Mezi nejúspěšnější patří francouzské BlaBlaCar nebo britské JustEat. Vedle domácích platform se na evropském trhu nachází i zhruba 40 zahraničních služeb převážně z USA (viz. podkapitola 3.3.2).¹⁰⁸

Obrázek 8 - Domácí platformy v členských státech EU

Zdroj: Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report

3.1.3 Postoj spotřebitelů ke sdílené ekonomice

Jak vyplývá ze studie PWC vytvořenou pro Evropskou komisi, tak 27 % obyvatel EU již slyšelo o sdílené ekonomice, ale pouze 5 % se jí přímo zúčastnilo, z čehož pouze cca. 1/3 jako poskytovatel. 32 % lidí dále uvedlo, že v následujícím roce plánují zvýšit užívání služeb sdílené ekonomiky. Nejrozšířenější skupinou podílející se nějakým způsobem na sdílené ekonomice jsou poté mladí, vzdělaní lidé do 35 let. Dále se zde uvádí, že 58 % dotázaných

¹⁰⁸ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. ISBN 978-92-79-81728-1. February 2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOrlDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

je motivováno k využívání těchto služeb vidinou ušetření peněz, 53 % vnímají sdílenou ekonomiku jako možnost dalšího příjmu, 52 % lidí vidí v tomto odvětví přínos pro životní prostředí a 47 % si myslí, že sdílená ekonomika pomáhá budovat nové komunity.¹⁰⁹ V jiné studii se poté uvádí, že 54 % evropských respondentů by bylo ochotných sdílet své zdroje, avšak pouze 44 % by mělo zájem o používání sdílených věcí od jiné osoby. Důležitým aspektem ve sdílené ekonomice jsou recenze od ostatních uživatelů, kde pouze 57 % dotázaných uvedlo, že sdílejí svá hodnocení s ostatními lidmi.¹¹⁰ Mezi nejčastější příčiny negativního postoje ke sdílené ekonomice poté patří ne příliš kladný vztah k umožnění ostatním používat vlastněný produkt, ale také obava ohledně pojištění nebo nedůvěra v kvalitu sdíleného produktu.¹¹¹

3.2 Porovnání s USA

V této podkapitole se práce pokusí srovnat některé výše uvedené aspekty evropského trhu sdílené ekonomiky s trhem americkým. Dostupnost dat o sdílené ekonomice v USA je značně omezená, a z toho důvodu nebudou bohužel porovnány všechny výše uvedené údaje.

3.2.1 Nejvýznamnější sektory

Na první pohled zřejmým rozdílem sdílené ekonomiky v EU a v USA je samotné rozložení nejvýznamnějších sektorů. Zatímco v EU se jako nejdůležitější sektor jeví oblast financí (crowdfunding) ať už z pohledu podílu na HDP nebo počtu platforem, v USA je tento sektor v minoritním postavení, což dokládají údaje z roku 2016, kdy byl v EU objem tohoto sektoru cca. 9,6 mld. EUR., ale v USA ve stejném roce nedosahoval ani 1 mld. USD.¹¹² Nejhojněji využívanou oblastí sdílené ekonomiky v USA, jak dokládá přiložený obrázek,

---

¹⁰⁹ VAUGHAN, Robert a Raphael DAVERIO. *Assessing the size and presence of the collaborative economy in Europe* [online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. ISBN 978-92-79-67026-8. Dostupné z:

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2acb7619-b544-11e7-837e-01aa75ed71a1>

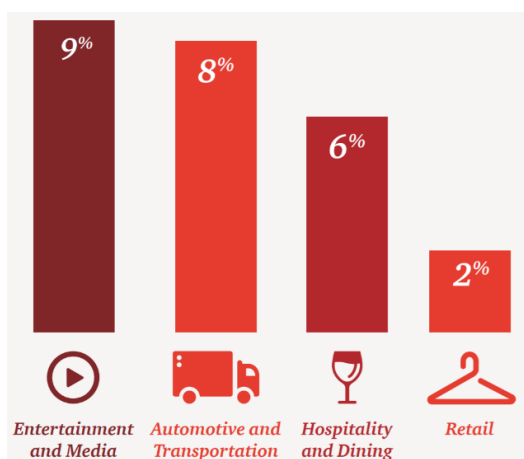
¹¹⁰ Nielsen. *Is sharing the new buying?: Reputation and trust are emerging as new currencies*[online]. 2014 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z:

<https://www.nielsen.com/content/dam/niensenglobal/apac/docs/reports/2014/Nielsen-Global-Share-Community-Report.pdf>

¹¹¹ ING. *What's mine is yours – for a price. Rapid growth tipped for the sharing economy*[online]. 2015 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://www.ing.com/Newsroom/All-news/European-sharing-economy-to-grow-by-a-third-in-the-next-12>

¹¹² Crowdfunding. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.statista.com/outlook/335/109/crowdfunding/united-states>

jsou poté služby týkající se zábavy a médií, které využívá až 9 % dospělé americké populace. Zajímavé je, že se tato oblast vůbec neuvádí jako důležitá pro trh EU, a to z důvodu, že streamovací služby typu Netflix a Spotify teprve postupně získávají svoji uživatelskou základnu, ale postupně se nejspíš i zde stanou významným konkurentem klasickým médiím.

Obrázek 9 - Procentuální zastoupení populace USA využívající jednotlivé sektory

Zdroj: The Sharing Economy: Consumer Intelligence Series

Další dva sektory týkající se dopravy a ubytování jsou poté stejné jako v Evropě, avšak sektor dopravy je v USA o něco významnější, a to hlavně díky značnému rozšíření společnosti Uber, která je oproti tomu v řadě evropských měst zakázána nebo alespoň nějak regulována.¹¹³

3.2.2 Platformy

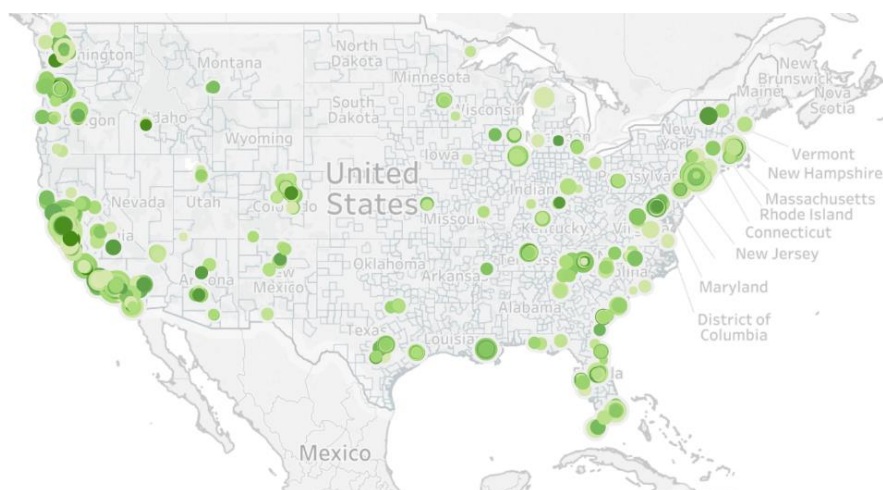
Co se týká platform sdílené ekonomiky, tak se odhaduje že objem služeb v USA je až 3x větší než v Evropě. Tento fakt je způsoben tím, že platformy sdílené ekonomiky často pochází právě z USA nebo jsou evropské platformy jimi alespoň inspirovány, tudíž fungují na americkém trhu mnohem delší dobu a lidé už měli čas vytvořit si důvěru k těmto novým službám a poznat benefity, které sdílení přináší. Bohužel se nepodařilo najít přesný počet platform působících na americkém trhu. Ve studii Evropské komise se však uvádí, že přes 40 platform působících na evropském trhu pochází právě z USA a nutno dodat, že se občas jedná o ty nejúspěšnější služby viz. společnosti Uber a Airbnb. Zahraniční platformy

¹¹³ PWC. *The Sharing Economy: Consumer Intelligence Series* [online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.pwc.fr/fr/assets/files/pdf/2015/05/pwc_etude_sharing_economy.pdf

(převážně ty z USA) se pak také výraznou měrou podílí na celkovém objemu sdílené ekonomiky v EU, a to téměř sumou 10 mld. EUR, kdy pouze společnost Airbnb vytváří téměř polovinu z této částky, což jen potvrzuje silné postavení amerických platforem na evropském trhu.¹¹⁴

Rozložení služeb sdílené ekonomiky v jednotlivých oblastech USA reflektuje přiložený obrázek zobrazující hustotu poskytovatelské sítě v rámci služby Airbnb. Tyto služby se soustředí převážně na silně osídlené oblasti hlavně na západní pobřeží (zde nejvíce oblast kolem San Francisca), odkud velké množství platforem pochází, dále také na Floridu a východní pobřeží.¹¹⁵ Toto regionální rozložení služeb sdílené ekonomiky je podobné jako v Evropě, kde také nejvíce služeb a poskytovatelů najdeme v hustě osídlených oblastech kolem velkých měst, převážně pak ve státech západní Evropy.

Obrázek 10 - Hustota poskytovatelské sítě v rámci služby Airbnb

Zdroj: The Top Performing Airbnb Properties in the USA

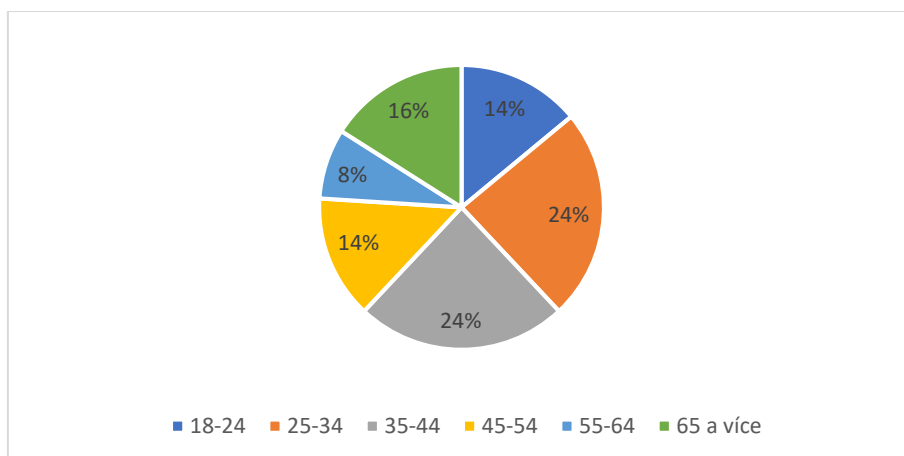
¹¹⁴ European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. February 2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOrlDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

¹¹⁵ The Top Performing Airbnb Properties in the USA. *Airdna.co* [online]. 2015 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.airdna.co/blog/best_airbnb-properties-in-usa

3.2.3 Postoj spotřebitelů ke sdílené ekonomice

Co se týká chování amerických spotřebitelů tak opět budeme vycházet ze studií ING a PWC. Tyto údaje si potom můžeme porovnat s údaji z podkapitoly 3.3 a dostat tak obrázek o rozdílech nebo podobnostech mezi evropskými a americkými uživateli sdílené ekonomiky.

I když i v zemích EU zaznamenávají tyto platformy ohromný růst a dostávají se stále do povědomí více lidem, tak pořád nedosahují takového rozšíření jako mezi obyvateli USA, kde 44 % respondentů uvedlo, že jsou obeznámeni s pojmem sdílená ekonomika a 19 % se již nějakým způsobem zúčastnilo transakce v rámci sdílené ekonomiky, což je značně vyšší číslo, než je tomu u obyvatel EU. Velkým rozdílem je také počet poskytovatelů v USA, kde se kolem 7 % obyvatel aktivně zapojuje do poskytování těchto služeb. Na grafu níže můžeme vidět věkové rozložení těchto poskytovatelů. Z grafu vyplývá, že do poskytování služeb sdílené ekonomiky se v Americe zapojují více či méně všechny věkové skupiny. Největší skupinou budou asi stále mladší lidé do 40 let, ale nebude tato skupina tak dominantní, jako je tomu na evropském trhu. Další zajímavou skupinou jsou například lidé nad 65 let, kteří se na poskytování podílejí 16 % a získávají tak další příjem k důchodu, s čím se na evropském trhu setkáme jen zřídka.¹¹⁶

Obrázek 11 - Rozdělení americké populace podílející se na poskytování služeb sdílené ekonomiky

Zdroj: Vlastní zpracování – The Sharing Economy: Consumer Intelligence Series

¹¹⁶ PWC. *The Sharing Economy: Consumer Intelligence Series* [online]. 2016 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: https://www.pwc.fr/fr/assets/files/pdf/2015/05/pwc_etude_sharing_economy.pdf

Při pohledu na další statistiky bylo zjištěno, že 28 % dotázaných plánuje zvýšit své zapojení v rámci služeb sdílené ekonomiky, což je o trochu menší číslo než u evropských spotřebitelů. Na druhou stranu téměř polovina uvedla, že jejich zapojení ve sdílené ekonomice zůstane stejné. Tyto údaje podle mého názoru trochu odrážejí fakt, že v USA je sdílená ekonomika již delší dobu známým pojmem a lidé si už více zvykli využívat její služby, kdežto v Evropě je toto odvětví poměrně novou věcí. Podobně jako u Evropanů i pro americké uživatele a poskytovatele služeb sdílené ekonomiky jsou nejsilnější motivy ušetření peněz a možnost dalšího přivýdělku. V otázkách životního prostředí a budování komunit díky službám sdílené ekonomiky poté z průzkumu vyplývá lhostejnější přístup Američanů k těmto věcem než u obyvatel EU.¹¹⁷ Co se týká ochoty sdílet svůj majetek a ochoty využívat takto sdílený majetek od jiných lidí, se chování evropských a amerických spotřebitelů více méně neliší. 52 % respondentů z USA uvedlo, že by bylo ochotno sdílet svůj majetek a 43 % má kladný přístup k věcem, které s nimi sdílí jiní lidé, což jsou velmi podobné hodnoty jako v EU. Posledním aspektem jsou poté hlavní negativní vlivy na začlenění se do fungování sdílené ekonomiky, které jsou v případě amerických uživatelů stejné jako u těch evropských.¹¹⁸

---

¹¹⁷ ING. *What's mine is yours – for a price. Rapid growth tipped for the sharing economy*[online]. 2015 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://www.ing.com/Newsroom/All-news/European-sharing-economy-to-grow-by-a-third-in-the-next-12>

¹¹⁸ Nielsen. *Is sharing the new buying?: Reputation and trust are emerging as new currencies*[online]. 2014 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://www.nielsen.com/content/dam/nielsen-global/apac/docs/reports/2014/Nielsen-Global-Share-Community-Report.pdf>

4 Vytvoření vlastní služby v rámci sdílené ekonomiky.

Cílem této kapitoly je přiblížení konceptu a také plánu pro vytvoření nové ubytovací služby v rámci sdílené ekonomiky. Myšlenka na takovou službu vznikla při zahraničním pobytu Erasmus+ v Portugalsku, kde jsem na toto téma připravil prezentaci v rámci předmětu Business English. Jsem pravidelným uživatelem služeb sdílené ekonomiky a velmi se mi líbí samotný koncept sdílení. Při studijním pobytu jsem sdílel byt s dalšími čtyřmi zahraničními studenty. Během tohoto pobytu jsem získal pouze velmi kladné zkušenosti a zážitky, což mě inspirovalo k myšlence vytvoření nové bezplatné služby pro sdílené ubytování určené striktně pouze pro studenty. Tento nápad vyvolal mezi ostatními zahraničními studenty řadu pozitivních reakcí, a proto jsem se rozhodl, že se pokusím toto teoretické založení takové služby podrobněji rozpracovat a zařadit do této diplomové práce. Věřím, že poznatky získané za účelem sepsání této práce by mohly v budoucnu sloužit jako vhodné podklady pro praktické vytvoření této služby.

4.1 Platforma Share&Go

V úvodu této kapitoly bude vysvětleno rozhodnutí pro zvolení tohoto názvu, na které bude navazovat nejdůležitější část představení samotného konceptu této platformy. Dále zde budou uvedeny vytyčené cíle, a nakonec bude určen i segment uživatelů, pro který by byla tato služba vytvářena.

4.1.1 Název

Jako název bylo zvoleno něco jednoduchého a lehce zapamatovatelného, z čeho bude jasně vyplývat záměr této služby. Již při prezentaci v Portugalsku byly skupině zahraničních studentů předloženy 3 různé návrhy a na základě hlasování se rozhodlo, že nejvhodnějším a nejužitečnějším názvem pro tuto službu by bylo spojení anglických slov **Share&Go**. Z tohoto názvu je na první pohled jasná hlavní myšlenka této platformy, že pokud chce zájemce využívat výhody plynoucí z používání této služby, musí se zapojit i jako poskytovatel a nabízet své ubytování ke sdílení.

4.1.2 Koncept služby

Podstatou této služby by bylo poskytování atraktivní bezplatné alternativy sdíleného ubytování pro studenty z celého světa. Tato platforma by byla určena pouze pro studenty, takže by každý uživatel při registraci vedle svých osobních údajů a krátkého odstavce, kde by se uživatel představil ostatním zájemcům, musel poskytnout i dva doklady, z nichž by jeden prokazoval uživateli totožnost (občanský průkaz, řidičský průkaz atd.) a druhý by potvrzoval status studenta (ISIC card, ESN card atd.). Tento druhý doklad by musel být platný (například platná „přelepka“ na ISICU), aby bylo zřejmé, že tento zájemce je stále student. Do systému by byla zároveň zanesena platnost obou průkazů a po jejich vypršení by byl uživatel vyzván, aby potvrdil jeho obnovenou platnost.

Po poskytnutí těchto dokumentů by došlo k jejich kontrole, zda se údaje na obou dokladech shodují. S tímto vyžádáním osobních dokladů musí být spojena důkladná ochrana osobních údajů. Všechny osobní údaje by byly přenášeny pomocí SSL, což je šifrování, které se používá například pro odesílání čísel u kreditních karet. Tyto údaje by byly poté bezpečně uchovány v zašifrované podobě a měl by k nim přístup pouze velmi malý okruh lidí v rámci této služby. Pro obsáhlejší rozpracování zásad ochrany osobních údajů by poté byla najata některá z advokátních kanceláří nabízejících tyto služby.

V rámci registrace by také uživatel uvedl data, kdy by mohl sdílet svůj obytný prostor, počet lidí, které by byl ochotný ubytovat a také typ daného prostoru, čím by bylo zaručeno, že zájemce o registraci má opravdu v plánu sdílet své ubytování. Po vyplnění těchto údajů by byla uživateli povolena registrace a mohl by začít využívat služeb této platformy. Po ukončení registraci by tedy zájemce mohl začít s hledáním daného ubytování. Do vyhledávače by mohl nastavit parametry, jako je datum, počet nocí, země a typ ubytování, na základě kterých by si poté vybral daného poskytovatele, kterému by odeslal žádost o ubytování. Poskytovatel by se poté na základě recenzí a odstavce, kde se zájemce představuje, rozhodl, zda žádost přijme či nikoliv. Svobodu v rozhodování, zda žádost přijme nebo ne, by byla ponechána na jednotlivém poskytovateli, ale při větším počtu odmítnutých žádostí už by došlo ke kontaktování daného poskytovatele a požadování vysvětlení. Celá služba by byla bezplatná a fungovala by na bázi bodového systému. Každý uživatel by ke své registraci dostal počet bodů, které by stačily pro ubytování na 3 noci pro

jednu osobu nebo na jednu noc pro 3 osoby (všichni 3 by museli být registrovanými členy). Tyto body by samozřejmě nemusel vyčerpat na jeden pobyt, ale pokud by například chtěl někde zůstat pouze jednu noc, zbylo by mu poté ještě dostatek kreditů na dvě noci u jiného poskytovatele. Po vyčerpání těchto kreditů by zde poté byly 4 možnosti, jak získat další kredity:

- 1) **Sdílení obytného prostoru** – toto by byla nejběžnější možnost, jak získat kredity pro další pobyty a pro poskytovatele, který používá službu již delší dobu také v podstatě jediný způsob. Tento způsob by byl také nejvýhodnější, jelikož by zisk za poskytnutí ubytování byl 1,5x vyšší než cena za využití takového prostoru. Výše zisku kreditů za poskytnuté ubytování by poté samozřejmě závisela na počtu nocí a také na počtu osob, které poskytovatel ubytuje. Pro lepší pochopení si uvedeme příklad: zájemce o ubytování by se ubytoval u poskytovatele spolu se svým kamarádem (rovněž registrovaným uživatelem) na 3 noci. To by znamenalo kredity na 3 noci krát 2, což by ho celkově stálo kredity na 6 nocí. Zisk poskytovatele za tento pobyt by ale byl $6 \times 1,5 = 9$, takže by za tento pobyt poskytovatel získal dostatek kreditů na 9 nocí.
- 2) **Odeslání pozvánky novému uživateli** – byla by zde možnost podobně jako u jiných služeb sdílené ekonomiky, odeslat svému kamarádovi nebo známému unikátní odkaz, přes který by se dostal k registraci na našich stránkách. Po dokončení registrace nového uživatele s využitím tohoto odkazu by se odesílateli odkazu automaticky přičetl určitý počet kreditů.
- 3) **Sdílení kreditů** – se svými kredity by mohl každý uživatel nakládat podle svého uvážení a byla by zde možnost volného půjčování nebo darování svých kreditů mezi ostatními registrovanými členy. Tuto možnost by určitě využili například páry nebo přátelé, kteří by se chtěli ubytovat společně, ale jeden z nich by neměl dostatek kreditů, tak by mu je jiný uživatel jednoduše převedl na jeho účet. Vrácení zapůjčených kreditů by poté nebyla starost provozovatelů této služby a zodpovědnost by si za to nesl pouze uživatel, který kredity půjčil. Z tohoto důvodu by se tato možnost doporučovala spíše lidem, kteří se mezi sebou dobře znají. Pravděpodobně by se asi objevilo pár případů nevrácených kreditů, ale v tomto by měl pomoci

system recenzí, kde by poškozený mohl k danému uživateli napsat tuto špatnou zkušenost a tím zabránit, aby mu ještě někdo další půjčil své kredity. Navíc s takovým hodnocením u svého profilu by měl daný uživatel nejspíš problém s tím, aby ho poskytovatelé byli ochotni dále ubytovávat, a proto by se tento problém neměl objevovat ve velké míře.

- 4) **Crowdfunding** – poslední možností, jak získat kredity, by bylo v rámci odměny za poskytnutí nějaké finanční částky na chod nebo vylepšení služby. Zisk kreditů touto možností by ale určitě nebyl tak výhodný, jako zisk při sdílení, takže by nedocházelo k tomu, že by si nějaký uživatel mohl tímto způsobem obstarat kredity na rok dopředu a vyhnul se tak nutnosti sdílet. Je důležité uvést, že tato možnost by byla také časově omezená a týkala by se například období, během kterého by chtěla platforma tímto způsobem obstarat zdroje např. na mobilní aplikaci, poté už by tato možnost zisku kreditů nebyla možná.

Co se týká typu obytných prostorů, tak by zde lidé mohli sdílet prakticky cokoli od celého domu, přes sdílené byty a pokoje až po místo pro spacák nebo nafukovací matraci. Mezi těmito typy ubytování by bodový systém nedělal rozdíly, a proto by ceny i zisky kreditů za stejný počet nocí a osob v celém bytě byly stejné jako za využití nebo pronájem místa pro spacák nebo nafukovací matraci. Dále by se také nedělaly rozdíly mezi jednotlivými zeměmi a regiony, jako je tomu u jiných platform sdíleného ubytování, kdy je například ubytování v Londýně mnohonásobně dražší než v nějakém menším městě třeba na Slovensku. Ve výsledku by tedy nezáleželo, zda se jedná o celý byt v centru Paříže nebo o lůžko ve sdíleném pokoji v Liberci, ceny i zisky kreditů by se odvíjely pouze od počtu osob a strávených nocí.

Základem fungování by jako u všech služeb sdílené ekonomiky byl systém recenzí. Po každém pobytu jako uživatel i jako poskytovatel by bylo povinné ohodnotit daného hosta nebo hostitele a napsat stručné odůvodnění daného hodnocení. Je důležité, aby si lidé byli vědomi možného dopadu negativních recenzí a psali je pouze, měli by k tomu opravdu důvod. V případě většího počtu negativních recenzí by zaměstnanec služby kontaktoval daného člena, se kterým by důvody těchto recenzí probral a zhodnotil by, zda byly oprávněné

či nikoliv. V případě že by zjistil oprávněnost tohoto velkého počtu špatných recenzí, mohlo by dojít až k zamezení užívání služby tímto uživatelem. Toto by fungovalo i naopak a v případě, že některý uživatel píše ve většině případech negativní hodnocení, došlo by znovu k jeho kontaktování a zjištění, zda k tomu měl relevantní důvody.

4.1.3 Právní forma

V návaznosti na teoretickou část práce, kde bylo poměrně často uváděno, že velké množství právních nejasností plyne vedle nejednotné definice sdílené ekonomiky i z problémového určení, zda se subjekty sdílené ekonomiky dají označit za podnikatele či nikoliv, bylo rozhodnuto, že i díky charakteru této služby by bylo nejvhodnější založit ji jako nevládní neziskovou organizaci (NNO), čímž by se i v budoucnu mohla vyhnout možnému negativnímu dopadu, došlo by k nějaké výraznější regulaci sdílené ekonomiky.

Další výhodou je vlastní právní subjektivita a s tím spojená možnost jednat vlastním jménem, nabývat majetek a přijímat dary. Velmi důležitým aspektem je také skutečnost, že neziskové organizace mají šanci získat granty jak od soukromých osob, tak i od mezinárodních nebo tuzemských institucí. Nespornou výhodou jsou pak také různá daňová zvýhodnění plynoucí ze statusu neziskové organizace.¹¹⁹

Jako nejvhodnější typ NNO, podle jeho definice a rysů, se pro tuto službu jeví Ústav i díky tomu, že se označuje za ideového nástupce obecně prospěšných společností (o.p.s.). Ústav je upraven v NOZ v paragrafech § 402-418 a je zde popsán následujícími slovy: „*Ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených. Provozují-li ústav obchodní závod nebo jinou vedlejší činnost, nesmí být provoz na újmu jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb poskytovaných v rámci hlavní činnosti ústavu. Zisk může ústav použít jen k podpoře činnosti, pro niž byl založen, a k úhradě nákladů na vlastní správu.*“¹²⁰

---

¹¹⁹ Založení neziskové organizace - výhody. *Správa společností* [online]. 2018 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <http://www.spravaspolecnosti.cz/neziskove-organizace/>

¹²⁰ Občanský zákoník - Zákon č. 89/2012 Sb.

Jako vhodný typ neziskové organizace se zdá i z toho důvodu, že jedním z jeho hlavních rysů je poskytování služeb a také možnost podnikat v rámci jeho hlavní činnosti, pokud je tak činěno v souladu s jeho účelem. Další výhodou je i absence minimální výše vkladu zakladatele, avšak zde se uvádí, že by měl být složen vklad alespoň v hodnotě 1 Kč nebo vklad v nepeněžitě formě.¹²¹

4.1.4 Cíle

Základním cílem by bylo založení a fungování nové služby sdíleného ubytování, která by se stala oblíbenou a třeba i primární alternativou pro ubytování studentů z celého světa. Dalším cílem této platformy by bylo budování nové komunity v rámci této služby a také vytvoření nástroje, který by mohl sloužit k navazování nových kontaktů a vztahů mezi studenty ze všech koutů světa. Pro první etapu této služby bude klíčové zajistit dostatečné finance pro její vznik a fungování, a to hlavně z hlediska bezproblémového chodu webových stránek. V ideálním případě by se v této první fázi vedle webových stránek vytvořila i mobilní aplikace, přes kterou by mohli mít uživatelé přístup k této službě. Toto je však bohužel poměrně nákladná záležitost, takže mobilní aplikace, pokud by se na její provoz našlo dostatek zdrojů, by byla spíše záležitost na delší období.

Dalším krátkodobým cílem, bez kterého by tato služba neměla šanci na úspěch, by bylo rozšířit ji do povědomí co nejvíce studentů, a s tím spojené vytvoření uživatelské a poskytovatelské sítě, která by byla schopná pokrýt poptávku po ubytování přes tuto platformu. Tato služba, jak už vyplývá z jejího spíše dobrovolnického charakteru, by nejspíše necílila na vytvoření uživatelské základny v řádech miliónů lidí, ale spíše na užší komunitu studentů, kteří by pravidelně využívali služeb této platformy. Prvotně by bylo cíleno převážně na evropské studenty z partnerských univerzit TUL. Dlouhodobým cílem by poté bylo ustálení fungování této platformy, získání investic pro zajištění budoucího chodu služby a rozšiřování uživatelské základny do celého světa.

---

¹²¹ VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5477-2.

4.1.5 Potenciální uživatelé

Co se týká potenciálních uživatelů, tak jak už bylo několikrát zmíněno výše, by tato služba byla pouze pro studenty převážně vysokých, ale i středních škol, kteří by byli schopni prokázat platným průkazem status studenta. Věkové omezení této služby by poté bylo od 16 do 28 let s tím, že nejvíce uživatelů by se dalo očekávat ve věku 18-25 let. Toto zaměření pouze na určitý segment uživatelů by mohla být značná nevýhoda oproti zbylým ubytovacím službám sdílené ekonomiky, ale podle statistik Eurostatu bylo již v roce 2015 ve státech EU téměř 20 miliónů studentů vysokých škol.¹²² Když se k tomuto číslu ještě přičtou studenti středních škol od 16 let, vznikne velmi početná potenciální základna uživatelů. Navíc, pokud se vezme v potaz, že nejpočetnější skupinu uživatelů sdílené ekonomiky v EU i globálně tvoří mladší lidé do 30 let (viz. kapitola 3.1.3), z nichž znatelná část jsou právě studenti, tak by toto užší zaměření nemělo znamenat takovou nevýhodu oproti konkurenci.

Tyto potenciální uživatele by služba v první fázi chtěla oslovit s pomocí Erasmus+ kanceláře na Technické univerzitě v Liberci, která by mohla za pomoci ostatních Erasmus+ kanceláří v partnerských univerzitách rozšířit informaci o vzniku této služby, jak mezi české, tak mezi zahraniční studenty, buď přímo rozesláním hromadných emailů nebo sdílením příspěvku na sociálních mediích jednotlivých univerzit. V další fázi by poté mohlo dojít k propagaci této služby přes Google Ads a další sociální média, která by se zaměřila přímo na danou cílovou skupinu.

4.2 Průzkum trhu

Tato část bude zaměřena především na konkurenci, kterou by představovaly hlavně dvě společnosti Airbnb a Couchsurfing a SWOT analýzu této platformy. Společnost Airbnb by byla zařazena mezi největší konkurenty hlavně z toho důvodu, že na českém i globálním trhu sdílené ekonomiky má velmi silné postavení a obrovskou uživatelskou základnu, ale charakterem poskytované služby se od konceptu Share&Go poměrně liší. Tato společnost byla představena již v kapitole 2.3.1, a proto už zde nebude více rozebírána. Je nutno dodat,

---

¹²² EUROSTAT. Tertiary education statistics. *Ec.europa.eu* [online]. 2017 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tertiary_education_statistics

že zmíněná služba pro studenty by se určitě nemohla počtem uživatelů, a hlavně rozpočtem rovnat výše zmíněným platformám a ani by nefungovala s tímto cílem. Spíše by se chtěla zaměřit na vybudování uzavřenější komunity pravidelných uživatelů z řad studentů a motivovat tak některé členy konkurenčních platform k přechodu právě k této službě.

4.2.1 Konkurence

Hlavní konkurenci by tedy představovala platforma Couchsurfing. Tato společnost byla založena v roce 2003 v New Hampshire. Couchsurfing se pyšní uživatelskou základnou čítající kolem 15 miliónů uživatelů a přes 400 000 hostitelů. Tato služba by byla největším konkurentem hlavně proto, že se také prezentuje jako zprostředkovatel bezplatného ubytování. Princip této služby je v podstatě obdobný jako u jiných platform sdíleného ubytování. Zájemci o ubytování si vybírají z dostupné nabídky a po nalezení vhodného ubytování zašlou žádost hostiteli a dojde k jejich seznámení na základě kterého, spolu s uživatelskými recenzemi, se hostitel rozhodne, zda tohoto zájemce ubytuje nebo odmítne. Tato platforma podobně jako Share&Go vystupuje jako služba, která sblížuje lidi z celého světa a pomáhá navazovat nové kontakty, což vyplývá i z motto této společnosti „*Stay with Locals and meet Travelers.*“¹²³

V počátcích byla tato platforma založena jako nezisková, ale v roce 2011 tento status změnila. Stále tedy mohou uživatelé využívat služby bezplatně, ale pouze v omezeném měřítku. Toto omezení se týká například možnosti hostit pouze 4x za rok nebo omezenému počtu zpráv odeslaných přes tuto službu. Je zde možnost zakoupit si prémiové členství, které vyjde na 60 USD.¹²⁴ Tento přechod vyvolal u řady uživatelů negativní reakce, které v některých případech vedly až k tomu, že tito uživatelé tuto platformu přestali používat. Velkým problémem této platformy jsou také občasné případy nevhodného až násilného chování jak z řad hostitelů, tak i z řad hostů, což má za následek, že někteří lidé ztratili důvěru v bezpečnost používání této služby.

---

¹²³ *Couchsurfing: About us* [online]. 2018 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <http://www.couchsurfing.com/about/about-us/>

¹²⁴ *Couchsurfing: About us* [online]. 2018 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <http://www.couchsurfing.com/about/about-us/>

Co se týká cílové skupiny uživatelů, tak i Couchsurfing užívají především mladí lidé, kteří jsou ochotni obětovat určité pohodlí za účelem ušetření peněz, takže je pravděpodobné, že část uživatelů budou také studenti, a i z tohoto důvodu bude tedy tato společnost naším největším konkurentem.

Je pravděpodobné, že služba Share&Go nejspíše nebude dosahovat velikosti Couchsurfingu, což by z hlediska financí a marketingových aktivit ze začátku ani nebylo možné, ale spíše by chtěla cílit na ty uživatele, kteří nejsou příliš spokojeni s touto platformou nebo mají z takového ubytování strach. Právě fakt, že je platforma Share&Go určena striktně pro studenty, by ji měl dodat větší důvěryhodnost a poskytnout tak lepší pocit právě těm uživatelům, kteří mají obavy ze sdíleného ubytování s cizími lidmi a přebrat tak tyto uživatele ostatním platformám. Možná vás napadne otázka, že i studenti jsou cizí lidé a tento argument tak nebude relevantní, ale jak vyplývá z dotazníkového šetření v následující kapitole, poměrně velká část dotazovaných uvedla, že by měla lepší pocit ze sdílení obytného prostoru s člověkem, který je rovněž student.

Dalším rozdílem oproti konkurenci, který by k platformě Share&Go mohl přivést další potenciální uživatele, je to, že možnost plně využívat jejich služeb by byla bez výjimek zcela bezplatná s tím, že by zde po každém pobytu byla možnost přispět libovolnou a zcela dobrovolnou částkou na chod této služby a ocenit tak možnosti, které by tato platforma nabízela. Jedinou podmínkou pro možnost plně využívat tuto službu by byla ochota poskytnout i své ubytování ke sdílení. Tento aspekt by asi bohužel odradil některé potenciální uživatele, ale zase by zaručil, že se v rámci této služby pohybují pouze lidé, kteří když se zdarma ubytují u nějakého hostitele jsou ochotni mu tuto službu oplatit, což by sice asi mělo za následek uzavřenější uživatelskou komunitu, ale zároveň by to mělo pomoci ještě zvýšit důvěryhodnost této platformy. Zároveň by hostitel po každém pobytu byl odměněn určitým počtem bodů podle počtů nocí a hostů, které by poté mohl využít zase pro své bezplatné ubytování, což by mohlo motivovat poskytovatele z jiných platform k angažování se i v rámci této služby.

4.2.2 SWOT analýza

Tato analýza představuje analytickou techniku zaměřenou na vyhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které dopadají na společnost a tím ovlivňují její fungování. Jsou zde uvedeny silné a slabé stránky, dále potom příležitosti, díky kterým by mohlo dojít k lepšímu postavení dané společnosti (v našem případě služby) na trhu a v neposlední řadě hrozby, které zase naopak mohou mít na toto postavení negativní vliv.¹²⁵

Tabulka 3 - SWOT analýza

	Silné stránky	Slabé stránky
Vnitřní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Zcela bezplatné užívání • Motivace poskytovatelů v podobě zisku kreditů • Uzavřenější komunita uživatelů • Větší důvěryhodnost (služba je pouze pro studenty)	<ul style="list-style-type: none"> • Menší uživatelská základna • Omezený finanční rozpočet • Slabší marketing kvůli nedostatku zdrojů • Nutnost financování z vnějších zdrojů
	Příležitosti	Hrozby
Vnější prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Nové informační technologie • Rozšiřující se síť mobilního internetu • Zvyšující se digitální gramotnost • Zvyšující se počet studentů vysokých škol	<ul style="list-style-type: none"> • Regulace sdílené ekonomiky • Silné postavení zahraničních platforem • Úbytek studentů vysokých škol • Nově vznikající služby sdíleného ubytování

Zdroj: Vlastní zpracování

¹²⁵ SWOT analýza. *Managementmania* [online]. Praha, 2011 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>

4.3 Provozní aspekty

V této části budou odhadnuty náklady na prvotní zřízení a chod webových stránek, přes které by zájemci měli přístup k této službě. Dále zde bude vyjmenované vybavení a lidské zdroje nutné k zajištění chodu této platformy.

4.3.1 Zřizovací náklady

V první tabulce jsou již rozepsány jednotlivé položky, které by se musely pokrýt při vytváření webových stránek sloužících jako platforma sdíleného ubytování a také náklady nutné na jejich propagaci. Částky uvedené v tabulce byly dohledány u poskytovatelů jednotlivých služeb nebo zprůměrovány na základě různých zdrojů a měly by tedy reálně představovat náklady, které by bylo nutno vynaložit.

Tabulka 4 - Zřizovací náklady

Doména www.sharengo.to	920 Kč (40 \$)
Web hosting	590 Kč/měsíc
Šablona	1 590 Kč (69 \$)
Platební brána (Plugin)	900 Kč
Smluvní podmínky + GDPR	8 000 Kč
Pojištění	Cca. 6 000 Kč/rok
Focení	1 000 Kč/ubytovací prostor (20 prostorů)
Promo video	15 000 Kč
Reklama (Facebook, Instagram, Google Ads)	20 000 Kč
Programátor (Individuální úpravy webu)	Cca. 50 hod. x 1200 Kč/hod = 60 000 Kč
Celkem bez programátora	73 000 Kč
Celkem s programátorem	133 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování – namecheap.com, themeforest.net, websupport.cz

Úplným základem by bylo zakoupení domény, web hostingu a šablony, která je již předpřipravená k využití pro sdílené ubytování, což by ušetřilo velké množství práce i peněz. Dále je nutné zakoupit plugin pro platební bránu, která se pak jednoduše vloží do

předpřipravené šablony, přes kterou by mohli uživatelé po svém pobytu odeslat dobrovolný příspěvek. Za tuto platební bránu se platí jednorázový poplatek a poté určitá část z každé platby, která se pohybuje kolem desetiny procenta. Dále bude nutné vytvoření smluvních podmínek přímo na míru této služby a zásad o ochraně osobních údajů. Tyto služby poskytují různé advokátní kanceláře. Pro ilustraci byla zvolena advokátní kancelář Kropáček legal, která poskytuje tuto službu za 8 000 Kč.¹²⁶ Nesmí se zapomenout ani na pojištění, které by vyšlo přibližně na 6 000 Kč za rok.

Další položky se již týkají propagace a obsahu těchto stránek. Na úplném začátku, ještě před propagací této služby, by muselo dojít k zajištění prvních uživatelů, u kterých by byly profesionálně nafoceny nabízené ubytovací prostory, aby další zájemci již reálně mohli poptat nějaké ubytování. Zbytek nabídek a fotek už by poté byl na nových uživatelích. Dále by bylo vytvořeno promo video, které by sloužilo k popisu nové služby a k její propagaci přes sociální sítě. Poslední, avšak velmi nákladnou položkou by bylo angažování programátora, který by měl mimo jiné za úkol vytvoření bodového systému, jeho provázání se zbytkem šablony a také vytvoření možnosti sdílení kreditů. Částky u těchto položek jsou poté odhadnuty na základě průměru cen u různých poskytovatelů těchto služeb.

V celkovém součtu je poté uvedena suma bez i s programátorem. Je tak učiněno proto, že existuje možnost dokoupení zásuvného modulu, který by mohl sloužit jako bodový systém, ale není jisté, zda by tento modul přesně odpovídal daným požadavkům. Z toho důvodu je zde raději počítáno i s možností, že by pro vytvoření této funkce muselo dojít k najmutí programátora.

4.3.2 Prostory a vybavení

V další tabulce je uvedeno potřebné vybavení nutné k zajištění chodu této platformy. Nejsou zde uvedeny náklady na pronájem prostoru, jelikož v rámci jejich snížení by veškerá činnost, alespoň prozatím, probíhala v prostorách nemovitosti vlastněné jedním ze zakladatelů. Důležité je také uvést, že tato tabulka ilustruje pouze potenciální náklady. Většina vybavení

---

¹²⁶ Kropáček Legal: *Obchodní Podmínky* [online]. 2017 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://pravopodnikatele.cz/pravni-sluzby/obchodni-podminky-pro-e-shopy/>

uvedeného v tabulce (notebooky, telefony atd.) by byla převzata z vlastních zdrojů, proto by skutečná částka na toto vybavení nebyla zdaleka tak vysoká jako celková suma uvedená v tabulce.

Tabulka 5 - Náklady na vybavení

Notebooky (2 ks)	2x20 000 Kč
Telefony (2 ks)	2x5 000 Kč
Tiskárna All in one	5 000 Kč
Drobný inventář	2 500 Kč
Stoly	5 000 Kč
Židle	3 000 Kč
Regály, police	12 000 Kč
Celkem	77 500 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování – Heureka.cz

4.3.3 Lidské zdroje

Na úplném začátku by vytvoření a chod služby obstarávali pouze dva lidé. Jeden by měl na starost vytvoření webových stránek, jejich chod a dohled nad výsledkem práce najatého programátora, aby výsledek splňoval dané požadavky. Druhý člen by potom obstarával veškeré marketingové aktivity a jeho hlavní činností by bylo vytvoření uživatelské základny a její následné rozšiřování. Jelikož není jisté, zda by bylo fungování této služby úspěšné, nebude se zde prozatím kalkulovat s žádnými dalšími zaměstnanci. Pokud by bylo v pozdější fázi potřeba, byla by nabídnuta možnost přivýdělku studentům.

4.4 Financování

V prvotní fázi vzniku projektu by byla snaha získat finanční prostředky na potřebné zřizovací náklady pomocí start-upových soutěží, jako například Start-up TUL, Nápad roku a další a přes studentské grantové soutěže. V pozdější fázi projektu, která by byla zaměřena na vývoj mobilní aplikace, by se zvažila možnost vstupu dalšího investora, popřípadě využití

možnosti crowdfundingu, například přes platformu Kickstarter nebo domácí HitHit nebo Startovač. Crowdfunding by byl nejspíše využit i pro pokrytí zřizovacích nákladů, pokud by nestačily již zmíněné možnosti.

5 Formulace závěrů a zhodnocení realizovatelnosti výše zmíněné služby.

V poslední kapitole se diplomová práce zabývá zhodnocením, zda by výše popsaná služba sdílené ekonomiky mohla být v této podobě realizována či nikoliv. K tomuto rozhodnutí by mělo dopomoci i dotazníkové šetření, které mělo za úkol zjistit míru využívání služeb sdílené ekonomiky mezi českými i zahraničními studenty a jejich postoj ke sdílenému ubytování i konceptu zmíněné služby. Na základě poznatků plynoucích z těchto odpovědí si poté můžeme udělat alespoň částečný obrázek, jak velké množství potenciálních uživatelů by se dalo najít mezi studenty domácích i zahraničních vysokých škol.

5.1 Dotazníkové šetření

V této části práce jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření. Tento dotazník by se dal rozdělit do tří částí. Otázky v první části cílí na zjištění postoje a míry zapojení studentů do odvětví sdílené ekonomiky, druhá část je poté více zaměřena na oblast sdíleného ubytování a v poslední části jsou již obsaženy otázky týkající se konceptu nové služby, díky kterým bychom měli získat alespoň základní pohled, zda by si tato služba mohla vytvořit určitou uživatelskou základnu mezi českými i zahraničními studenty. Jako metoda sběru dat byla zvolena metoda CAWI, která umožňuje získání dat pomocí vytvoření webového dotazníku.¹²⁷ Dotazník byl vytvořen v české i anglické verzi, díky čemuž mohli být osloveni jak studenti českých univerzit (především TUL a VŠE), tak i zahraniční studenti hlavně z Portugalska, Polska a Rumunska ale také třeba z Brazílie a dalších zemí. Pro analýzu výsledků bylo celkově získáno 85 odpovědí od českých studentů a 42 odpovědí od studentů zahraničních, ale ne všichni odpověděli na všechny otázky. U některých otázek, kde se výsledky mezi českými a zahraničními studenty lišily, budou popsány zvlášť a porovnány.

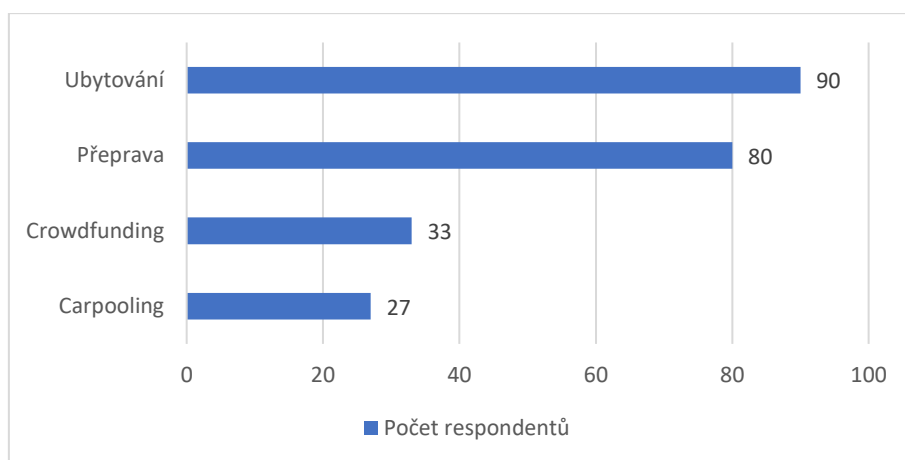
---

¹²⁷ *Mediální slovník: CAWI – Computer Assisted Web Interviewing* [online]. 2018 [cit. 2018-11-25].

Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/slovník-a-mediatypy/slovník/klicova-slova/cawi-computer-assisted-web-interviewing/>

5.1.1 Znalost a míra zapojení studentů v rámci sdílené ekonomiky

První část dotazníku zkoumala, jak často se studenti zapojují do sdílené ekonomiky a jaké platformy nejčastěji využívají. Otázka č. 1: „Víte, co se skrývá pod pojmem sdílená ekonomika?“ přinesla velmi pozitivní výsledky. 90,5 % (115) respondentů uvedlo, že si jsou vědomi, co tento pojem znamená. Druhá otázka zjišťovala, zda dotazovaní již někdy využili některou ze služeb sdílené ekonomiky. Zde se 86 % (109) dotazovaných vyjádřilo kladně. Toto číslo je o trochu nižší než u první otázky, a to z toho důvodu, že někteří čeští respondenti, kteří uvedli, že znají pojem sdílená ekonomika, se už ale nezapojili do jejího využívání. Na tento dotaz přímo navazovala další otázka („Pokud ano, v jaké oblasti sdílené ekonomiky?“), která se ptala, do jaké oblasti spadala služba, kterou použili. Na prvních dvou místech se podle očekávání nacházely oblasti ubytování a dopravy, následované crowdfundingem a carpoolingem. Tato čísla vysoce převyšují statistiky z kapitoly 3.1.3, což je ale způsobeno tím, že mezi studenty panuje velká digitální gramotnost a značná část studentů ve větší míře cestuje, a proto mají ve většině případů kladný vztah ke sdílené ekonomice, což má za následek znatelně vyšší čísla u tohoto segmentu, než je celoevropský průměr.

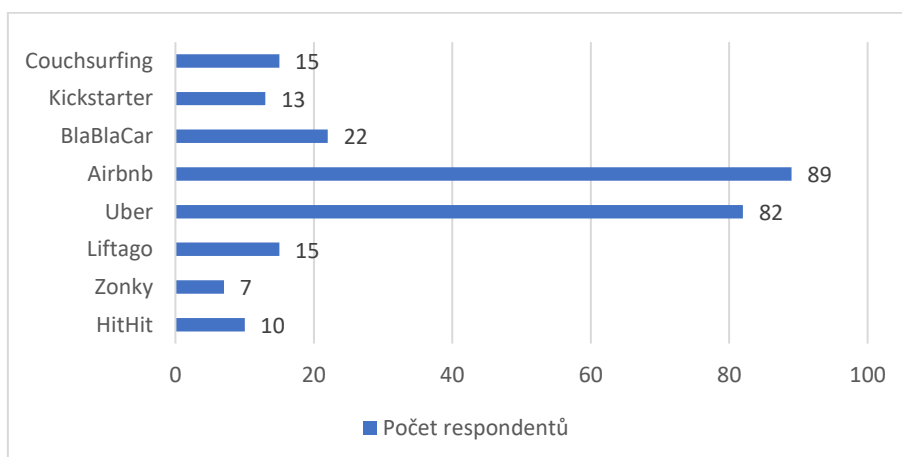

Obrázek 12 - Pokud ano, v jaké oblasti sdílené ekonomiky?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Otázky č. 4 a 5 zkoumaly, jaké z neznámějších platforem respondenti znají, a jaké z nich dokonce používají. Otázka č. 4: „Znáte některé z níže uvedených platforem sdílené ekonomiky?“ přinesla nepříliš překvapivé výsledky, kdy nejvíce dotazovaných označilo platformy Uber (119) a Airbnb (115), ale špatně si nevedly ani ostatní společnosti jako

BlaBlaCar (74), Couchsurfing (62) nebo Kickstarter (53). Nejznámějšími domácími společnostmi mezi českými studenty jsou poté společnosti Zonky (81 % českých studentů uvedlo, že ji zná) a český konkurent Uberu platforma Liftago (65,5 %). Následující otázka: „*Jaké z níže uvedených platforem ještě již využili?*“ poté přinesla již znatelně menší hodnoty, kdy opět podle očekávání všechny ostatní převyšovaly platformy Uber a Airbnb. Mezi českými společnostmi si poté nejlépe vedly Liftago a HitHit.

Obrázek 13 - *Jaké z níže uvedených platforem ještě již využili?*

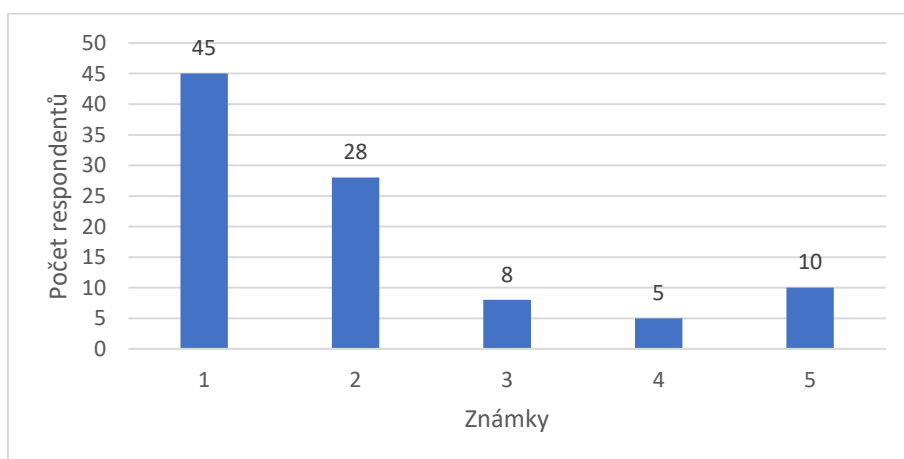
Zdroj: Dotazníkové šetření

Poslední dvě otázky v této první části dotazníku se poté týkaly toho, jak často respondenti využívají služeb sdílené ekonomiky a na jaké straně (poskytovatel X uživatel) se při tomto užívání pohybovali. Otázka č. 6 měla tedy za úkol zjistit, jak často se dotazovaní zapojují do sdílené ekonomiky. Zde se výsledky u českých a zahraničních studentů trochu liší. Téměř polovina českých studentů využívá tyto služby pouze 1x-2x ročně, 1/3 každý měsíc a pouze cca. 8 % minimálně jednou týdně. Když tyto údaje porovnáme se zahraničními studenty, zjistíme, že přes 25 % dotázaných využívá tyto platformy alespoň jednou týdně, 38 % každý měsíc a 31 % pouze 1x nebo 2x za rok. Zbýlá procenta stejně jako u českých studentů připadají lidem, kteří nevyžívají tyto služby téměř nikdy. Poslední otázka této části: „*Jako který subjekt jste při využití sdílené ekonomiky vystupovali?*“ poté ukázala, že opravdu drtivá většina respondentů (94 %) se do sdílené ekonomiky zapojuje pouze jako uživatel.

5.1.2 Oblast sdíleného ubytování

Druhá část dotazníku se již zaměřila na oblast, ve které by se pohybovala i námi navržená služba, a to na oblast sdíleného ubytování. Otázky č. 8, 9 měly zjistit, zda dotazovaní již v minulosti využili některou ze služeb v tomto sektoru a kterou. Odpovědi na tyto otázky v české i anglické verzi byly poměrně totožné a vyplývá z nich, že 74,8 % (95) respondentů již má zkušenosti se sdíleným ubytováním. 96,8 % lidí, kteří se k předešlé otázce vyjádřili pozitivně, potom uvedlo, že se do sdíleného ubytování zapojilo přes platformu Airbnb a 16,8 % přes službu Couchsurfing, což potvrzuje obrovsky silné postavení společnosti Airbnb.

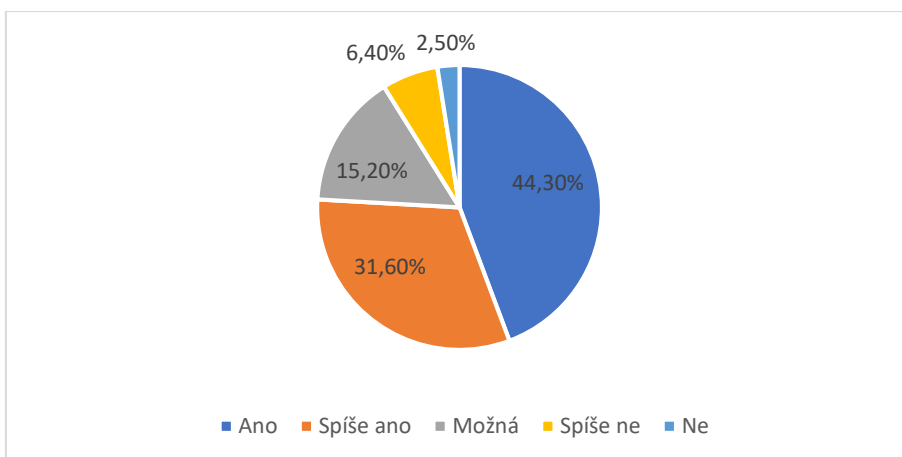
Další otázka požadovala po respondentech, kteří již měli zkušenosti s touto oblastí, aby se pomocí známek 1-5 pokusili ohodnotit svoji zkušenost se sdíleným ubytováním. Celkový graf s výsledky můžete vidět níže, je však na místě upozornit na rozdíly mezi českými a zahraničními studenty. U známek s hodnotou 1, 2 a 4 jsou statistiky celkem podobné, ale rozdíl nastává u známek 3 a 5. Pouze 3,2 % českých studentů ohodnotilo svoji zkušenost známkou 3, ale přes 14 % mělo s těmito službami velmi negativní zkušenost a označili hodnotu 5. U zahraničních studentů se pak tyto hodnoty více méně otočí. Pouze 3 % dotazovaných ze zahraničí mělo s touto oblastí velmi negativní zkušenost, ale na druhou stranu přes 18 % ohodnotilo služby známkou 3, která značí, že mají také své výhrady ke sdílenému ubytování.

Obrázek 14 - Jak jste byli spokojeni s touto službou?

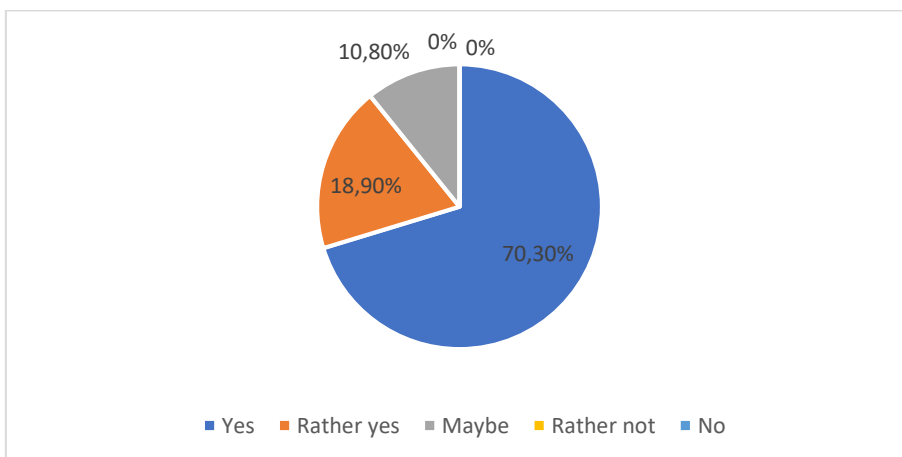
Zdroj: Dotazníkové šetření

Poslední otázka v této druhé části: „*Budete využívat služby sdílené ekonomiky i nadále?*“ poté přináší u obou skupin poměrně rozdílné výsledky, a proto bude nejlepší si je jak u českých, tak i zahraničních studentů vyjádřit graficky.

Obrázek 15 - *Budete využívat služby sdílené ekonomiky i nadále?*

Zdroj: Dotazníkové šetření

Obrázek 16 - *Will you continue in using the sharing economy accommodation services?*

Zdroj: Dotazníkové šetření

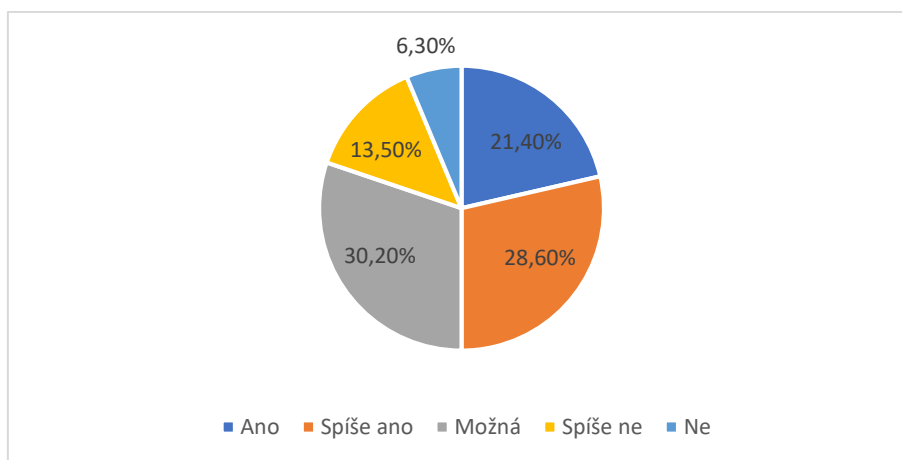
5.1.3 Názor studentů na novou službu sdíleného ubytování

Ve třetí a také poslední části má toto dotazníkové šetření za úkol zjistit mínění dotazovaných o novém konceptu výše zmíněné služby a získat tak informace, zda by tato služba mohla mít úspěch mezi svými potenciálními uživateli. V této části budou také častěji porovnávány

výsledky z české a anglické verze dotazníku, jelikož se odpovědi českých a zahraničních studentů na otázky v této sekci poměrně liší.

Otázka č. 12 zjišťovala, zda by dotazovaní měli zájem o novou ubytovací službu pouze pro studenty. 57,8 % českých respondentů označilo odpověď „ano“, 31,3 % možnost „nevím“ a 10,9 % mělo k této službě negativní postoj. U zahraničních studentů jsou tato čísla o poznání příznivější, jelikož 75 % označilo, že by o tuto službu mělo zájem a 25 % ještě není rozhodnuto.

Následující dvě otázky byly poté namířeny přímo na postoj respondentů ke sdílení prostoru s cizí osobou. Odpovědi na otázku č. 13: „*Měli byste obavy ze sdílení ubytování s člověkem, kterého neznáte?*“, které jsou zaznamenány v následujícím grafu, se u české a zahraniční skupiny výrazně neliší, ale přesto z výsledků vyplývá, že jsou čeští studenti v této otázce více obezřetní, a proto také v trochu větší míře volili možnost „spíše ano“.

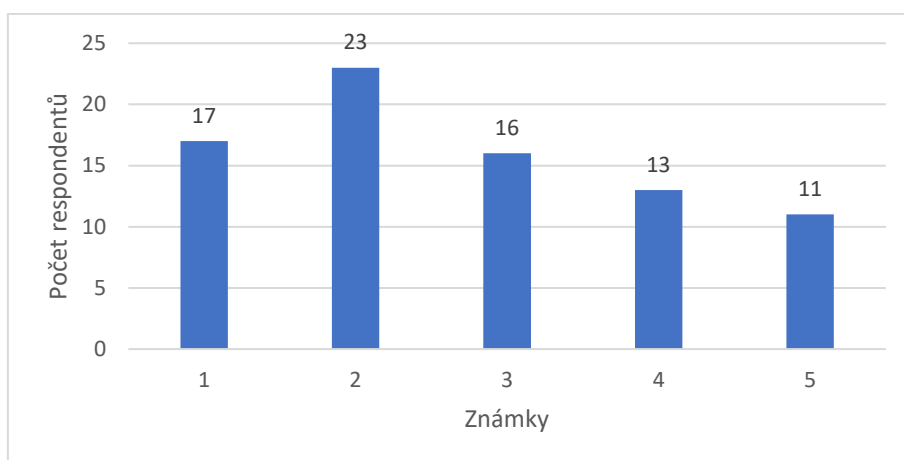
Obrázek 17 - *Měli byste obavy ze sdílení ubytování s člověkem, kterého neznáte?*

Zdroj: Dotazníkové šetření

Další velmi relevantní otázkou pro zmíněnou službu je otázka č. 14 zjišťující, zda by studenti měli lepší pocit, kdyby cizí člověk, se kterým sdílí prostor byl rovněž student. Čeští respondenti ve 23,8 % uvedli odpověď „ano“, ve 36,9 % „spíše ano“, ve 21,4 % „možná“ a 17,9 % vybrali možnost „spíše ne“ nebo „ne“. Z odpovědí zahraničních studentů vyplývá, že by mohli mít k této službě ještě kladnější postoj, jelikož 83,3 % (odpovědi „ano“ nebo

„spíše ano“) uvedlo, že by se cítilo lépe, kdyby sdíleli své ubytování rovněž se studentem. 14,3 % poté zvolilo možnost „možná“ a negativní postoj projevilo pouze 2,4 % dotázaných.

Otázkou, kde se však nejvíce liší odpovědi českých a zahraničních studentů je otázka č. 15, ve které měli dotázaní ohodnotit známkou 1-5, jak by se jim líbil koncept služby, ve kterém by také museli sdílet své ubytování, aby mohli plně využívat možnosti této služby. Jak můžeme vidět na grafu, někteří by určitě měli své výhrady k tomuto aspektu služby, což by mohlo negativně ovlivnit jejich zapojení.

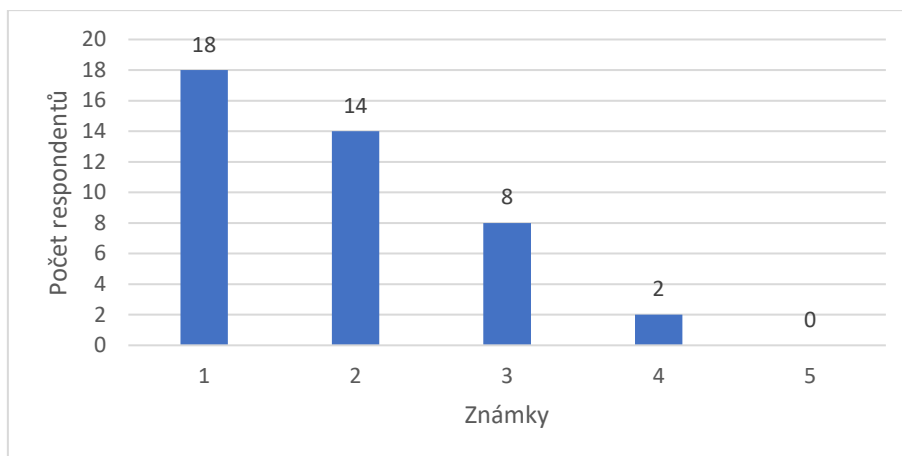

Obrázek 18 - Líbil by se vám model služby, ve kterém byste museli sdílet své ubytování, abyste se mohli zdarma ubytovat u jiného hostitele (studenta)?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Podstatně kladnější postoj, jak je vidět na dalším grafu, projevili v této otázce zahraniční studenti, což může být pro tuto službu dobrým znamením, jelikož by jejím hlavním trhem neměla být pouze Česká republika, ale chtěla by mít své uživatele rozprostřené po celé Evropě a později i po celém světě.

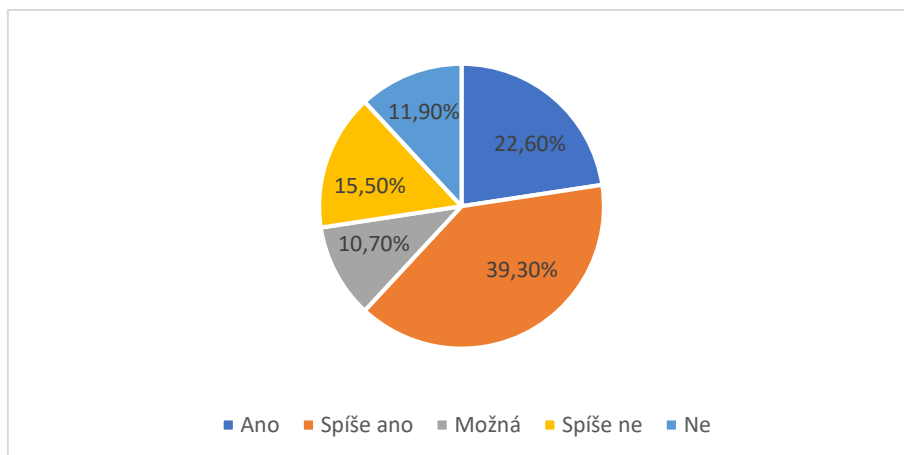
Obrázek 19 - *Would you like a service model where you would have to share your accommodation so that you can stay free at another host (student)?*

Zdroj: Dotazníkové šetření

Následující 2 otázky byly namířeny tak, aby zjistily, zda studenti disponují volnými ubytovacími prostory a zda by byli ochotni je v rámci představené služby sdílet s ostatními studenty. Na otázku č. 16: „*Máte k dispozici nějaký prostor (celý objekt, pokoj, lůžko, nebo i pouze místo pro spacák), který byste mohli nabídnout ke sdílení?*“, odpovědělo 65,9 % respondentů kladně, což značí poměrně velký počet potenciálních poskytovatelů. Na tuto otázku, přímo navazuje další, zda by takový prostor byli ochotni sdílet. Opět si zde porovnáme odpovědi českých a zahraničních respondentů a zjistíme, že 42,6 % českých studentů (odpovědi „ano“ nebo „spíše ano“) má k takovému sdílení kladný postoj a 21,2 % označilo možnost „možná“. U zahraničních studentů je situace o něco lepší. 55 % má kladný postoj ke sdílení a 35 % také vybralo možnost „možná“. Pro fungování zmíněné služby a zajištění dostatečné poskytovatelské sítě bude tedy klíčové přesvědčit skupinu dotázaných, kteří vybrali možnost „možná“, aby se také zapojili do sdílení svých ubytovacích prostor.

Poslední otázka č 18: „*Pokud byste uvažovali o sdílení vašeho prostoru, pomohl by vám k lepšímu rozhodnutí fakt, že by váš host byl rovněž student?*“, by poté měla zodpovědět, zda by tento koncept (platforma pouze pro studenty) mohl mít pozitivní dopad na postoj lidí, kteří mají obavy ze sdílení s cizími lidmi a zda by tímto prvkem mohla tato služba získat konkurenční výhodu oproti jiným zprostředkovatelům sdíleného ubytování. Opět i v této otázce se velmi liší postoj obou skupin, kdy jsou již tradičně čeští respondenti opatrnější.

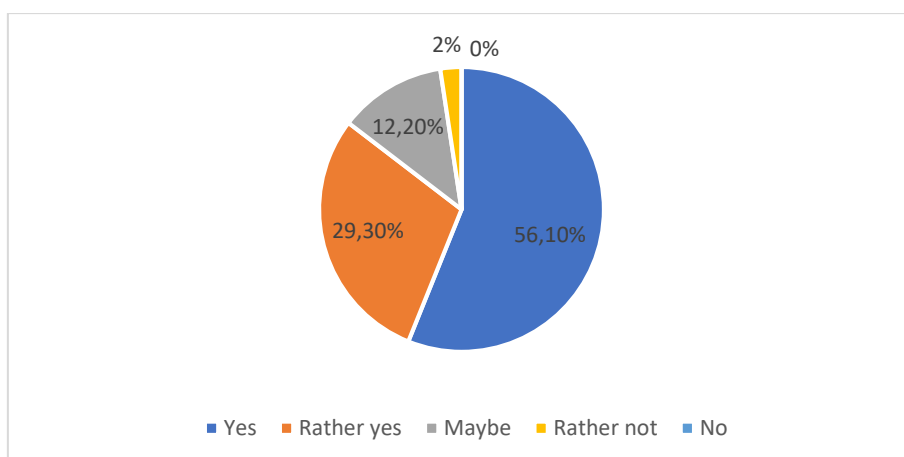
I tak by ale necelých 62 % mělo lepší pocit při sdílení ubytování s jiným studentem než s osobou, která studentem není.

Obrázek 20 - Pokud byste uvažovali o sdílení vašeho prostoru, pomohl by vám k lepšímu rozhodnutí fakt, že by váš host byl rovněž student?

Zdroj: Dotazníkové šetření

Pokud si vezmeme výsledky z anglického dotazníku, zjistíme, že přes 85 % zahraničních studentů by se cítilo lépe při sdílení prostoru se studentem, což značí, že by měli být motivováni pro upřednostnění výše popsané služby před například největším konkurentem platformou Couchsurfing.

Obrázek 21 - If you were thinking about sharing your space, would it help you to make better decision if your guest was also a student?

Zdroj: Dotazníkové šetření

5.1.4 Hodnocení dotazníkového šetření

Stejně jako samotný dotazník může být i jeho hodnocení rozděleno na 3 části. Z první části dotazníku zkoumající obecnou znalost a míru zapojení studentů do sdílené ekonomiky vyplývá, že drtivá většina dotazovaných registruje služby tohoto nového ekonomického odvětví a velká část je také využívá. Z tohoto důvodu by tedy pro novou službu sdíleného ubytování nemusela být tak značná nevýhoda její striktní zaměření na studenty, jelikož je v tomto segmentu velké množství potenciálních uživatelů ochotných využívat služeb sdílené ekonomiky.

Z druhé části zaměřené na oblast sdíleného ubytování se poté dá vyčíst, že velké množství studentů má již z minulosti zkušenosti s užíváním těchto platforem, se kterými byli vesměs spokojeni, a tudíž se přiklání k jejich užívání i v budoucnu, což je dobré znamení pro nově vzniklou službu sdíleného ubytování. Potvrdilo se také velmi silné postavení společnosti Airbnb, která by tak svým ohromným počtem uživatelů představovala bezesporu jednoho z největších konkurentů zmíněné služby. Z hlediska konkurenceschopnosti je poměrně pozitivním ukazatelem nepříliš časté užívání platformy Couchsurfing mezi studenty, která byla v kapitole 4.2.1 označena za největšího konkurenta. Již v této části dotazníku se dá také vyzorovat kladnější postoj zahraničních respondentů ke službám sdíleného ubytování, který se ještě více potvrdil v následujících odpovědích.

Poslední část dotazníku se již charakterem otázek zaměřila přímo na postoj dotazovaných ke konceptu služby Share&Go. Z této části se dá jasně vyčíst pozitivnější přístup zahraničních studentů k tomuto konceptu, což by mohlo indikovat, že hlavní část uživatelů by mohla být tvořena studenty ze zahraničních vysokých škol. Určitě by se našlo početné zastoupení uživatelů i z tuzemských univerzit, ale jak vyplývá z odpovědí českých studentů, jsou ke sdílenému ubytování trochu skeptičtější, a proto volí místo jasných odpovědí více možnosti „spíše ano“ nebo „možná“, takže by bylo klíčové pro úspěch této platformy získat na svou stranu tyto nerozhodné, potenciální uživatele vyzdvižením větší důvěryhodnosti této služby a benefitů, které by užíváním této platformy získali. Celkově se však dá podle získaných statistik říct, že se tento koncept sdíleného ubytování určeného pouze pro studenty setkal s poměrně pozitivní odezvou, a tudíž by tato služba mohla mít mezi studenty šanci na úspěch.

5.2 Rozhodnutí o realizace této služby

Tato služba dle mého názoru beze zbytku splňuje charakteristiku sdílené ekonomiky v jejím pravém smyslu slova i všech 5 kritérií uvedených v první kapitole. Je zde jasné, která strana vystupuje na straně poskytovatele, zprostředkovatele a uživatele. Díky svému neziskovému charakteru zde není riziko, že by některý ze subjektů byl označen za podnikatele. Vzhledem k těmto aspektům by tato služba neměla fungovat v takové právní nejistotě jako je tomu u velkého množství jiných služeb sdílené ekonomiky. Díky zvolené právní formě (nevládní nezisková organizace) by na tuto službu navíc nemusely mít v budoucnu tak velký dopad případné regulace, které by se měly týkat spíše subjektů, které se pohybují v šedé zóně sdílené ekonomiky, a u kterých není jasné, zda by se jejich činnost měla označit za podnikání či nikoliv.

Jak samotné odvětví sdílené ekonomiky, tak i oblast sdíleného ubytování zaznamenává meziročně ohromný nárůst nových uživatelů. Zvolený segment (studenti 16-28 let) poté trochu omezuje počet potenciálních uživatelů, ale vzhledem k tomu, že služby sdílené ekonomiky jsou nejčastěji využívány právě lidmi v této věkové skupině, se stále jedná o velmi početnou potenciální uživatelskou komunitu a klíčové tedy bude zvolit vhodnou marketingovou strategii, jak tuto skupinu oslovit a přilákat ji k této platformě. Důležité také bude diferencovat se od silné konkurence, s čím by měl pomoci odlišný koncept samotné služby a jeho vhodné interpretování.

Dalším klíčovým faktorem bude také zajištění příslušných financí na vznik a chod služby. Velkou výhodou by zde bylo ušetření značného množství nákladů na prostor a vybavení, které by z větší části bylo použito ze soukromých zdrojů. Díky poměrně velkému množství start-upových soutěží a podpoře těchto nápadů od soukromých i státních organizací se jeví získání potřebných finančních zdrojů jako reálné a v budoucnu by tedy opravdu mohlo dojít k realizaci této služby. Otázkou pak zůstává, zda by se našly finance na její dlouhodobé fungování, což už by ale záleželo na úspěchu této platformy a také na samotné uživatelské komunitě. Ke kladnému rozhodnutí o realizaci dané služby, vedle již zmíněných aspektů, přispívají i výsledky získané prostřednictvím dotazníkového šetření, ze kterých se dá vyčíst pozitivní postoj dotazovaných jak k samotné sdílené ekonomice, tak i k představenému konceptu nové služby sdíleného ubytování.

Závěr

Tato diplomová práce se nejprve ve své teoretické části zabývala problematikým vymezením pojmu sdílená ekonomika, které plyne z neexistence právně ukotvené definice, což umožňuje různým autorům používat rozdílné formulace označující toto odvětví. Byly zde přiblíženy i ostatní blízké pojmy, které se více či méně svým významem přibližují sdílené ekonomice a vnáší tak do této problematiky ještě více nejasností. Teoretická část práce se dále zabývala popsáním jednotlivých subjektů účastnících se sdílené ekonomiky a také vysvětlením pojmů prosumer a podnikatel, které s tímto odvětvím úzce souvisí. Další podkapitola se již zaměřila na právní problematiku tohoto ekonomického směru, která je opět důsledkem nejasných a nedostatečných definic některých pojmů. Vedle postoje vlády České republiky je zde přiblížen i názor Evropské komise na případnou regulaci sdílené ekonomiky a sepsána doporučení, jak tyto regulace provést s co nejmenším zásahem do fungování tohoto odvětví, a to především v otázkách přístupu na trh, daní a poplatků a ochrany spotřebitele. První kapitola této práce byla poté zakončena příklady soudních sporů týkajících se sdílené ekonomiky, kde se jen potvrdila nutnost alespoň nějakého právně závazného vymezení tohoto pojmu nebo stanovení kritérií, na základě kterých by se dala určit práva a povinnosti jednotlivých subjektů.

Druhá kapitola se již zaměřila výhradně na český trh sdílené ekonomiky a jeho specifika, především poté na 3 nejvýznamnější oblasti: dopravu, ubytování a finance. Každý ze zmíněných sektorů byl blíže specifikován a bylo zde popsáno i fungování nejdůležitějších platforem na českém trhu sdílené ekonomiky. Na tuto část přímo navazovala 3. kapitola, kde došlo k analyzování situace ohledně sdílené ekonomiky na úrovni Evropské unie. Opět zde byly přiblíženy nejvýznamnější sektory i společnosti pohybující se v tomto odvětví, ale došlo zde i ke zkoumání postoje a míry zapojení evropských občanů do tohoto nového ekonomického směru. Tato kapitola poté měla za úkol tyto poznatky porovnat se stavem sdílené ekonomiky v USA a zjistit, jak jsou obyvatelé EU, v porovnání s americkými občany, ochotni zapojovat se do využívání těchto služeb.

V praktické části zabývající se vytvořením nové konkurenceschopné služby sdílené ekonomiky byl nejdříve představen koncept této platformy s názvem Share&Go, která by byla zaměřena na bezplatné zprostředkovávání sdíleného ubytování určeného výhradně pro studenty. Došlo zde i k charakterizování služby jako nevládní neziskové organizace, vytyčení cílů a určení segmentu uživatelů, na které by služba cílila. Dále se tato část zaměřila na průzkum konkurence, kterou by představovaly především dvě společnosti Airbnb a Couchsurfing a na vytvoření SWOT analýzy platformy Share&Go. V závěru kapitoly byly poté určeny potřebné náklady na vznik a provoz služby a uvedeny možnosti financování tohoto záměru. V rámci poslední kapitoly byly zpracovány výsledky dotazníkového šetření, které mělo za úkol zjistit míru zapojení a postoj studentů nejen ke službám sdílené ekonomiky, ale také ke konceptu služby Share&Go. Celá práce byla poté zakončena zhodnocením všech aspektů a rozhodnutím o realizovatelnosti dané služby.

Náplní této práce bylo v rámci teoretické části získání informací o fungování sdílené ekonomiky a právní problematice ovlivňující toto odvětví. Dále poté zjištění situace na českém, evropském i americkém trhu sdílené ekonomiky a zmapování případné konkurence, jelikož by si daná služba chtěla vytvořit uživatelskou komunitu nejen mezi evropskými uživateli, ale chtěla by proniknout i do ostatních zemí světa. Cílem této diplomové práce bylo poté teoretické vytvoření nové služby sdílené ekonomiky a vyhodnocení její realizovatelnosti. S přihlédnutím k výsledkům z dotazníkového šetření a dalším získaným poznatkům se jeví realizovatelnost i šance na úspěch této platformy jako reálná a není tedy vyloučeno, že k jejímu vytvoření opravdu v budoucnu nedojde. Cíl práce byl tedy splněn, jelikož se vytvořená služba jeví jako konkurenceschopná, ale zda by tomu tak bylo i ve skutečnosti, a ne pouze v teoretické rovině, by ukázalo až její skutečné zprovoznění.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVÁ, Jan DĚDIČ a kol. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4.

Občanský zákoník - Zákon č. 89/2012 Sb.

VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5477-2.

SUNDARARAJAN, Arun. *The Sharing Economy: The End of Employment and the Rise of Crowd-Based Capitalism*. Cambridge: The MIT Press, 2016. ISBN 9780262034579.

ŠVARC, Zbyněk, et al. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 4. vyd. Praha: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-504-3.

VEBER, Jaromír, Vladimír KRAJČÍK, Lubor HRUŠKA, Petr Makovský a kol. *Sdílená ekonomika*. Praha: VŠPP, 2016.

Internetové zdroje

Airbnb: O nás [online]. 2017 [cit. 2018-01-02]. Dostupné z: <https://www.airbnb.cz/about/about-us>

Airbnb zaznamenalo v Česku 86% nárůst nabídek ubytování. *Marketingjournal.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: https://www.m-journal.cz/cs/aktuality/airbnb-zaznamenalo-v-cesku-86--narust-nabidek-ubytovani_s288x11864.html?fbclid=IwAR22oxxfq2147u8IIUhJQrBxNfZ0OrhY5ZQ7WwNN6iuqELuiZus0r65wjK8

BlaBlaCar: O nás [online]. 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.blablacar.cz/o-nas>

BOTSMAN, Rachel. Defining The Sharing Economy: What Is Collaborative Consumption— And What Isn't?. *FastCompany* [online]. 2015 [cit. 2018-07-09]. Dostupné z: <https://www.fastcompany.com/3046119/defining-the-sharing-economy-what-is-collaborative-consumption-and-what-isnt>

Co je sdílená ekonomika. *Ekonomika online* [online]. Praha: ekonomika online, 2015 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ekonomikaonline.cz/357/co-je-sdilena-ekonomika/>

Co je sdílení a co už podnikání? Uber a spol. nejspíš změní i české zákony. *IDnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-08-02]. Dostupné z: https://ekonomika.idnes.cz/prouza-zpracoval-analyzu-sdilene-ekonomiky-fm3-/ekonomika.aspx?c=A170211_180355_ekonomika_rny

Couchsurfing: About us [online]. 2018 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <http://www.couchsurfing.com/about/about-us/>

Crowdfunding. *Statista.com* [online]. 2018 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.statista.com/outlook/335/109/crowdfunding/united-states>

Časté dotazy. *Fundlift.cz* [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.fundlift.cz/#/stranka/caste-dotazy>

Časté dotazy, když si chcete půjčit. *Zonky.cz* [online]. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://zonky.cz/otazky-a-odpovedi>

Defining the Sharing Economy. *ProQuest* [online]. 2017 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/openview/bb7dad246a02a0c88b44965ba4e606a3/1?pq-origsite=gscholar&cbl=37905>

Deloitte: Sdílená ekonomika v Česku má potenciál až 60 miliard korun. *Deloitte.com* [online]. 2017 [cit. 2018-09-17]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/press/articles/cze-tz-sdilena-ekonomika-v-cesku-ma-potencial-az-60-miliard-korun.html>

EGERTON, Sab. *What does the sharing economy mean for a circular economy?*[online]. 2016 [cit. 2018-07-16]. Dostupné z: <https://circulatenews.org/2016/08/what-does-the-sharing-economy-mean-for-a-circular-economy/>

Ekonomika hejna much: Jak internet mění byznys. *Živě.cz* [online]. 2015 [cit. 2018-07-17]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/ekonomika-hejna-much-jak-internet-meni-byznys/sc-3-a-177076/default.aspx>

Europe's five key sharing economy sectors could deliver €570 billion by 2025. *Pwc.com*[online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://press.pwc.com/News-releases/europe-s-five-key-sharing-economy-sectors-could-deliver--570-billion-by-2025/s/45858e92-e1a7-4466-a011-a7f6b9bb488f?fbclid=IwAR0T3b7HyH3i6tEVQcsYARcypRth0CUBJPY32qwWzjK7olzgUH5mfa62Rfs>

European Commission. *Study to Monitor the Economic Development of the Collaborative Economy at sector level in the 28 EU Member States: Final Report* [online]. ISBN 978-92-79-81728-1. February 2018 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cc9aab6-7501-11e8-9483-01aa75ed71a1?fbclid=IwAR2ZE99yff4bQ3gsNCzPCLk_NwMUMq1oCOriDDH-sbvlfXmX_NI_FU-kxRE

EUROSTAT. Tertiary education statistics. *Ec.europa.eu* [online]. 2017 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tertiary_education_statistics

Evropská komise. Evropský program pro ekonomiku sdílení: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. *ec.europa.eu* [online]. 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/16881/attachments/2/translations>

Heureka [online]. [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <https://www.heureka.cz/>

Hithit je e-shop se zajímavými nápady, vysvětluje jeho spoluzakladatel. *Idnes.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: https://usti.idnes.cz/rozhovor-mf-dnes-ales-burger-hithit-dbd-/usti-zpravy.aspx?c=A171114_364433_usti-zpravy_vac2

Hospodářská komora České republiky. *Doporučení pro rozvoj sdílené ekonomiky* [online]. 2018 [cit. 2018-07-20]. Dostupné z: https://www.komora.cz/files/uploads/2018/03/20180327_Doporu%C4%8Den%C3%AD-Hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A9-komory-ke-sd%C3%ADlen%C3%A9-ekonomice-1.pdf

ING. *What's mine is yours – for a price. Rapid growth tipped for the sharing economy*[online]. 2015 [cit. 2018-11-05]. Dostupné z: <https://www.ing.com/Newsroom/All-news/European-sharing-economy-to-grow-by-a-third-in-the-next-12>

Kdo je prosumer a co přinese energetice. *Energie kolem nás* [online]. 2017 [cit. 2018-07-12]. Dostupné z: <http://ekn.cz/kdo-je-prosumer-a-co-prinese-energetice/>

Kropáček Legal: Obchodní Podmínky [online]. 2017 [cit. 2018-12-12]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/pravni-sluzby/obchodni-podminky-pro-e-shopy/>

KRULIŠ, Kryštof a Alice REZKOVÁ. Analýza vybraných sektorů sdílené ekonomiky v České republice. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. Duben 2016 [cit. 2018-09-18]. Dostupné z: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/05/amocz_RP_2_2016_web.pdf

LI, Xi. Essays on Crowdfunding and the Sharing Economy. *ProQuest* [online]. 2017 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/openview/fa8c8d070707c4cda8233622384d8f5b/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y>

MAREK, David, Václav FRANČE, Petr NĚMEC, Edita BOLKOVÁ, Kateřina NOVOTNÁ a Kateřina KRCHNIVÁ. *Sdílená ekonomika: Bohatství bez vlastnictví* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Sdílená-ekonomika.pdf>

Mediální slovník: CAWI – Computer Assisted Web Interviewing [online]. 2018 [cit. 2018-11-25]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/slovník-a-mediatypy/slovník/klicova-slova/cawi-computer-assisted-web-interviewing/>

Na Hithitu se za dobu jeho existence vybralo přes sto milionů. *E15.cz* [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/na-hithitu-se-za-dobu-jeho-existence-vybralo-pres-sto-milionu-1340896>

Namecheap [online]. [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <https://www.namecheap.com/domains/registration/results.aspx?domain=sharengo>

Nielsen. *Is sharing the new buying?: Reputation and trust are emerging as new currencies* [online]. 2014 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.nielsen.com/content/dam/niensenglobal/apac/docs/reports/2014/Nielsen-Global-Share-Community-Report.pdf>

O nás. *Fundlift.cz* [online]. [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.fundlift.cz/#/stranka/o-nas>

Platforma na půjčky Zonky dospěla. Z inkubátoru míří do skupiny Home Credit. *E15.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/platforma-na-pujcky-zonky-dospela-z-inkubatoru-miri-do-skupiny-home-credit-1331130?fbclid=IwAR3s0t8hhQShWkb2cd8Ec5SjSJedXtw7u657SLVHsJtSHiddJ4xfj6QCAZg>

Pronajímatelé Airbnb mají rekordní tržby. Velká část z nich neplatí daně ani poplatky. *Ihned.cz* [online]. Září 2018 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://infografiky.ihned.cz/airbnb/r~a7407f6ebbe811e899900cc47ab5f122/>

PWC. *The Sharing Economy: Consumer Intelligence Series* [online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: https://www.pwc.fr/fr/assets/files/pdf/2015/05/pwc_etude_sharing_economy.pdf

ROTREKL, David. Sdílená ekonomika v praxi SDEU a českých soudů. *Revue pro právo a technologie*. [Online]. 2017, č. 16, s. s. 137-148. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/revue/article/view/8567>

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2017. [cit. 2018-10-25] Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2016/0291_9As_1600136_20171101151509_prevedeno.pdf

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu). *InfoCuria - Judikatura Soudního dvora* [online]. 20. prosince 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=198047&pageIndex=0&doclang=cs&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=379426&fbclid=IwAR2d9JZ8Njx2f0vVX_ITICEn0zFZBEIhZPgSNwIXZpDjSxD7Xjipc54Icgl

Rozsudkem ve věci C-434/15 Soudní dvůr EU klíčovým způsobem doplnil výklad práva týkající se služeb informační společnosti. *Mpo.cz* [online]. Leden 2018 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/cz/e-komunikace-a-posta/postovni-sluzby/sluzby-informacni-spolecnosti/rozsudkem-ve-veci-c-434-15-soudni-dvur-eu-klicovym-zpusobem-doplnil-vyklad-tykajici-se-sluzeb-informacni-spolecnosti--234208/?fbclid=IwAR1iv73uSRVlnwNkIp8I9vLYn6Vle7IaktuEWtByCSy9uyhSXE_OrqwpCS8

Sdílená ekonomika: Jak ji řeší Evropa?. *Ceska-justice.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-28]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2017/08/sdilena-ekonomika-jak-ji-resi-evropa/>

Sharing Economy. *Investopedia* [online]. Investopedia LLC: Investopedia, 2018 [cit. 2018-06-07]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/sharing-economy.asp>

Služba Zonky rozpůjčovala už jednu miliardu korun. Najdete ji nově i na Finparádě.cz. *Finparada.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: http://finparada.cz/4498-Zonky-rozpucovalo-uz-jednu-miliardu-korun-Spolecnost-najdete-i-na-Finparade-cz.aspx?mobile=full&fbclid=IwAR2_fLj5asvVgNJBhu6LixZ9aHgjuHqBmlSi_zoVYdhFmkUq2ugBnANKB90

Soud musí znovu řešit pokutu pro řidiče Uberu, původně ji zrušil. I pro alternativní taxislužbu platí pravidla, rozhodl NSS. *Ihned.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-65942510-soud-musi-znovu-resit-pokutu-pro-ridice-uberu-puvodne-ji-zrusil-i-pro-alternativni-taxisluzbu-plati-pravidla-rozhodl-nss?fbclid=IwAR2-uEcMz9zzUjoeoixQzTDgRHsNtATPONxQxv9AM7VEs1W6IHtenIOpg1U>

Soudní dvůr EU: Uber je přepravní služba a musí žádat o licenci. *Ceskenoviny.cz* [online]. Prosinec 2017 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/soudni-dvur-eu-uber-je-prepravni-sluzba-a-musi-zadat-o-licenci/1564649>

SWOT analýza. *Managementmania* [online]. Praha, 2011 [cit. 2018-11-15]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>

The Sharing Economy: What It Is, Examples, And How Big Data, Platforms And Algorithms Fuel It. *Forbes* [online]. Forbes, 2016 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2016/10/21/the-sharing-economy-what-it-is-examples-and-how-big-data-platforms-and-algorithms-fuel/#504419207c5a>

The Top Performing Airbnb Properties in the USA. *Airdna.co* [online]. 2015 [cit. 2018-11-02]. Dostupné z: <https://www.airdna.co/blog/best-airbnb-properties-in-usa>

Themeforest: Web Themes & Templates [online]. [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <https://themeforest.net/category/wordpress/corporate/directory-listings?sort=sales&tags=airbnb>

Uber: Our story [online]. 2017 [cit. 2018-09-20]. Dostupné z: <https://www.uber.com/cs-CZ/our-story/>

Uber se ziskem v dohledné době stále nepočítá. *E15.cz* [online]. Květen 2018 [cit. 2018-08-18]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/doprava-a-logistika/uber-se-ziskem-v-dohledne-dobe-stale-nepocita-1347091>

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2017. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Praha.pdf

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 6. 2017. [cit. 2018-10-25]. Dostupné z: https://is.muni.cz/www/433533/Uber_-_predbezne_opatreni_Brno_-_Vrchni_soud_v_Olomouci.pdf

Úřad vlády České republiky. *Analýza sdílené ekonomiky a digitální platform: Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR* [online]. Česká republika, 2017 [cit. 2018-07-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_4_Material_Analyza.pdf

VAUGHAN, Robert a Raphael DAVERIO. *Assessing the size and presence of the collaborative economy in Europe* [online]. 2016 [cit. 2018-11-02]. ISBN 978-92-79-67026-8. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2acb7619-b544-11e7-837e-01aa75ed71a1>

Vše o Hithit. *Hithit.com* [online]. [cit. 2018-10-05]. Dostupné z: <https://www.hithit.com/cs/article/whatIsHithit>

Výběr daní ze sdílených služeb by mohly zajistit jednoduché miniživnosti. *Podnikatel.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-07-24]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/vyber-dani-ze-sdilenych-sluzeb-by-mohly-zajistit-jednoduche-minizivnosti/>

WebSupport: Hosting [online]. [cit. 2018-12-11]. Dostupné z: <https://www.websupport.cz/byznys-hosting>

What is Circular Economy [online]. 2018 [cit. 2018-07-15]. Dostupné z: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy/concept>

What Is the On-Demand Economy?. *Wonolo.com* [online]. 2018 [cit. 2018-10-15]. Dostupné z: <https://www.wonolo.com/blog/what-is-the-on-demand-economy/>

Založení neziskové organizace - výhody. *Správa společností* [online]. 2018 [cit. 2018-12-03]. Dostupné z: <http://www.spravaspolecnosti.cz/neziskove-organizace/>

Zákaz Uberu v Brně platí, rozhodl Ústavní soud. *Novinky.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/ekonomika/488989-zakaz-uberu-v-brne-plati-rozhodl-ustavni-soud.html>

Přílohy

PŘÍLOHA A

Nová ubytovací služba v rámci sdílené ekonomiky

Tento dotazník je zpracováván v rámci diplomové práce na téma Právní vztahy ve sdílené ekonomice a jejich vliv na podnikání. Cílem dotazníku je zjistit zkušenosti respondentů se sdílenou ekonomikou a jejich mínění o konceptu nové ubytovací služby.

Tento dotazník je zcela anonymní a nezabere Vám více než 5 minut času.

Děkuji za Váš čas a za spolupráci.

Petr Karásek

Víte, co se skrývá pod pojmem sdílená ekonomika?

- Ano
- Ne

Využili jste někdy některou ze služeb sdílené ekonomiky?

- Ano
- Ne

Pokud ano, v jaké oblasti sdílené ekonomiky?

- Osobní přeprava (např. Uber)
- Ubytování (např. Airbnb)
- Crowdfunding (např. Zonky, HitHit)
- Carpooling (např. BlaBlaCar)
- Jiná

Znáte některé z níže uvedených platforem sdílené ekonomiky?

- Uber
- BlaBlaCar
- Airbnb
- Couchsurfing
- Kickstarter
- Zonky
- HitHit
- TaskRabbit
- Žádnou
- Jiná

Jaké z níže uvedených platforem jste již využili?

- Uber
- BlaBlaCar
- Airbnb
- Couchsurfing
- Kickstarter
- Zonky
- HitHit
- TaskRabbit
- Žádnou
- Jiná

Jak často používáte služby sdílené ekonomiky?

- Každý den
- Každý týden
- Každý měsíc
- 1x-2x ročně
- Nikdy

Jako který subjekt jste při využití sdílené ekonomiky vystupovali?

- Poskytovatel
- Uživatel

Využili jste již některou z ubytovacích služeb sdílené ekonomiky (airbnb, couchsurfing atd.)?

- Ano
- Ne

Kterou?

- Airbnb
- Couchsurfing
- HouseSit Match
- Flatio
- Jiná

Jak jste byli spokojeni s touto službou?

(1 = velmi spokojeni, 5 = velmi nespokojeni)

1   2   3   4   5

Budete využívat ubytovací služby sdílené ekonomiky i nadále?

- Ano
- Spíše ano
- Možná
- Spíše ne
- Ne

Ocenili byste novou ubytovací službu vytvořenou výhradně pro studenty?

- Ano
- Ne
- Nevím

Měli byste obavy ze sdílení ubytování s člověkem, kterého neznáte?

- Ano
- Spíše ano
- Možná
- Spíše ne
- Ne

Měli byste lepší pocit při ubytování u člověka, kterého neznáte, který by byl rovněž student?

- Ano
- Spíše ano
- Možná
- Spíše ne
- Ne

Líbil by se vám model služby, ve kterém byste museli sdílet své ubytování, abyste se mohli zdarma ubytovat u jiného hostitele (studenta)?

(1 = velmi, 5 = vůbec)

1   2   3   4   5

Máte k dispozici nějaký prostor (celý objekt, pokoj, lůžko nebo i pouze místo pro spacák), který byste mohli nabídnout ke sdílení?

- Ano
- Ne

Byli byste ochotni poskytnout takový prostor v rámci této služby (služba pouze pro studenty)?

- Ano
- Spíše ano
- Možná
- Spíše ne
- Ne

Pokud byste uvažovali o sdílení vašeho prostoru, pomohl by vám k lepšímu rozhodnutí fakt, že by váš host byl rovněž student?

- Ano
- Spíše ano
- Možná
- Spíše ne
- Ne

PŘÍLOHA B

Research about new service within sharing economy

This questionnaire is processed as part of the master thesis. The aim of the survey is to find out the experience of respondents with a sharing economy and their opinion on the concept of a new accommodation service.

This questionnaire is completely anonymous and does not take you more than 5 minutes.

This survey is made by multiple choice (only 1 answer), checkboxes (you can choose more answers) and linear scale (1 the best, 5 the worst).

Thank you for your time and cooperation.

Petr Karásek

Do you know what sharing economy means?

- Yes
- No

Have you ever used any of the sharing economy services?

- Yes
- No

If so, in which area of the sharing economy?

- Transportation (Uber etc.)
- Accommodation (Airbnb etc.)
- Crowdfunding (Kickstarter etc.)
- Carpooling (BlaBlaCar etc.)
- Other

Do you know some of the platforms of sharing economy?

- Uber
- BlaBlaCar
- Airbnb
- Couchsurfing
- Kickstarter
- TaskRabbit
- None
- Other

Which of the following platforms have you already used?

- Uber
- BlaBlaCar
- Airbnb
- Couchsurfing
- Kickstarter
- TaskRabbit
- None
- Other

How often do you use sharing economy services?

- Every day
- Every week
- Every month
- 1x-2x per year
- Never

On which side were you during the sharing economy?

- Provider
- User

Have you already used any of the sharing economy accommodation services (airbnb, couchsurfing, etc.)?

- Yes
- No

Which one?

- Airbnb
- Couchsurfing
- HouseSit Match
- Other

How satisfied were you with this service?

(1 = very satisfied, 5 = very unsatisfied)

1   2   3   4   5

Will you continue in using the sharing economy accommodation services?

- Yes
- Rather yes
- Maybe
- Rather not
- No

Would you appreciate a new accommodation service created exclusively for students?

- Yes
- No
- I do not know

Would you be afraid of sharing a place with a person you do not know?

- Yes
- Rather yes
- Maybe
- Rather not
- No

Would you feel better about staying with a person you do not know, who would also be a student?

- Yes
- Rather yes
- Maybe
- Rather not
- No

Would you like a service model where you would have to share your accommodation to have opportunity to stay at another host (student) for free?

(1 = very much, 5 = not at all)

1   2   3   4   5

Do you have some space (whole object, room, bed or even a sleeping area on the floor) that you could offer to share?

- Yes
- No

Would you be willing to provide such space within this service (for students only)?

- Yes
- Rather yes
- Maybe
- Rather not
- No

If you were thinking about sharing your space, would it help you to make better decision if your guest was also a student?

- Yes
- Rather yes
- Maybe
- Rather not
- No